

“Susun artık, Berkin öldü!..”

Aşık Veysel “koyun kurt ile gezerdi fikir başka başka olmasa” demişti. Hiçbirimiz aynı durumu, aynı olayı aynı yorumlamıyoruz. Kalbimiz farklı şeyler dese bile bir şekilde bulunduğumuz taraf o duruma farklı yorum yapmamızı sağlıyor. Berkin vurulduğunda ve öldüğünde böyleydi, savcı Mehmet Kiraz ve iki genç öldürüldüğünde de böyle oldu.

...
Bu hayat çok acı, çünkü sizler günlük siyaset yaparsınız, gündeminiz dolu olsun diye bizler evlatlarımızı, eşlerimizi, babalarımızı, annelerimizi toprağa veriyoruz.
(Gülsüm Elvan ve Sami Elvan'ın kamuoyuna mektubu - 1 Nisan 2015)>> s.02

Soykırım, Ankara ve Geçen 100 Yıl...

Soykırım Ankara bakımından ne anlam taşıyor? Nasıl yaşandı tehcir ve sonrası? Ankara, bir daha 1915 öncesindeki gibi bir kent olabildi mi? Daha doğrusu, çok ayrıksı bir serüveni olan Ankara'yı bir tarafa ayırsak bile, hiçbir Anadolu kenti, bugün adlarını bildiğimiz bütün kentler ve kasabalar, hatta kırlar, bir daha 1915 öncesinde olduğu gibi olabildi mi? Adana oldu mu? Erzurum oldu mu, Van oldu mu, Muş oldu mu, Diyarbakır oldu mu?

Akın Atauz, Can Mengilibörü, Elif Koca., Emine Onaran İncirlioğlu, Mahmut Konuk, Mehmet Onur Yılmaz, Özlem Mengilibörü, Tanju Gündüzalp, Vedat Gün, >> s.09-16

Fotoğraf ve Düzenleme: Can Mengilibörü, Özlem Mengilibörü

Ankara'nın Suriyeli Mültecileri
Hüseyin İzmir - Akın Bakioğlu >> s. 04
Engelsiz Film Festivali
Özge Akkoyunlu >> s. 05
Barınanın Çirkin Çocukları
Nilay Akagün >> s. 08
Uçan Süpürge, 18. Kadın Filmleri Festivali
Elif Kesici Körkuyu >> s. 17
Sivil Mimari Bellek - II
Umut Şumnu >> s. 18/19
Kuklacı – Kafe Tiyatro/Ritüel Sanat Merkezi
Artaud'un Defteri >> s. 20
Küratör Denen Canavar
Özgür Ceren Can >> s. 21
Ankara'da Nisan Sergileri
Özgür Ceren Can >> s. 22

Avrupa Solu, Syriza, Podemos Nereye?

Clemens Hoffman, Evin Deniz ve Leonidas Karakatsanis ile Yunanistan'daki Syriza rüzgarı, Avrupa'daki taban hareketleri ve Türkiye'nin politik atmosferi üzerine söyleştik. Leonidas Karakatsanis, Ankara'da yaşayan, Türk-Yunan ilişkiler üzerine çalışan bir siyasal bilimci. Evin Deniz, Madrid Otonom Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde doktora öğrencisi. Clemens ise gelişme ve çevre ekonomi politiği üzerine çalışan bir araştırmacı ve eğitmen. Buyurun sohbetimize...

Söyleşi ve Fotoğraflar: Onur Mat, Tanju Gündüzalp, Zeynep Alica >> s.06-07

“Susun artık. Berkin öldü!”

Gülsüm Elvan ve Sami Elvan'ın kamuoyuna mektubu - 1 Nisan 2015

Aşık Veysel “koyun kurt ile gezerdi fikir başka başka olmasa” demişti. Hiçbirimiz aynı durumu, aynı olayı aynı yorumlamıyoruz. Kalbimiz farklı şeyler dese bile bir şekilde bulunduğumuz taraf o duruma farklı yorum yapmamızı sağlıyor. Berkin vurulduğunda ve öldüğünde böyleydi, savcı Mehmet Kiraz ve iki genç öldürüldüğünde de böyle oldu.

“Savcı beyin ve o gençlerin kılına zarar gelmesin diye çok gayret ettim. Dün 1 değil 2 değil tam 3 kez daha Berkin’in acısını yaşadım o odada yaşananlarla.”

Tertemiz duygularıyla ayırım gözetmeksizin insanların acılarını sahiplenenler, destek olanlar, adaletsizliğe, hukuksuzluğa tertemiz duygularıyla karşı çıkan dostlar sizlerin her zaman başımızın üstünde yeri vardır.

Bunun dışında kalanların görüşüne saygı duyamıyoruz artık. Saygı duymadıklarımız için Berkin, Ceylan, Uğur, Nihat, Burak, Yasin, Mehmet Kiraz, Bahtiyar, Şafak sadece bir sonraki ölüm olana kadar geçerli gündem ve siyaset malzemesidir. Yeni ölümler yeni gündemler...

“Çocuk olduğu için, genç olduğu için, kadın-erkek olduğu için hepsinden önemlisi insan olduğu için sahip çıkmayanlar yönlendiriyorlar hayatı. Artık yeter!”

İsimler ölüp gider. Onlar için önemli olan sadece ölenin siyasi kimliği, o yoksa etnik kimliği, o da tutmazsa mezhebi... Çocuk olduğu için, genç olduğu için, kadın-erkek olduğu için hepsinden önemlisi insan olduğu için sahip çıkmayanlar yönlendiriyorlar hayatı. Artık yeter! Biz Berkin'e yetiştiremedik gözyaşlarımızı

“Bu hayat çok acı, çünkü sizler günlük siyaset yaparsınız, gündeminiz dolu olsun diye bizler evlatlarımızı, eşlerimizi, babalarımızı, annelerimizi toprağa veriyoruz.”

ancak siz başkalarının gözyaşları aksın ve siyaset yapalım diye bekliyorsunuz. Mecliste olsun olmasın, sağ ya da sol görüşlü, iktidar partisinden meclis dışı muhalefetine çoğunuz aynısınız. Bu hayat çok acı, çünkü sizler günlük siyaset yaparsınız, gündeminiz dolu olsun diye bizler evlatlarımızı, eşlerimizi, babalarımızı, annelerimizi toprağa veriyoruz.

Burakcan Karamanoğlu hayatını kaybettiğinde babasını aradım. Eşimden başka kimseye sormadım. Eşimle konuştuk ve evlat acısı yaşayan bir babayı aramak zorundayız, bu insanlık görevidir dedik. Alkışlayan oldu, karşı çıkıp eleştiren oldu, bundan yararlanmaya çalışanlar oldu. Alkışınız, eleştiriniz sizin olsun. Biz

“Berkin, Ceylan, Uğur, Nihat, Burak, Yasin, Mehmet Kiraz, Bahtiyar, Şafak sadece bir sonraki ölüm olana kadar geçerli gündem ve siyaset malzemesidir.”

evladını kaybetmiş bir babayı aradık, tıpkı İbrahim Aras'ın, Nihat Kazanhan'ın ailelerini aradığımız gibi.

Ben Sami Elvan, dün yaşananları ilk olarak sosyal medyadan öğrendim ve yıkıldım. Eşim, ben, ailem yıkıldık. Nasıl olabilir böyle bir şey dedik! Daha önce defalarca, Berkin'i öldürenlerin isimleri belli olsun, yargı önüne çıkarılsınlar diye gittiğim o binada bulunmayı çok istedim. Orada olmam dün avukatların ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün talebiyle sağlandı ve adliyeye girebildim. O odada kimse zarar görmesin diye elimden geleni yapmaya çalıştım. Savcı beyin ve o

gençlerin kılına zarar gelmesin diye çok gayret ettim. Dün 1 değil 2 değil tam 3 kez daha Berkin'in acısını yaşadım o odada yaşananlarla. Ben kattan ayrılana kadar içeridekilerin sağ olarak çıkması ihtimali vardı. Ancak şu an hepsinin cenazesi var ekranlarda. Bu davanın beklediğimiz bir ceza ile sonuçlanacağına zaten inanmıyorduk. Gezi davaları ortada. Öldürülen ve sakat kalan kardeşlerimizin açılmayan, sürüncemeye bırakılan davaları ortada. Dün itibarıyla bizim davamızın adil bir yargılama ile sürdürüleceğine olan inancımız iyice bitmiştir.

Bugüne kadar kimseye bir şey yapın demediğimiz gibi yapmayın da demedik. Kimsenin neyi nasıl yapacağına bırakın karar vermeyi, öneride bile bulunmadık. Biz sadece kendimizin neyi nasıl yapacağını söyledik hep, ne istediğimizi, neden istediğimizi anlattık...

Şimdi savcı Mehmet Kiraz'ın ailesine başsağlığı diliyoruz ve biliyoruz ki küfreden, hainsiniz diyen, helal olsun diyen bir dolu insan çıkacak. Umurumuzda değil ne dediğiniz. Biz Berkin'in anne ve babası olarak en içten duygularla ve tüm samimiyetimizle Savcı Mehmet Kiraz'ın acılı ailesine başsağlığı ve sabırlar diliyoruz, acılarını paylaşıyoruz, çok üzgünüz. Biz Berkin'in anne ve babası olarak Bahtiyar'ın ve Şafak'ın acılı ailelerine de tüm içtenliğimizle başsağlığı ve sabırlar diliyoruz, çok üzgünüz...

“Biz Berkin'in anne ve babası olarak Bahtiyar'ın ve Şafak'ın acılı ailelerine de tüm içtenliğimizle başsağlığı ve sabırlar diliyoruz, çok üzgünüz...”

Cumhurbaşkanından, sivil toplum kuruluşuna, medyasından, sokağına siyasetleriniz, politikalarınız, çıkarlarınız, hesaplarınız artık bizden uzak olsun. Çocuğumuzu bize geri getirebilen var mı? Varsa öyle birisi o çıksın ve konuşsun ne derse, ne isterse yapmaya hazırız. Yok değil mi?

Çoğunuz gibi biz de, üç kişinin yaşamına malolan Çağlayan Adliyesi baskını ardından ne düşüneceğimizi bilemez durumdayız. Öfkeliyiz ama en kolay ortaklaştığımız duygu üzüntümüz. Çok üzgünüz!

Ne eylemcilerin ardından kahramanlık destanları yazmanın, ne ucuz şehit edebiyatı yapmanın, ne de arkamıza kolay kalabalıkları alıp eylemcileri “**terorist**” ilan etmenin kolaycılığına kaçmadan ne söylemeliyiz, nasıl söylemeliyiz diye düşünürken Gülsüm Elvan ve Sami Elvan'ın mektubu düştü ekranlarımıza. Sözü bitiren, hepimizi yaptıklarımızı ve yapmadıklarımızı düşünmeye, özeleştiri yapmaya çağıran bu mektubun ardından en iyisinin sözü bu tarihi satırlara, Berkin'in annesi Gülsüm Elvan'a ve babası Sami Elvan'a bırakmak olduğuna karar verdik.

Gazete Solfasol

“Biz Berkin'in anne ve babası olarak en içten duygularla ve tüm samimiyetimizle Savcı Mehmet Kiraz'ın acılı ailesine başsağlığı ve sabırlar diliyoruz, acılarını paylaşıyoruz, çok üzgünüz.”

Susun artık. Berkin öldü. Biz her gün yeniden yeniden öldük.

Biz yokuz artık. Eğer dava açılırsa ve yargılama yapılırsa dosyamızı aile olarak sadece kendimiz takip edeceğiz. Hiçbir avukata ve hukuki desteğe ihtiyacımız yok. Bu kişilere kurumlara bir tepki değil. Bu hukukla aramızda artık kimse olmasın diye... Kimse bizim acımızı tam anlamıyor, kaldı ki nasıl anlatacaklar bunu mahkemeye... Biz bugüne kadar olduğu gibi orada olacağız ve davamızı takip edeceğiz. Sadece daha önce evladını kaybetmiş anne, babalar, aileler bizimle birlikte katılmak isterlerse davaya onları kabul edeceğiz. Sonuçta hiçbir şey çocuğumuzu geri getirmeyecek. Tek çabamız başka

çocuklar ölmesin, başka analar ağlamasın diye sürecek. Bugüne kadar yüzlerce insan Berkin için gözaltına alındı, soruşturma yaşadı, tutuklandı, okuldan ve işten atıldı, yaralandı. Yeter artık. Kimse zarar görmesin. Görüşü, inancı, konumu, kim olduğu önemli değil. İnsan olan kimse artık zarar görmesin.

Ben Gülsüm Elvan, ben Sami Elvan...

Bundan sonra da kimsenin burnu kanamasın, analar ağlamasın diye elimizden geleni yapacağız. Evladını, eşini, babasını, annesini kaybetmiş ailelerle yan yana olacağız. Kan akmasın, silahlar sussun, barış ve adalet olsun, çocuklar öldürülmesin diye hayatımızın sonuna kadar mücadele edeceğiz.

Bugüne kadar hiçbir çıkar gözetmeden bize destek olan tüm dostlarımıza teşekkür ediyoruz. Bugün Abdullah Cömert'in ailesinin yanında Balıkesir'de olamadık üzgünüz. Bugünden sonra sosyal medya hesaplarımızı kullanmayacağız. Bu açıklama son mesajımızdır.

Gülsüm Elvan - Sami Elvan

Ankara Kendi Liginin Kuruyor!

İsyan – Devrim – Özgür Lig

Artık Ankara'nın bir 'Özgür Lig'i var. Kapıda TC numarası soran da yok, Futbol Federasyonu da, şiddet de, küfür de... Kurallar var elbette. "Özgür Lig Uzlaşısı" adıyla kaleme alınan bir metinde ligin genel çerçevesi belirleniyor. Ama lig ağırlıklı olarak karşılıklı güven, diyalog ve uzlaşma üzerine kurulu. Endüstriyel futbola, futbolda şiddete ve 'pasolig'e karşı yapılan tartışmalar içinden bütün bu tartışmalara ve ortak yaşamın temellerini konuşmaya bir fırsat olarak Ankara kendi liginin "Özgür Lig'i çıkardı. 14 takımın katılımı ile oluşan ligin ilk sezon karşılaşmaları 5 Nisan 2015'te Dikmen'de başladı.

Lige katılan takımların isimleri ve ilk hafta sonuçları şöyle:

Karakızıl – Solteki: 12-7
Gelengiler – Sosyologlar: 9-5
Hayalgücü –Taşra: 11-3
Ankara Ekspresi –FC Bakunin: 3-9
Beleştepe – Sporting Lesbon: 5-2
100. Yıl Bostan Korkulukları – Atletik: 9-11
Baraka Tekyumruk – 100. Yıl Garipspor: 4-9

Üzerinde hiçbir yapılaşma olmayan toplam 114.000 m²'lik üç adet boş(bomboş) Ada ile ilgili 'afet riski'ni gerekçe göstererek 'Kentsel Dönüşüm Kararı' alındı.

Ankara'nın Oyları Seni Çağırıyor!

Berna Bütüner

Seçimlerde bir şeyler oluyor. 30 Mart 2014 tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimler öncesinde örgütlenen Ankara'nın Oyları, Cumhurbaşkanlığı seçiminin ardından 2015 Genel seçimleri için de örgütlenmeye başladı.

30 Mart seçimlerinde bir grup arkadaşın bir araya gelerek "temiz seçim" istiyoruz düşüncesiyle örgütlemeye başladığı Ankara'nın Oyları, Cumhurbaşkanlığı seçimi sırasında Türkiye'nin Oyları ve Gurbet'in Oyları'nın kurulmasına yardım ve öncülük etti. Hiçbir çıkar gözetmeden kamu yararı için bir araya gelen tarafsız, cesur gönüllü sandık gözetmenlerinden oluşan Ankara'nın Oyları, herhangi bir siyasi parti ya da oluşumdan destek almayarak bağımsızlığını korumak konusunda kararlılığıyla sürekli büyümektedir.

Geçtiğimiz seçimlerde olduğu gibi bu seçimler içinde halkın iradesini doğru yansıtabilecek sandıklar için çalışmaya başladık.

SEÇİMİN KURALLARINI BİZ KOYMADIK AMA KURALLARI ONLARDAN DAHA İYİ BİLİYORUZ!

Seçim mevzuatı konusuna çok hâkimiz. Bir zorlukla karşılaşan hiçbir gönüllümüzü yalnız bırakmamak için gönüllü gezici avukat sayımızı artırıyoruz! Sadece hukukun uygulanmasını talep ettiğimiz için haklıyız ve güçlüyüz!

Başkent'te 30 Mart yerel seçiminde sandık kurullarını usullere uygun davranmaya zorlayan Ankara'nın Oyları, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde 51 ile ve 11 ülkeye yayıldı. Ancak, korunmayan her sandık uykularımızı kaçırdığı için bu seçimlerde 81 ilde her sandık başına gönüllü müşahit sağlayarak şimdi bu ruhu tüm ülkeye yaymaya çalışıyoruz. Yurt çapında sosyal medyadan ve önde gelen STK'lardan da destek alarak örgütlenmemizi sürdürüyoruz.

- Seçimde gönüllü olmak isteyen ancak bize ulaşamayan,
- Kendi oyunun yanında yüzlerce oyun güvenliğini de önemseyen,
- Gönüllülük bilinciyle demokrasiye destek vermeyi isteyen yüzbinlere ulaşmaya çalışıyoruz.

Kentsel Dönüşümde Ankara Kafası: Boş Arazinin Afet Riski!

Mehmet Onur Yılmaz

Arınç – Gökçek atışmasında kimse Arınç'ın söylediklerine şaşırmadı. Daha çok söyleyenin Arınç olmasına şaşırıldık hep birlikte. Çünkü biz dahil pek çok kişi ve kurum yıllardır aynı şeyleri hatta fazlasını söylüyorduk. Nitekim Arınç'ın açıklaması ardından başta Mimarlar Odası Ankara Şubesi ve CHP olmak üzere hem Arınç hem de Gökçek hakkında onlarca suç duyurusu geldi birbirinin peşisıra. Ama AKP'li İçişleri Bakanı soruşturma izni vermediği sürece bir adım sonra ne olacağı belli: Takipsizlik...

Parsel parsel, ada ada, vadi vadi...

Ama dedik ya kimse söylenene şaşırmadı. Çünkü Arınç'ın Gökçek için söyledikleri Ankara'da herkesin bildiği sırlardandır. "Parsel parsel sattı" ifadesini ise Arınç'ın kendine pek yakıştırdığı "kibarlığı"na verelim. Zira biz "vadi vadi", "ada ada" hatta "ilçe ilçe" örnekler vererek girebiliriz mevzuya. Ama hakkını da yemeyelim Gökçek'in. Hiç ayırmıcılık yapmaz Başgan! Paralelmiş, dik açılmış, eş kenar dörtgenmiş hiç fark etmiyor Ankara'da. Parayı veren düdüğü çalar! (Yazar burada 'düdük'ü 'tüyü bitmemiş yetimin hakkı' anlamında kullanmıştır.) Ankara'da da paranın dini imanı yoktur!

Boş Arazi için Kentsel Dönüşüm Kararı

Gerekçe: Afet Riski

Bunun dumanı üstünde örneklerinden biri Alacaatlı Mahallesinde yaşanıyor bir süredir. Çankaya İlçesi sınırları içinde kalan ve üzerinde hiçbir yapılaşma olmayan 44842, 64574 ve 44844 nolu toplam 114.000 m²'lik üç adet

boş(bomboş) Ada ile ilgili 'afet riski'ni gerekçe göstererek 'Kentsel Dönüşüm Kararı' alan Büyükşehir Belediyesi, 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanunun tanıdığı yetkiye dayanarak 15.03.2013 tarihinde plan değişikliğine gitti. Açılan dava sonucu Ankara 9. İdare Mahkemesince planlama ve şehircilik ilkelerine aykırı olduğu gerekçesi ile iptal edilen plan hemen hemen aynı şekilde, 16.01.2015 tarihinde bir kez daha geçti Belediye Meclisinden. Aynı değişiklikte ısrar eden Büyükşehir bu kararla daha önce en çok iki kat yapılaşma sınırı olan alanda yapı yükseklik sınırını serbest bırakırken, hektar başına yoğunluğu da 304 kişiden 'bilimsel' bir yaklaşımla rakamın sağına bir '0' ekleyerek on katlık küçük bir artışla 3040 kişiye çıkardı. Bunun anlamı en çok 108 adet, iki katlı mesken yapılabilecek alanda 36 katlı bloklar halinde 760 adet konut yapılmasının yolunu açılmış olmasıdır.

Bir Kararla 390 Milyon TL Rant

Kentsel dönüşümde 'çıgır açan' bu kararla Ada sahiplerine yaratılan ek rant ise kaba bir hesaplama 390 Milyon TL. Bu rantın nerede, ne zaman, nasıl yaratılacağına kim tarafından ve nasıl verildiği kararın ise Arınç'ın açıklamasında gizli. / Çizim: Erhan Muratoğlu, Fotoğraf: Mehmet Onur Yılmaz, Vedat Gün

Çünkü biliyoruz ki, milyonlarca yurttaşımız da bizle aynı şeyi arzuluyor:

Oylarımız kaybolmasın!

3 BİN GÖNÜLLÜ, SKANDALLARI ORTAYA ÇIKARDI

Son yerel seçimde Ankara'da 3 bin müşahitten fazla gönüllü ordumuz, 200 kişilik gezici ekibimiz ve kurduğumuz hukuk masaları ile sandıkları denetledik, elde edilen tutanakları analiz ettik.

Gönüllülerimiz tüm engellemelere karşın ıslak imzalı tutanakların kopyalarını merkeze ulaştırdılar. Bu tutanakları tek tek, her açıdan, gece gündüz demeden analiz ettik, tespit edilen usulsüzlükler anlamlı verilere ve istatistiklere dönüştürüldü. Elde edilen bilgiler YSK tarafından yayınlanan resmi verilerle karşılaştırıldı. Ankara'da toplam 12 bin 233 tutanak incelendi, skandal niteliğinde hatalar tespit edildi.

İŞTE SONUÇLAR:

- 2 binden fazla mühürlenmemiş tutanak,
- 3 bin 500'den fazla gerekçesiz geçersiz sayılmış on binlerce oy,
- 1300 civarında tutanakta kaydırma ve toplama hataları,

- 68 tutanakta seçim sonuçlarını etkileyecek oy dağılımı ve toplama hataları tespit edildi.

Ne seçimde iddiası olan bir siyasi partiyiz ne de bir partiden destek aldık. Buna karşın, ortaya çıkardığımız sonuçlar üzerinden Yüksek Seçim Kurulu'na 1 milyondan fazla oyu kapsayan 6 bin 500 sandık için resmi itirazda bulunduk ve böylece gönüllülerimiz siyasi tarihe imzalarını atmış oldular.

Yalova ve Ağrı seçimlerinde de görev başındaydık. Analizlerimizle gerçek sonuçların ortaya çıkmasına destek verdik ve gördük ki sivil inisiyatifler ve oyuna sahip çıkan gönüllüler sayesinde oluşturulan kontrol noktaları seçim sonuçlarını tamamen değiştirebiliyor.

ADİL BİR SEÇİM FEDAKÂRLIK İSTİYOR: HERKES GÖNÜLLÜ OLABİLİR

İlk iki seçim deneyimimizde gördüğümüz manzara, gelişmiş bir demokrasi için skandallar zinciri demektir. Bu nedenle artık sandıkları denetlemeyi demokrasiye ve ülkemize karşı bir görev olarak kabul ettik. Bu yüzden, SANA evet yanlısı okumadın, bu satırları okumakta olan arkadaşım SANA ihtiyacımız var.

www.ankaraninoylari.com sitesindeki formu doldurarak BİZE KATILABİLİRSİN!

Ankara'nın Suriyeli Mültecileri

Hüseyin İzmir - Akın Bakioglu

Sayıları tam olarak bilinmemekle birlikte BMMYK (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği) rakamlarına göre Mart 2011'den günümüze kadar 3 milyondan fazla insan Suriye'yi terk etti. Suriye'deki iç savaştan kaçan Suriyeli mültecilerin çoğu Lübnan, Ürdün ve Türkiye'ye sığındılar. İçişleri Bakanlığı'na göre Türkiye'deki Suriyeli mülteci sayısı 1.6 milyonun üzerinde. Ankara'da ise tahmini sayı 35 bin ila 60 bin arası. Diğer şehirlerle kıyaslandığında Ankara Suriyelilerin yoğun olarak yaşadıkları bir şehir değildir. İstanbul Suriyeli nüfusun en yoğun olduğu il olmakla birlikte, Suriyeli nüfusun yoğun olduğu diğer iller Gaziantep, Şanlıurfa ve Hatay'dır. Suriyeli mülteciler dillerini rahatça konuşabildikleri, kültürel olarak daha yakın hissettikleri ve iklim olarak geldikleri yerler ile benzer bölgeleri daha çok tercih etmektedirler.

Ankara'daki Suriyeli mülteciler genellikle Altındağ, Sincan, Mamak, Hasköy, Siteler, Dışkapı, Çubuk, Hacı Bayram Mevkii, Ankara Kalesi ve Dikmen Vadisi'nin çevresindeki gecekondu ve kendi kurdukları naylon barakalar hatta AŞTİ de dâhil olmak üzere çeşitli bölgelerde yaşıyorlar. Suriyeli Mültecilerin özellikle Altındağ Belediyesi ve Çankaya Belediyesi sınırları içinde yoğunlaştıkları söylenebilir.

Savaş nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan Suriyeli mültecilerin birçoğu, kamplardaki sıkı disiplin, çalışma imkânlarının olmaması ve kampların izole edilmiş bir sosyal yaşam barındırması gibi nedenlerden ötürü kamp dışında yaşamayı tercih etmektedir.

Ankara'da yaşayan Suriyeli mülteciler genellikle akrabaları ya da tanıdıkları diğer kişiler aracılığıyla gelmektedirler. İş bulma, çocuklarına iyi bir eğitim sağlama olanaklarının yanı sıra en önemlisi kendilerini daha fazla güvende hissettikleri için Ankara'ya geldiklerini söylemektedirler. Ancak yerel halk her fırsatta, gerek iş imkânlarına ve devlet yardımlarına ortak olmaları, gerekse kültürel uyumsuzluklar yaşamaları nedeniyle Suriyeli sığınmacıların ülkelerine dönmelerini istediklerini dile getirmektedir.

Suriyeli mülteciler, yerleştikleri bölgenin kültürel dokusunu da değiştiren karşılıklı bir bütünleşme sürecinin içerisine girmektedirler. Zaman zaman kısmi gerginliklere sebep olan bu durum, zamanla birçok bölgede aşılabilmektedir. Altındağ Hacılar Mahallesi'nde Mayıs 2014'te Suriyeliler ve yerel halk arasında yaşanan olaylar sonrasında mahallede her şey normale dönmüş görünüyor.

Suriyeli mülteciler şehrin daha çok kentsel dönüşüme tabi olan yerleşim bölgelerinde ikamet ediyorlar. Kentsel dönüşümden dolayı konut sıkıntısı yaşayan Suriyeli mülteciler, çoğu zaman evlerini birkaç aile ile paylaşmak durumunda kalıyorlar.

İsmet Paşa, Ulubey ve Önder mahallelerinde kentsel dönüşümün başlayacak olması burada ikamet eden Suriyeli mültecilerin zor durumda kalmalarına yol açıyor. Hali hazırda uzak gelecekle ilgili ciddi bir belirsizlik olan mülteciler, önümüzdeki ayı nerede geçirecekleri korkusunu da yaşıyorlar.

Dikmen Vadisi'nde atık kâğıt işçiliği yaparak geçinen Suriyeliler ise bölgede daha önceden atık kâğıt işçiliği yapan Türkiyeli akrabalarının yanında çadırlarda yaşamaktalar ve mevsimlik olarak Ankara'da ikamet etmektedirler.

İsmet Paşa bölgesinde yaşayan Suriyeli mülteciler ise yıkıntı halindeki evlerde kalmakta ve sağlıklı bir ortamdan uzakta yaşamaktadırlar. Kısmen, Önder ve Ulubey bölgesinde yıkıntı olmayan ancak bir süre sonra kentsel dönüşümle yıkılacak evlerde yaşamaktalar ve birinci basamak sağlık hizmetlerinden yararlanabilmekteler. Ayrıca zaman zaman kaymakamlığın dağıttığı yardımlardan faydalanabilmekteler. Görece daha iyi koşullar barındıran Önder Mahallesi ise Suriyeli mültecilerin rahatça alışveriş yapabildikleri, kendi esnaflarının bulunduğu (manav, market), kendi dillerini rahatça konuşabildikleri, kendilerine geçici

bir huzur sağladıkları geçici bir bölge olarak görülebilir.

Bunun yanı sıra Fatih Sultan Mehmet İlkokulu öğleden sonra Suriyeli öğretmenlerin bulunduğu ve Suriyeli öğrencilere kendi dillerinde eğitim veren bir okuldur. Türkiyeli öğrenciler ve Suriyeli öğrenciler arasında zaman zaman gerginlik olsa da, mülteci çocukların eğitim ihtiyaçlarının karşılanıyor olması olumlu bir durumdur. Mültecilerin sağlık kurumlarından faydalanmaları bölgesel olarak çok farklılık göstermektedir. Örneğin, Dikmen bölgesinde bulunanlar Gölbaşı'nda bulunan bir hastanenin onları kabul ettiğini söylerken Altındağ bölgesinde Suriyeli mülteciler için sağlık ocağı bulunmaktadır.

Behçet Aysan Şiir Akşamı, 17 Mart'ta ATO'da Yapıldı...

Bu yılki Behçet Aysan Şiir Akşamı, 17 Mart Salı saat 19.00'dan itibaren Ankara Tabip Odası'nda gerçekleşti. 17 Mart aynı zamanda Şair Dr. Ceyhun Atuf Kansu'nun da ölüm yıldönümü idi. Behçet Aysan ile Ceyhun Atuf Kansu birlikte anıldılar. Şiir akşamının açılışı Ceyhun Atuf Kansu'nun "KIZAMUK AĞIDI" şiiriyle yapıldı ve Behçet Aysan'dan şiirlerle devam edildi. Behçet Aysan'ın kızı şair Eren Aysan'ın da katıldığı etkinlikte daha sonra, son yıllarda aramızdan ayrılan, Behçet Aysan'ın şair arkadaşları, A. Adnan Azar, Ahmet Erhan ve Adnan Satıcı'dan şiirler okundu. Akşam, bağlama ve mey eşliğinde şiirlerle ve türkülerle sona erdi. **Solfasol/ Serdar Koç**

KIZAMUK AĞIDI

Ben, gamlı, donuk kış güneşi,
Çıplak dallarda, sessiz dinleniyordum.
Köyleri, yolları, dağı taşı
Isıtıyor, avutuyordum.

Bir köy gördüm tâ uzaktan,
Dağlar ardında kalmış, bilmezsiniz,
Kar örtmüş, göremezsiniz karanlıktan,
Yalnızlıkta üşür üşür de çaresiz,

Ben gördüm bu köyü, damlarının altında,
Çocukları kızamuk döküyor,
Gözleri, göğüsleri, yüzleri, ah bırakılmış tarla,
Gelincikler arasından öyle masum bakıyor.

Habersiz hepsi, kızamuktan ve ölümden,
Kirlili yüzlerinde açan ölümden habersiz,
Ve, düşmüş bir gül oluyorlar birden,
Bebekler ölüyor, ölümden habersiz.

Ali'lerin kızı Emine'yi gördüm,
Öldü... Yusuf'ların Kadir öldü, emminin Durdu öldü,
İkindiye doğru, evlerine vardım,
Gördüm, Döne öldü, Ali öldü, Dudu öldü.

Bir bir saydım, yirmi üç çocuk,
Ah, güllü Gülizar öldü,
Gördü kış güneşi, gamlı ve donuk,
Daldı oğlanlar, çiçektir kızlar, öldü.

Gamlı türkümle tepeden aşağı bıraktım,
Bıraktım kendimi düşesiye, ölesiye,
Bu acıdan sonra nasıl doğacaktım,

Nasıl dönecektim aynı köye?

İniyor ve karaltında örtüyordum,
Bu çocukları, bu habersiz çocukları,
Görmediniz, anlatamam, ürperiyorum.
Bir şey demek için açılmıştı dudakları.

Ah, ben bir gün tepelerden, tepelerden
Varıp önünüze, önünüze dikilip duracağım,
Aydınlardan, hekimlerden, öğretmenlerden,
Bir gün soracağım, bu çocukları soracağım.

O çaresiz, o yalnız, o karanlık günde,
Siz neredeydiniz diyeceğim, neredeydiniz?
Ben perişan, utanmış... bu köyün üstünde,
Kahrolurken, siz beyciğim neredeydiniz?

Ben, bir günde yirmi üç küçük ölünün,
Gömüldüğünü gördüm bu köyde kızamuktan,
Ya siz ne gördünüz, söyleyin, söyleyin,
Bir şey söyleyin, bir şey söyleyin uzaktan.

Ah, ben gamlı kış güneşi, aydınlığın
Bütün suçlarını kalbimde taşıyım,
Görerek ah, görerek, bilerek bir yığın
Karanlık gündüzün üstünde yaşarım.

Her mevsim dolanıp geldiğinde bu köye
Gücük ayda, kar örtülü bu ovada,
Utancımdan, hıncımdan yaş dökerek böyle,
Gamlı ve perişan asılı duracağım havada.

İkindiye doğru bırakıp kendimi
Bu küçük mezarların üstüne.
Bilmeyeceksiniz, perişan, çaresiz halimi,
Gül diyeceğim, gül dereceğim gül üstüne.
Yol kıyısında yirmi üç çocuğun mezarı,
Ah diyeceğim, ah dökeneğim yol üstüne

Ceyhun Atuf Kansu

BEYAZ TANRI - Yönetmen: Kornél Mundruczó

TATLI BUDALA - Yönetmen: Blake Edwards

ANKARA ENGELSİZ FİLMLER FESTİVALİ 2015

HERKES İÇİN ERİŞİLEBİLİR FESTİVAL

Haberleştiren: Özge Akkoyunlu

21-26 Nisan
Çağdaş Sanatlar Merkezi,
Ulucanlar Cezaevi Sinema Salonu

İlk kez düzenlendiği 2013 yılından itibaren tüm sinemaseverlerin bir arada film izlemesine olanak sağlayan **Ankara Engelsiz Filmler Festivali**, bu sene **21-26 Nisan 2015** tarihleri arasında **Halkbank** ana sponsorluğunda üçüncü kez perdelerini açıyor.

Türkiye'de görme, işitme ve ortopedik engellilerin erişebildiği ilk film festivali olan **Ankara Engelsiz Filmler Festivali**, program ve yan etkinliklerinin tamamını görme ve işitme engelliler için erişilebilir bir altyapıda hazırlarken, tüm mekanlarını ortopedik engelli sinemaseverlerin erişimine uygun olanlardan seçti.

Kim Nasıl İzleyecek?

Festival'de tüm filmler görme engelliler için **sesli betimleme**, işitme engelliler içinse işaret dili ve ayrıntılı altyazı eşliğinde gösteriliyor. Festival'de yönetmen ve film ekipleriyle yapılan söyleşiler, atölye çalışmaları **işaret dili çevirmeni** eşliğinde gerçekleştiriliyor.

Festival filmlerinin sesli betimleme, işaret dili çevirisi ve uygulaması ile ayrıntılı altyazıları, Türkiye'de ilk defa bu hizmeti başlatan **Sesli Betimleme Derneği** tarafından yapılıyor.

Tüm gösterimler ve yan etkinlikler bu sene de ücretsiz.

Güncel Türkiye sinemasının son dönemdeki en iyi

filmlerinin **"Seyirci Özel Ödülü"**, **"En İyi Film"**, **"En İyi Yönetmen"** ve **"En İyi Senaryo"** ödülleri için yarışacağı Engelsiz Yarışmanın, ödülleri **26 Nisan Pazar** günü sahiplerini bulacak.

Festival programında yarışmanın yanı sıra, Türkiye ve dünya sinemasında iz bırakan filmler ve klasikler, kısa film sevenler için Türkiye ve dünya sinemasından bir seçki ve çocuklar için rengarenk filmler izlenebilecek.

Puruli Kültür Sanat tarafından organize edilen Ankara Engelsiz Filmler Festivali hakkında ayrıntılı bilgiye Festival'in www.engelsizfestival.com adresinden ulaşabilirsiniz.

BEN DE - Yönetmen: Antonio Naharro, Álvaro Pastor

FAKAT MÜZEYYEN BU DERİN BİR TUTKU - Yönetmen: Çiğdem Vitrinel

SİVAS - Yönetmen: Kaan Müjdeci

21-26
NİSAN

Çağdaş Sanatlar
Merkezi

Ulucanlar Cezaevi
Sinema Salonu

ANKARA
ENGELSİZ
FİLMLER
FESTİVALİ
2015

www.engelsizfestival.com

sesli betimleme, ayrıntılı altyazı
ve işaret diliyle

gösterimler ücretsizdir

T.C. AİLE VE
SOSYAL POLİTİKALAR
BAKANLIĞI

HİMAYESİNDE

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

KATKILARIYLA

HALKBANK

ANA SPONSOR

ANADOLUJET

ULAŞIM SPONSORU

ORGANİZASYON

PURULI

KÜLTÜR/SANAT

Clemens Hoffman, Evin Deniz, Leonidas Karakatsanis ile konuştuk Avrupa Solu, Syriza, Podemos Nereye?

Söyleşi ve Fotoğraflar: Onur Mat, Tanju Gündüzalp, Zeynep Alica

Clemens Hoffman, Evin Deniz ve Leonidas Karakatsanis ile Yunanistan'daki Syriza rüzgarı, Avrupa'daki taban hareketleri ve Türkiye'nin politik atmosferi üzerine söyleştik. Leonidas Karakatsanis, Ankara'da yaşayan, Türk-Yunan ilişkiler üzerine çalışan bir siyasal bilimci. Evin Deniz, Madrid Otonom Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde doktora öğrencisi. Clemens ise gelişme ve çevre ekonomi politikası üzerine çalışan bir araştırmacı ve eğitmen. Buyurun sohbetimize...

Zeynep: Marjinal sol bir koalisyon olan Syriza kısa zamanda toplumla ilişki kurmayı nasıl başardı?

Leonidas: Toplum bir gecede solcu olmadı. Yunan toplumu anti-komünist olarak tanımlanabilecek bir toplumdur. Birçok insan için en uç sol parti Pasok'tu. Çoğu sol seçmen için bile Syriza çok radikaldi. Sağ seçmen ise doğrudan düşman olarak görüyordu. Bundan önceki hükümet açıkça "komünistlerin iktidara gelmesine izin vermeyeceğiz" diyordu. Büyük değişiklik şu oldu: insanlar sadece daha önce seçim kazanamayan bir alternatife oy vermediler; düşünemeyecekleri kadar ufuklarının dışında kalan bir alternatife oy verdiler. Son günlerde değişim inanılmazdı. Solun söylemlerine, eylemlerine radikal olarak karşı olan insanlar birden desteklemeye başladılar. Geçen hafta destek 80%'e çıktı. Eğer müzakereler iyi gitmezse bu durum değişebilir ama önemli nokta şu: bir toplumun büyük çoğunluğu tarafından son derece radikal görülen bir parti çok kısa zamanda bu kadar destek alır hale geldi. Bunun olabilmesi başlı başına Yunan toplumu için müthiş bir değişim.

Öte yandan, Syriza 10 yıllık ve evet yeni bir parti olarak görüyoruz ama bana göre doğumu 1968'de Komünist Parti'nin bölünmesine kadar gider. Sol içindeki sürekli işbirliği çabalarının hikâyesidir bu. Şu anda da, belki yirmi sene önce sol içi ideolojik çatışmalardan dolayı mümkün olması düşünülemeyecek çok geniş bir işbirliği var. Syriza sadece Troçkist, Maoist, sosyal demokrat ve benzeri hareketleri bir araya getirmiyor; aynı zamanda bunların tartışmalarına devam edecekleri ortamın da sürekliliğini sağlıyor. Çelişkilerin üzerinin örtüldüğü bir parti değil. Güzelliği de burada.

Tanju: Avrupa solu ve geleneksel sol ile karşılaştırılınca Syriza nerede duruyor?

Leonidas: Avrupa Sosyalist Partisi'ni Avrupa solu olarak görmüyorum. Yunan Komünist Partisi'ye ortodoks Marksist bir partidir. Bildiğim kadarıyla Avrupa'da ve Türkiye'de oran olarak onlar kadar oy alabilen, anti-AB, anti-Euro bir komünist parti yok. Syriza öyle değil; Avrupa komünist geleneğinin devamı, ama içinde ortodoks komünistler de var. Ancak Stalinist ve katı anti-Avrupacı bileşenleri elimine etmiş durumda. Oldukça çok sesli bir alan. Geniş bir şemsiye. Enternasyonalizmi de katabiliriz, solun çok belirgin bir tarafı. Eğer Avrupa politik mücadele alanından çıkarsan, solun Avrupa'da olabileceği yeri de bırakmış olursun.

"... bir toplumun büyük çoğunluğu tarafından son derece radikal görülen bir parti çok kısa zamanda bu kadar destek alır hale geldi. Bunun olabilmesi başlı başına Yunan toplumu için müthiş bir değişim."

istiyorlar. Toplumun polarize olmasına karşılar. Bazen bu nedenle merkez parti olarak da görülüyorlar. Anti-kapitalist olduklarını bile söylemiyorlar. Avrupa Birliği Parlamentosu seçimlerinden sonra, yumuşak söylemlerini iyice yumuşattılar.

Onur: Öfkeli (Indignados) Hareketinin devamı olarak görebilir miyiz?

Öfkeli hareketinin dinamiğini kullanıyorlar. Podemos için çalışan birçok insan o zaman sokaklarda, meydan işgallerindeydi. O zamana kadar sokağa çıkmamış birçok insan için Öfkeli Hareketi bir zirve noktaydı, alarmin çaldığı andı. Yine de Podemos için bunun devamı diyemem. O, 2011'deydi. Partileşme üzerine pek çok tartışmanın üzerine, Podemos üç sene sonra kuruldu. Ben de böyle bir hareketin ardından hemen partileşmeyi riskli buluyorum. Desteğin büyük bölümü kaybedilebilir. İspanya'da bu şekilde politika yapmaya özellikle karşıydılar. Parlamenteyle eleştirel bakıyorlardı. Kötü bir seçim sistemleri var. Bu durumda partileşmek istemediler. Eleştirdikleri parlamenter sistemin dışında durdular ve temel prensiplerini savundular: "gerçek demokrasi istiyoruz", "bu bizim krizimiz değil, sizin kriziniz" dediler.

Leo: Bol bol Laclau okuduklarını söylemiştin. Bu "boş belirleyici"nin (empty signifier) tipik yapılandırılma şekli. İçini farklı şeylerle doldurabileceğiniz bu büyük fikri üretiyorsunuz. Herkes içinde farklı şeyler görebilir. Syriza yıllardır krize karşı,

kemer sıkmaya karşı büyük fikirlerle oynuyordu. İktidara geldiklerinde, gayet belirli bir hükümet planlarının olduğunu görüldü. Bu, bir partinin olgunlaşması süreci.

Evin: Podemos şu anda bu olgunlukta değil. Belki bir parti demek için bile erken. Evet şanslılardı. Kentsel dönüşümden etkilenen insanlar için bir etkin bir platform vardı, PAH. Onun sloganı da "Evet, yapılabilir" (si, se puede) idi. Podemos'un bu harekete de referansı var.

Clemens: Bu hareketler, Podemos ve Syriza, ancak sert kriz dönemlerinde yönetime geldiler. Günlük politikalarla iktidara yürüyen politik projeler değillerdi. Nüfusun geniş kesiminin içine düştüğü fiili yoksunluk durumundan bahsediyorum. Avrupa'da bu kriz durumları her yerde var. Solun nasıl geliştiğine bakmak enteresan. İngiltere'de aşırı kemer sıkmacı bir hükümet var. Her türlü kesinti yapıyorlar. Solda ancak çok küçük bir tepki oluyor. Mesela "Yeni Solda Birleşim" partisi var. Çok küçük, şehirli hipster hareketi diyebilirsiniz. Genel kriz şartları var ve bunun ifade edilmesi genellikle ırkçılığın çeşitli biçimlerinde oluyor. Hükümet ve sağcı provokatörler bu kriz durumunu soğurmada ve dışallaştırmada başarılı oldular. Solun yükselmesini engellediler.

Toplumsal eşitsizliklerin benzerliği söz konusu. Ekonomik büyüme modeli, emeğin değersizleştirilmesi, özellikle de ücretlerin etkili bir şekilde azaltılması üzerine kurulu olduğundan, elbette her tür toplumsal eşitsizliğin varlığından söz etmek mümkün. Almanya'nın ekonomisinde kazancı oluşturan en önemli şey bu. Bu nedenle orada da elbette toplumsal zorluklar var. Biraz solun varlığından söz etmek mümkün; ancak var olan sol bir tür Stalinist mirası sahiplenen, bu nedenle toplumun büyük bir kesimiyle ilişkilenmesi zor bir yapıya sahip. Bu nedenle sol oylar yeni yükselmekte olan UKIP (anti-AB sağ liberal parti) tarzı bir parti nedeniyle bölünmekte. Bu parti alternatif olarak adlandırılmakta ve fazlasıyla Yunanistan karşıtı. Seçim sonrasında tebriklerini göndermiş olsalar da, Avrupa Birliği karşıtı konumları üzerinden bir karşıtlıkları var ve genel olarak Yunanistan'dan hoşlanmıyorlar. Avrupa üzerine konuştuğumuzda sorunun bu olduğunu düşünüyorum. Eşitsiz gelişim ya da kriz düzeyleri söz konusu. Elbette genel bir kriz hali mevcut ancak kriz kendisini öylesine farklı yollarla ve farklı çevrelerde gösteriyor ki, bu farklılıklar bir araya gelmeyi zorlaştırıyor.

"Türkiye'de ortaya çıkmaya başlayan krizden umutlanmak düşüncesi var bir de. Fakat şunu unutmamak gerek, kriz ilk baş gösterdiğinde Yunanistan'da ilk kazanan Altın Şafak olmuştur."

Leonidas: Bu çok ilginç. Ve kriz hakkında konuştuğumuzda, Türkiye'de ortaya çıkmaya başlayan krizden umutlanmak düşüncesi var bir de. Fakat şunu unutmamak gerek, kriz ilk baş gösterdiğinde Yunanistan'da ilk kazanan Altın Şafak olmuştu. Yüzde sıfırlardan yüzde onlu sayılara ve son anketlerde ise yüzde 15'e doğru bir yükselişten söz ediyoruz. Krizlerin nasıl farklı şekillerde vurduğunu ortaya koyan bir örnek Britanya. Eğer savaş sonrası neoliberal dönemdeki sosyal güvenlik sistemini Yunanistan'daki ile karşılaştırırsanız örneğin, Britanya hala sağlık alanındaki tüm yeni düzenlemelere karşı, önceki toplumcu düzenlemelerin kalıntıları kriz etkilerini soğurabiliyor. Yunanistan'da bu hiç olmadı.

Zeynep: Britanya'da hayatta kalmak göçmenler için ciddi bir mesele. Temel ihtiyaçları için harcama yapmakta zorlanıyorlar. Sağlık bile lüks. İş olanları kastediyorum. Örgütlü değiller. Çok sayıda sorunları var. Sol oldukça sınırlı, zaman zaman ırkçılık karşıtı bir söylemle sokağa çıkan ama gerçek sorunlarla ilişki kuramayan bir sol var.

Leo: Haklısın. Bu göçmen grupların tüm Avrupa'da radikalleşmeleri onları İslam'a yöneltiyor. Bu noktada Yunanistan ilginç bir örnek çünkü göçmen grupların toplumsal radikalleşmesine tanık olduk. Bunu yapanlar en fazla entegre olan Arnavutlardı. Arnavut göçmenler, sol ya da anarşist eleştiriler getiren gruplarda yer aldılar. Bunun başka yerde yaşandığını düşünmüyorum. İngiltere örneği ile kıyaslandığında, bu çok farklı bir entegrasyon tipi. İngiltere türü entegrasyonda "her kültür kendi kuralları ile bölgesinde yaşasın, sorun çıkarmasın da ne yaptığı umurumuzda değil" denir.

Tanju: Postmodern ve modern arasında dev bir çelişki vardı, ama burada yerel biraz evrensele dokunmaya başladı. Yani Atina'nın bir mahallesindeki bir mücadele evrensele sesini duyurmaya başladı, belki medyanın yapısal değişimiyle ilgili. Şu anda ister Yunanistan'da ister İspanya'da isterse Türkiye'de olan sizce geçici bir kimlik meselesi mi? Çünkü kimlikte maddi ihtiyaç, varoluş, duruş yani örneğin genç neslin politik şeylerle var olmaya çalışması, işe girmek istememesi dışında kalıcı bir duruş oluşmadı Rusya'dan bugüne. Buradan öyle bir şey çıkabilir mi? Yani yerelden evrensele doğru bir etkileşime dönüşebilir mi bu hareket?

Leo: İki önemli nokta var. Birincisi, Etienne Balibar 2004'te "Avrupa'nın merkezi aslında sınırlarıdır" diye yazmıştı. Bu AB'ye karşı bir eleştirinin başlangıcıydı ve aslında bu eleştiri tam da o çeperlerden gelmekteydi. Henüz kriz ortada yoktu. Merkezin dışında kalan yerlerde toplumsal hareketlerin gelişmeye başladığı dönemdi. Bu hareket hiçbir şeye dönüşmedi. Toplumsal hareketlerin küresel düzeyde gelişmesine, büyümesine tanık olduk; ancak arkasından sönüp gittiler. Dün toplumsal hareketler teorisini Leo Panitch tarafından yazılmış ilginç bir yazı okudum. O, şu an deneyimlemekte olduğumuz esas farklılığın toplumsal hareketler içerisindeki 10 yıllık sürecin ilk kez parti politikalarına yönelmekte oluşuna işaret ediyor. Daha önce yalnızca sisteme dönük eleştiri kaynağı olan yer, şimdi onun bir parçası. Şimdi içeriden dönüştürücü bir etki yaratması olası. Bu nedenle ben iyimserim. Mesela Podemos her ne ise, iktidara karşı yeni bir durum olasılığı yaratıyor; yeni bir patika. Bir şey çıkıp çıkmayacağını görmek için zamana ihtiyacımız var; ancak buradaki potansiyel, toplumsal hareketler arasındaki bağların yarattığı potansiyelden daha büyük.

Evin: Belki de yeni bir enternasyonalizmden söz etmemiz gerekiyor. Örneğin Troyka gibi 'düşmanları' düşünelim. Düşman ortak olunca bir araya gelmek kolaylaşır. İkincisi,

"Belki de yeni bir enternasyonalizmden söz etmemiz gerekiyor. Örneğin Troyka gibi 'düşmanları' düşünelim. 'Düşman' ortak olunca bir araya gelmek kolaylaşır. İkincisi, bu ülkeler benzer sorunlar yaşıyorlar; örneğin benzer tasarruf politikaları. Avrupa için yan yana gelmek kolay olacak."

bu ülkeler benzer sorunlar yaşıyorlar; örneğin benzer tasarruf politikaları. Avrupa için yan yana gelmek kolay olacak. Bu bir süreç ve bence gerçekleşiyor. Bizim burada oluşumuz Iglesias, Chipras ve diğerlerinin yürüttükleri tartışmalar bu dönüşümün gerçekleşmesi için çabalardan bazıları. İnsan faktörüne gelince, umudunuz yoksa hiçbir şey yapamazsınız. Dolayısıyla benim hala umudum var. Kimlik meselesi de önemli. Avrupa'da çokça tartışılan bir konu. Birbirlerine şöyle şeyler soruyorlar: "Kendini Avrupalı hissediyor musun?", "Nasıl?" Ama bu zor bir şey. Kendimizi Avrupalı hissetmek zorunda değiliz. Örneğin ben kendimi Avrupalı hissetmiyorum. Avrupalı olmasam da onlarla beraber olma hakkına sahibim. Belki kendimizi nasıl tanımladığımız üzerine düşünmeli, bu tanımlı değiştirmeliyiz. Ve evet bu da zaten değişiyor.

Clemens: İyimser olmasak burada olmazdık. Şartlar sizi iyimser olmaya zorluyor. Evet, kriz koşulları var. İyi seçeneklerimiz var; ama karanlık, olumsuz seçenekler de var. Sert kriz koşullarına maruz kalmamış, koşulları İspanya ya da Yunanistan'dakinden farklı insanları ikna etmek çaba gerektiriyor ve zaman alacak. Yunanistan antikomünist bir hegemonya altındaydı. Bu tüm Avrupa için geçerli bir durum. Sadece antikomünizm değil aslında anti-sol bir hava vardı. Tarihsel devrimci sola muhalefet doğuran, insanların mülklerinin ellerinden alınacağına dair içsel bir korkudan söz etmek mümkün. Fazla taviz vermeden bu korku ile baş etmek gerekiyor. Kimlik konusu da alengirli bir mesele. Ben de kendimi Avrupalı kimliğine bağlı olarak tarif etmem; çünkü bu birçok başka şeyi dışlamak anlamına gelir. Bana kalırsa herkes kozmopolitan olmalı. Avrupa'nın iyi yanı bu seçeneği bir dereceye kadar yaşıyor olması; ancak bir başka şeyi dışlayarak yapıyor bunu. Neoliberal politikalar ve tasarruf politikaları ile öylesine sarmalanmış ki, Avrupa'nın adı tamamen lekelenmiş durumda. Bu nedenle solun o

"Neoliberal politikalar ve tasarruf politikaları ile öylesine sarmalanmış ki, Avrupa'nın adı tamamen lekelenmiş durumda. Bu nedenle solun o enternasyonalist, kozmopolit momentuma sahip çıkmayı sürdürmesi, bunu liberallere bırakmadan yeniden yaratması önemli."

enternasyonalist, kozmopolit momentuma sahip çıkmayı sürdürmesi, bunu liberallere bırakmadan yeniden yaratması önemli. Bunu tartışmaya açık bir nokta olarak görüyorum çünkü her solun tarihsel nedenlerle kendine özgü ulusalcı eğilimleri var ve bunun anlaşılabilir sebepleri var. Fakat bu uğraşılması gereken önemli bir nokta. Solun bir tür ulusal proje olmak gibi bir halin içine düşmemesi için uğraşmak gerek.

"Syriza sol karşıtlarını da şemsiyenin altına çekebildi. Yunanistan'da, Avrupa'nın dışına itilmiş hisseden birçok insan, onurunu geri kazanıp insanca yaşamak istiyordu."

Onur: Syriza sol karşıtlarını da şemsiyenin altına çekebildi. Yunanistan'da, Avrupa'nın dışına itilmiş hisseden birçok insan, onurunu geri kazanıp insanca yaşamak istiyordu. Talepler ideolojik değil insaniydi. Avrupa'nın geri kalanında da yaygın ifade "Tembel Yunanlar, çalışmak istemiyorlar; bu nedenle yaşadıklarını hak ediyorlar" idi. Syriza ile Yunanlar geri dönüp işler öyle değil dediler.

Leonidas: İlginç olan, sözünü ettiğin sonucun seçimlerden sonra ortaya çıkması. Yani bu Syriza'nın seçildikten sonra kazanmayı başardığı bir mücadele. Syriza şuna dayanarak seçildi: Haydi solculara bir şans tanıyalım. Bunun sonucunda, aniden bunu bir hafta içerisinde başaran solcu bir hükümet çıktı. Olduğun şeyden tekrar gurur duymanın sağlanmasının politik rengi önemli. Çünkü eğer bu "Biz Yunanlar yine antik dönemdeki gibi kimliğimizi kazandık" şeklinde olsaydı felaket olurdu. Böyle olmadı ve bu çok iyi. Bu, toplum olarak bütünlüğü yeniden sağlamak, ama bunu milliyetçilikle yapmamak; işte bu bir iyimserlik nedeni.

Barınağın “Çirkin” Çocukları ve Onların Can Dostları

Çağım Tuğ-Nilay Akagün-Nazlı Yaşar, Fotoğraflar: Fahir Köklü

Hayatlarını, şiddete uğramış, yaralı, kaza geçirmiş köpeklerle yardım etmeye adanmış Zekiye ve Fahir Köklü çifti, buldukları yardıma ihtiyacı olan hayvanları ev ortamında iyileştirmeye çalışıyorlardı. Ağır ameliyatların uzun süreli ilaç ve bakım masrafları karşısında ellerinde memur maaşlarından başka bir şey olmayan Köklü çifti, yaşadıkları apartmandan da şikayetlerin gelmesi üzerine, 5 yıl önce ‘Hayvan Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi’ni kurdular.

Bu işin içine girdiğimde, bu kadar çok güzel insanın, sokaktaki ve zor durumdaki hayvanlar için bu kadar arzulu bir şekilde çabaladığını bilmiyordum. Barınak, (kısaca barınak diyoruz ama aslında orası bir rehabilitasyon merkezidir) benim uğrak yerim oldu. Kar, kış, sıcak bizi etkilemedi. Orada yaşadığımız müthiş dostluğu ve paylaşımı o kadar sevdik ki, hafta sonunu ipe çekiyoruz. Hatta arada hafta içi kaçamağı yaptığımız da oluyor.

Nasıl Katkıda Bulunabilirim?

Köpekleri sevmeye ve gezdirmek için hafta sonu bizi ziyaret edebilirsiniz, “can dostu”nuzu seçebilirsiniz, kullanılmış eşyalarınızı bize gönderebilirsiniz...

Barınağın çirkin, sıradışı çocukları

Hayvan Kurtarma Derneği Rehabilitasyon Merkezi, sokakta yaşama şansı bulamayacak ve hayata tutunamayacak kurtarılmış ve iyileştirilmiş köpeklerin olduğu bir yer, bir sığınma evi. Köpekler, mucizevi ameliyatlar ve zorlu bakım süreçlerinden sonra iyileştirildiklerinde hemen salıverilmiyor; sahip bulunana kadar burada kalmaya devam ediyorlar. Barınakta beş tane kör, iki tane sağır köpeğin yanı sıra üç bacaklı, epilepsili, lejmanya ve gençlik hastalığı atlatmış 200’ün üstünde köpeğe bakılıyor. Aralarında kırmalar veya sokakta yaşaması mümkün olmayan Golden Retriever gibi cins ev köpeklerinin de bulunduğu barınaktaki asıl nüfusu, sıradan sokak köpekleri oluşturuyor.

Cins köpeklerle zor da olsa yuva bulunabilirken, sıradan sokak köpekleri için durum böyle değil. Bunlar, yani barınağın çirkin, sıradışı çocukları, itiraf edemesek de aslında daha geldikleri andan itibaren bizim çocuklarımız oluyorlar. Biliyoruz ki, çok nadiren gelen sahiplenmeye niyetli kimseler, zaten onları seçmeyecek.

Çirkin, Paşa, Cesur, Batıkent, Nata Vega ve diğerleri...

Barınakta Ankara dışından bile bulunmuş köpekler var. Köpeklerin sayıları arttıkça onlara isim vermek için bulundukları yerin ismiyle anılır oldular. Tüm tedavileri özenle yapılırsa da, hayata tutunmak için aslında tek ihtiyaçları sevgi. Bu köpekler, geçirdikleri ağır ameliyatlara, kesilen bacaklara rağmen gelen ziyaretçileri sevinçle karşılıyorlar. Dernek Başkanı Zekiye Köklü, köpeklerin bulunduğu ilk haldeki fotoğraflarını gösterince yapılan işin büyüklüğü iyice ortaya çıkıyor.

Çirkin.. Güzel çocukları çirkin diyerek sevdiğimiz için bu ismi aldı, bulunduğu arka bacaklarını kullanamıyordu. Ön bacaklarıyla kendini çekebiliyordu. Şimdi can dostuyla uzun yürüyüşlere çıkıyor.

Can Dostunuzu Hemen Seçin

Can dostunuzu seçmek için Ankara’da olmanız gerekmiyor. RM sakinlerinin şu anda birçok şehirden ve ülkeden can dostları var.

Can dostunuzu hemen seçin:

<http://haykurweb.wix.com/hayvankurtarma>

Paşa.. Yol kenarında bulunmuştu. Açık yaraları, ağır kırıkları vardı. Tedavisi zor oldu, kırıkları sabitleyecek metal aksamlar uzun süre takılı kaldığı için vücudu açık ve derin yaralarla kaplıydı. Yemek yemeyi reddettiği için, Zekiye Köklü onu okşayıp severek elleri ile yedirdi. Acısı o kadar çoktu ki, başına gelecekleri artık umursamıyordu. Şimdi can dostunu görünce ağlıyor ve onunla gezmeye çıkıyor. Henüz koşamıyor ama yavaş yavaş yürüyebiliyor. Can dostu aksatmadan her pazar günü onun yanında...

Can dostu.. Sıcak bir proje..

Barınağın en büyük problemi ameliyatlar, ilaç ve veteriner masrafları için kaynak oluşturmak. Bu yüzden dernek, “Can Dostunu Seç” adında bir proje başlattı. Barınaktaki köpeklerden birini seçip onun can dostu oluyorsunuz. Can dostu, tedavi masraflarına, mama giderlerine parasal katkıda bulunuyor. Böylece dernek tedavi masrafını temin ederken, siz de sorunlarla boğuşmanıza gerek kalmadan bir köpeğe sahip oluyorsunuz. Evde hijyen ya da apartmanda gürültü gibi problemler yok, çünkü köpeğiniz emin ellerde, barınağında. Yorucu bir haftadan sonra, pazar günü can dostunuzu görmeye geldiğinizde, kuyruğunu sallayarak sizinle kucaklaşmayı beklediğini görüyorsunuz, her şeyi unutuyorsunuz.

RM’deki köpeklerimizin kısırlaştırılmalarını, temel aşılarını tamamladık. 200 köpektan bahsettiğimiz düşünülecek olursa işin büyük kısmını aşmış durumdayız. Burada en büyük ihtiyacımız “can dostları”..

Mama ve Kullanılmış Eşya Bağışı

Her türlü kilim, battaniye, kazak, hırka, çarşaf gibi kumaş içerikli olanlar başta olmak üzere çeşitli eşyalarla barınağa yardım edebilirsiniz. Kap kacak da burada çok işe yarıyor.

Dernek adresimiz: Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı Mahallesi İlko Sitesi 2839. Cadde No: 25 Mavi Ev Çayyolu – ANKARA

Barınağın çeşitli meslek kollarından, çeşitli yaşlardan düzenli gönüllüleri, her köpekle ilgileniyor ama kolay değil. Bu yüzden herkesi pazar günleri barınağa çağırıyoruz. Dodurga semtindeki bu geniş alanda okul topluluklarından, engelli çocuk gruplarına kadar çok değişik gruplara rastlayabilirsiniz. Barınağın geniş bahçesinde köpekleri 15-20 dakikalık yürüyüşlere çıkarıp onlarla koşup eğlenebilir, çaylı börekli bir sofrada yeni ve çok güzel insanlarla tanışabilirsiniz.

Zaten bir kere gelip, köpeklerle bir bağ kurduğunuzda, oradaki insanlarla tanıştığınızda, ayaklarınız ve yüreğiniz sizi tekrar buraya getiriyor. Barınağın kurucuları Zekiye-Fahir Köklü’nün en büyük silahı da bu. “Bir kere gelin yerimizi görün, çayımızı için, bir köpeğimizi gezdirin, başka bir şey istemiyoruz” diyorlar ve oraya gittiğinizde kendinizi bir sürü köpeğin arasında sevgi yumağı olmuş, “Buraya ilk fırsatta bir daha gelmeliyim” diye düşünürken buluyorsunuz.

Nerelerden Ulaşılr..

www.hayvankurtarma.org

<https://hayvankurtarma.wordpress.com/>

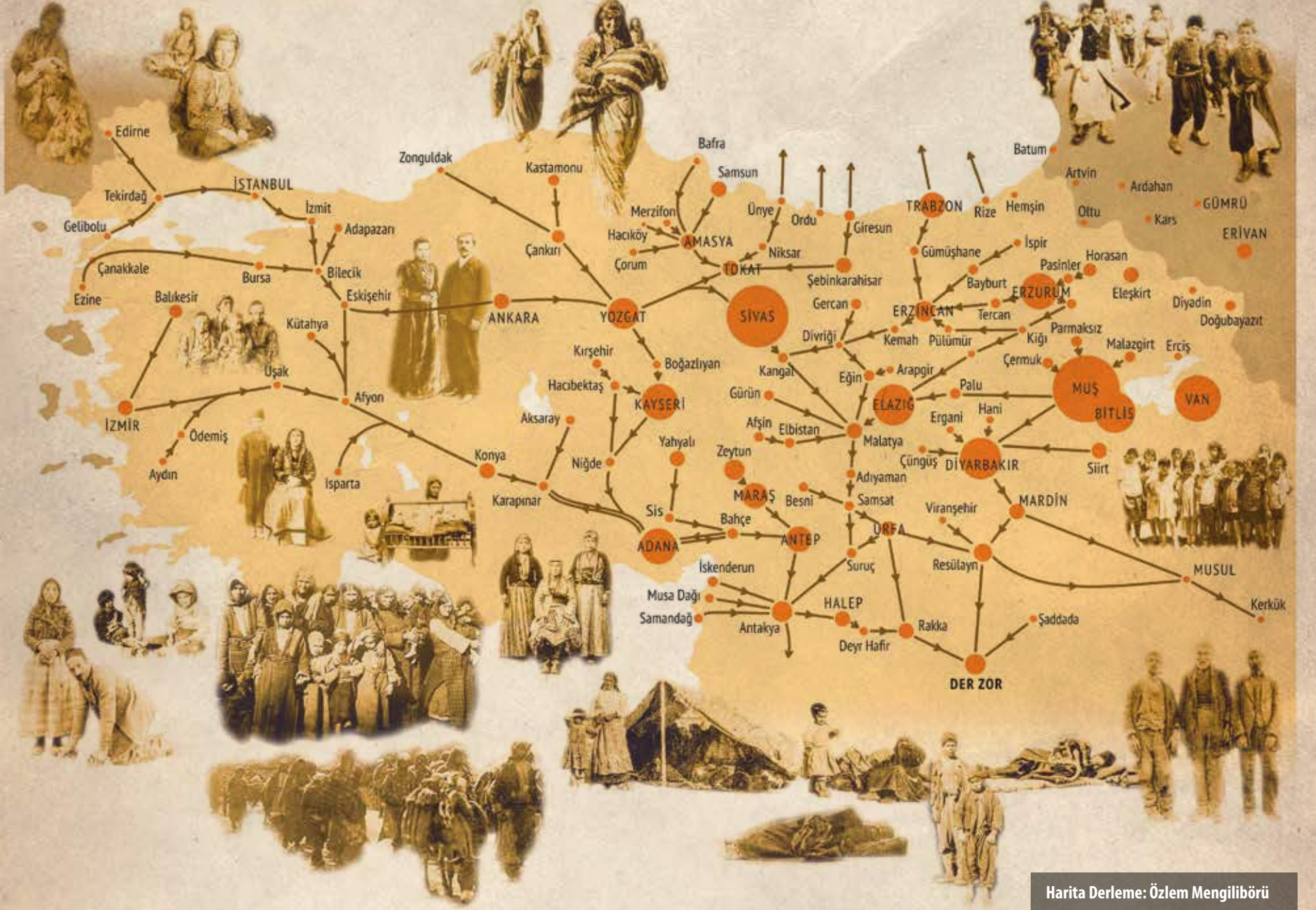
Facebook: Hayvan Kurtarma

Twitter: @hayvankurtarma

Facebook, “Candostunu Seç” (grup)

DOSYA: Ermeniler, Bir Varmış, Bir Yokmuş...

Harita Derleme: Özlem Mengilibörü

Bugün (4,5 milyon civarında olduğu söylenen) Ankara nüfusunun üçte birini Ermeniler, Rumlar, Yahudiler oluştursaydı. Müslümanlar yani Türkler ve Kürtler yanı sıra Aleviler ve belki diğer kültürlerden gelen ve kendi dillerini konuşan ve inançlarını kendi mekanlarında sürdürmekte olan diğer insanlar beraber gezseydi Ankara'nın sokaklarında... Ankara'nın çeşitli yerlerinde camiler, kiliseler, manastırlar, sinagoglar ve tekkeler, cem evleri, farklı kültür kurumları, tiyatrolar ve operalar, müzeler, kütüphaneler olsaydı.... Birçok farklı dilde eğitim yapan okula, Kürtçe ve Arapça, Süryanice ve belki Çerkezce vb dillerde eğitim yapan okullar da eklenmiş olsaydı....Belki hepimiz, eskiden olduğu gibi, gündelik yaşamda Türkçe anlaşılmaya devam edecektik. Ama gazeteci kulübelerinde farklı alfabelerde birçok gazete, kitapçı vitrinlerinde bu dillerin kitaplarını ve daha birçok kültürü görebiliyor olsaydık... Kamusal alanda bu kültürlerin şarkıları çalıyor olsaydı...

Hep dedikleri gibi, çan sesleri, ezan seslerine katılsaydı ve başka sesler de olsaydı... Yortular, kandiller ve hamursuz bayramları ve daha niceleri birbirine karışsaydı. Bütün bu kültürlerden gelen Ankara işçileri de, işverenleri de, kendi

politik örgütlenmelerinde, yoksullukla, ekolojik felaketlerle, Ortadoğu'daki şiddet sorunuyla nasıl baş edileceğini konuşuyor olsaydı, anayasayı birlikte tartışsaydık...

Ankara'nın nasıl bir iklimi olurdu, acaba? Mesela Melih Gökçek, bu kadar çok seçim kazanabilir miydi?

Aradan 100 yıl geçti ve artık oturup düşünebilecek, tarihteki kopmayı yeniden normalleştirebilecek ve gerçeklerin kendi farklı varolma güçleriyle yüzleşebilecek bir durumdayız. Bunu nasıl yapacağımızı bulmak, toplumun bilinçaltına süpürülmüş olan bu büyük felaketi anlamak ve onun acısını duymak zorundayız. Bunu yapamadığımızda, toplum, ortak edildiği bu suçu yeniden üretmeye devam edecek ve barışı, iç barışı bir türlü bulamayacak...

Bunu anlamak için, her şeyin unutturulmasına yönelik yapılanları Zir fotoğraflarında görmek ve buna rağmen o mermer sütun parçasını bulmak için gösterilen çabayı düşünmek, bir başlangıç olabilir.

"Özlüyoruz onları"

Zir Vadisi ve o vadiye bulunan İstanoz Kasabası ile ilgili araştırmaya giriştiğimizde karşımıza çıkan Zirli Derneği'nin varlığı önce bizi mutlu etti. Zir ile ilgili merakımızı giderebileceğimiz birinci elden tanıklara, kaynaklara ulaşabileceğimizi umduk. Ama Derneğin web sayfasında yaptığımız gezintinin hemen başında tanıdık bir duvar çıkıverdi karşımıza: 24 Nisan'da tüm dünyada yüzüncü yılı anılacak olan Ermeni Soykırımı ile yüzleşememe...

Derneğin web sitesinde "Zir Tarihçesi" başlığı altında paylaşılan bilgilere baktığımızda Evliya Çelebi'nin seyahatnamesinden yapılan alıntıda

Ermeni varlığından bahsettiği satırların atlandığı göze çarpıyor. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde İstanoz ile ilgili söylediklerine "Bu kasabanın ekseriyyâ re'ayaları Ermenilerdir" tabirinin çıkarılarak yer verildiği görülüyor. Aynı seyahatnamede Vadide ava giderken köpeklerini kaybeden avcılarının hikayesinden bile uzun uzun bahsedilirken nüfusun çoğunluğunu oluşturan Ermenilerin İstanoz'daki varlıkları, yok oluşlarına dair tek bir kelime edilmiyor.

Oysa Zirli adına yapılan bu "resmi" çarpıtmaya değil de birebir yapılan sohbetlere kulak verdiğimizde durum değişiyor. Behzat Miser'in 2009'da yazdığı bir makalesinde yer verdiği şu satırlar

durumu anlatması açısından her şeyi açıklamasa da çok daha anlamlı:

Yenikentliler, eskiden bölgenin Ermeni yerleşim yeri olduğunu biliyorlar. Konuştuğumuz herkes farklı şeyler anlatsa da, ortak bir nokta var: "Ermenilerle Türkler mutlu geçiniyordu." Söz, yaşı 60'ın üzerinde olan Yenikentliler'in:

"Hemen hepimiz Ermenilerle büyüdük. Aynı okula gittik. Onlar, kızlarını da gönderiyordu okula. Acıkan yol üzerindeki bir Ermeni'nin evine gidip, rahatlıkla yemek isteyebiliyordu; aynı onlar için de geçerliydi. Ağaçtan beraber düştüğümüz de oldu, askere birlikte

gittiğimiz de... Hele bir Ermeni doktor vardı, adı Mihran Kiremitçi. Burada büyüyen çocukların hepsinde emeği vardır, Allah rahmet eylesin. Kimin çocuğu hastalansa ona giderdi, o da 'bakmam' demezdi. Kimseden de para aldığını görmedik. Yine, düğünlerimiz ve cenaze törenlerimiz ortak yapıldı. Onlar bize başsağlığına gelir, biz onlara giderdik. Bayramlar da aynı olurdu. Onlar yumurta boyarlardı, biz de. Biz kurban keserdik, onlar da... Özlüyoruz onları."

(<http://behzatmiser.blogspot.com.tr/2009/05/ergenekonla-ogrendigimiz-tarih-zir.htm>) / Mehmet Onur Yılmaz

Soykırım, Ankara ve Geçen 100 Yıl...

Akın Atauz

Soykırım Ankara bakımından ne anlam taşıyor? Nasıl yaşandı tehcir ve sonrası? Ankara, bir daha 1915 öncesindeki gibi bir kent olabildi mi? Daha doğrusu, çok ayrıksı bir serüveni olan Ankara'yı bir tarafa ayırsak bile, hiçbir Anadolu kenti, bugün adlarını bildiğimiz bütün kentler ve kasabalar, hatta kırlar, bir daha 1915 öncesinde olduğu gibi olabildi mi? Adana oldu mu? Erzurum oldu mu, Van oldu mu, Muş oldu mu, Diyarbakır oldu mu?

Bu kentlerde 1915 öncesinde olan ve bir daha geri gelmeyecek biçimde yok olanın ne olduğunu tam olarak ortaya koyabilmek için, yapılması gereken binlerce çalışma, henüz yapılmadığından, bu soru bir bakıma, yanıtsız kalıyor.

Ancak bildiklerimiz ve bilinebileceğini düşündüklerimiz var. Bunları bir araya getirdiğimizde, bir türlü yüzleşmeye cesaret edemediğimiz böylesine korkunç bir olay ve toplumsal suç için ne diyeceğiz? Toplumun kendi geçmişiyse hesaplaşamamasının nelere mal olduğunu biliyoruz, zaten. Gündelik yaşamımızda her an karşımıza çıkıyor sonuçları. Bastırılmış Kürt isyanlarının, Alevilere yönelen ayrımcılığın, dini, etnik ve cinsle ilgili bütün ayrımcılıkların, hiçbir zaman hesabı sorulmadığı için, barışın gerçekten gelip gelemeyeceğini bilemiyoruz bir türlü. 12 Mart ve 12 Eylül ile bir türlü hesaplaşamadığımız için, ancak utangaç bir yargılamayla, yarım yamalak bir suç saptayabiliyoruz, zavallılaşmış generallere karşı.

Ankara'ya bakalım. Gerçekte olan neydi ve nasıl bir şeydi? Ve olanı, olmamış gibi yaparak yolumuza devam edebilir miyiz?

Asıl sorun, toplumun büyük bir bölümünün böyle yüzleşmeleri gerekli bile görmemesinde. Bütün bu korkunç olayları, soykırım, katliam ve pogromları, işkenceleri ve ayrımcılıkları toplumun geniş bir kesiminin sorun etmemesinde... Bunlarla yüzleşmektense, bunlar sanki olmamış gibi hafızasının kirli halılarının altına süpürmeyi

yeğlemesinde...

Sadece Ankara'ya bakalım. Gerçekte olan neydi ve nasıl bir şeydi? Ve olanı, olmamış gibi yaparak yolumuza devam edebilir miyiz?

Soykırımı nasıl anlayabileceğimize göz atmak ve sonra bu tanımlara göre Ankara'da gördüklerimizi sıralamak yararlı olabilir. Öncelikle kabul etmemiz gereken gerçekleri hatırlayalım: Ermeniler Osmanlı tebaası, yani yurttaş ve bu ülkenin yerli halkıydı. Devletin, korumakla yükümlü olduğu yurttaşlar. Eğer bir devlet varsa, suçun (ayaklanma, devlete karşı başkaldırı ya da isyan veya çeteleşme vb), ancak bunların sorumlusuna, şahsi olarak bu suçu işlediği kanıtlananlara ait olabileceği, temel bir hukuk anlayışının gereği olmalıydı.

Daha yeni, ama Ruanda ve Bosna nedeniyle yakından tanıdığımız bir kavram olan "etnik temizleme" kavramına bakacak olursak, bu kavramın içinde, kitlesel tehcir (zorla göç ettirme), katliam, mülke el koyma, kültürel değer (mezarlıklar dahil) ve anıtları ortadan kaldırma, vb. türü insan hakkı ihlallerini de düşünmemiz gerekir. Aslında belki iki kavramı daha eklemek, Ankara'daki soykırımı anlamaya yardımcı olabilir: etnik kırım ve kültürel kırım. Birincisi, kısaca, belirli bir topluluğun kimliğini simgeleyenleri, seçkinlerini/ önderlerini öldürmek/ ortadan kaldırmak (24 Nisan 1915'te başlayan tam da buydu aslında) ve ikincisi de, topluluğun kültürel hafızasını ayakta tutan maddi ve manevi bütün nitelikleri yok etmek, ortadan kaldırmak biçiminde anlaşılabilir. 1916 Ankara Yangını da, tam olarak buydu.

Ankara'daki (ve 1915 öncesinde Anadolu'nun Rumeli'nin diğer kentlerindeki/ yerleşmelerindeki) Ermeniler için, bir ayaklanma durumu söz konusu değildir. Ancak yukarıdaki tanımlara uygun biçimde 1915 ve sonrasında, bütün yerleşim yerlerinde (Ege bölgesinde daha hafif olmak üzere) kitlesel tehcir, katliam, mülke el koyma ve birçok şehirde Ermeni ve Hristiyan mahallelerindeki yangınlar ve kültürel değerlerin yakılıp-yıkılması ve yok edilmesi uygulanmıştır.

Özür dilemek şöyle dursun, tam bir suçlu telaşı içinde ve resmi bir biçimde, saldırganlık, ötekileştirme ve şeytanlaştırma çabası, utanç verici kibir de devam ediyor...

Ankaralı Ermeniler Hakkında Bildiklerimiz

Ankara'da, ne kadar Ermeni vardı ve kentin, vilayetin nerelerinde bulunuyorlardı? Bu konuyla ilgili elimimizdeki bilgiler neler ve bu bilgilere ne kadar güvenebiliriz? Aşağıdaki tablo, bu konuda bir fikir edinmemizi sağlıyor. Sayımların yapılma biçimleri, yöntem ve güvenilirlikleri vb. hakkında pek çok şey söyleyebiliriz elbette. Ancak bunları bir kenara bıraksak ve tablonun gerçeğe kabaca işaret ettiğini kabul etsek bile, apaçık gerçeği algılayabiliyoruz: kırım... Ve bu kırım Ankara için tam bir etnik temizlik olarak gerçekleşmiş ve bütün varlık yağmalanmış, yıkılmış ve yakılmış. Buna rağmen, unutturma tam olarak başılamamış. Bu kırım (türü nasıl olursa olsun, nasıl adlandırırsak adlandıralım) hiçbir zaman gerçekleşmemiş bir yüzleşme ihtiyacı ve hiçbir zaman yüzleşilmemiş bir acı olarak hala önümüzde duruyor... Özür dilemek şöyle dursun, tam bir suçlu telaşı içinde ve resmi bir biçimde, saldırganlık, ötekileştirme ve şeytanlaştırma çabası, utanç verici kibir de devam ediyor...

Gerçekten biliyor muyuz, nasıl oldu kırım (soykırım, etnik kırım, kültürel kırım) ve insanların başına gelenler nasıl yaşandı? Bunu yaşayan Ermeniler nasıl baş ettiler veya edemediler bu süreçle, sağ kalabilenler ne düşündüler, ne duyular ve nasıl etkilendiler? Bu bir insanlık durumu olarak, diğer Ankaralıları nasıl etkiledi, onlar ne yaptılar? Bunları tam olarak bilmiyoruz ve bilemeyiz de belki. Bazı ip uçları olabilir, bazı tanıklıklar ve bazı belgeler... Ama sonuçlarını tam olarak biliyoruz. Bu sonuçları daha iyi anlayabilmek için, soykırım öncesindeki zamana bakalım önce. Sonra tekrar düşünelim.

Ankara kenti ve vilayetinde 1891-1914 arası yapılmış olan sayımlara göre Ermeni nüfusu

Yıl	Birim	Toplam Nüfus			Ermeni (Apostolik)		Katolik		Protestan		Toplam Ermeni Nüfusu		
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
1891-1892-1893	Merkez	12 983	12 602	25 585	376	349	2 846	2 733	7	6	3 116	3 088	6 204
	V ilayet	417 245	429 887	847 132	32 659	34 831	3 226	3 077	1 115	1 125	37 000	39 033	76 033
	Zir	8 537	8 237	16 774	1 118	1 096			7	6	1 125	1 102	2 227
1894	V ilayet	417 545	429 937	847 482	32 959	34 831	3 226	3 127	1 115	1 125	37 300	39 033	76 333
1895	V ilayet	417 545	429 937	847 482	33 806	35 073	3 336	3 266	1 387	1 351	68 999	39 690	108 689
1896	V ilayet	450 708	468 245	918 953	33 806	35 073	3 336	3 262	1 387	1 351	68 999	39 686	108 685
1897	V ilayet	501 780	516 846	1 018 626	36 597	37 434	3 745	3 790	1 664	1 649	42 006	42 873	84 879
Etöz	Merkez	32 851			1 106		6 611						7 717
1906-1907	Sancak	181 305	191 102	372 407	4 802	5 047	3 336	3 196	361	426	8 499	8 669	17 168
	V ilayet	555 576	601 555	1 157 131	42 071	47 709	4 076	4 064	1 096	2 246	47 243	54 019	101 262
1914	Merkez	84 665*			3 341		6 990		915				11 246
	V1	953 817			44 507		7 069		2 381				53 957
	K2	263 074			48 659		1 515		2 018				52 192
Salname 1907	Merkez	75 366			13 311								
	V ilayet	363 546			19 531								
Kevorkian-Paboudjian3	Merkez				11 319								
	V4				135 869								
	K (S)				52 000								

Kısaltmalar

Merkez: Ankara merkez (kent), Vilayet: Aksi belirtilmedikçe Ankara, Çorum, Kırşehir, Yozgat ve Kayseri'yi kapsıyor, Sancak: Sadece Ankara "ilini" kapsıyor, Kayseri: Kayseri ili, Zir: Ankara'nın kasabası, şimdiki Yenikent civarında

V1.Kayseri, Ankara Vilayeti'nden ayrılıp, ayrı vilayet oldu .

K2. Kayseri Vilayeti, Ankara Vilayetine bağlı iken, ona bağlı olan Develi ve İncesu'ya, Bünyaminhamit "İlçesi" de (toplam 2865 Ermeni yaşıyor) eklendi.

K3. Bu rakamlar, Ermeni Patrikhane'sinin (Şubat 1913-Ağustos 1915 arasındaki nüfus sayımını göstermektedir (dolayısıyla Katolikler ve Protestanlar dahil değildir).

V4. Vilayet nüfusuna Kayseri dahildir.

** 1891-93 sayımında 25 585 olan Ankara kent nüfusunun, 1914 sayımında 84 665 ve Ankara Salnamesinde 75 366 olması konusunun özel olarak araştırılması ve bir açıklama getirilmesi gereklidir. Bu fark, "merkez" tanımından ve merkeze dahil olan çevre yerleşmeden kaynaklanıyor olabilir.*

Tabloda Yararlanılan Kaynaklar

- Emiroğlu Kudret et.al.(1995), Ankara Vilayeti Salname-i Resmisi 1325 (1907), Ankara Enstitüsü Vakfı Yayınları, Ankara

- Etöz Zeliha (1998) 19. YY Ankara'da Sosyal ve Kültürel Yaşam, (basılmamış doktora tezi)

- Karpat. Kemal H. (2003), Osmanlı Nüfusu (1830-1914) Demografik ve Sosyal Özellikleri, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul [(1891-97 arası Osmanlı nüfus sayımları ve 1906-7 nüfus sayımı, 1914 nüfus sayımı)]

- Kevorkian ve Paboudjian (2012), 1915 Öncesinde Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermeniler, Aras Yayıncılık, İstanbul

Neler söylüyor bu tablo?

Ankara kentinde 1914'lerin sonuna kadar, 6-11 000 civarında Ermeni yaşıyordu ve bu nüfusun önemli bir bölümünü Katolik Ermeniler oluşturuyordu. Öyle ki, başka hiçbir Osmanlı kentinde olmayan bir Katolik yoğunluğu vardı Ankara'nın. Ermeniler ise (Apostolik), daha çok diğer kentlerde ve kırdaki bulunuyorlardı ve Katoliklere kırsal alanda pek rastlanmıyordu. Bu da, Katolik olanların daha kentli ve bir anlamda daha batılı(laşmış) bir grup olduğunu düşündürüyor. Özetle Ankara, bir anlamada, kendini kentli olarak gören Katolik Ermenilerin diğer kentlere göre daha yoğun olduğu bir yerleşimdi.

Ankara kentinde yaşayan Ermenilerin sayısı ilk bakışta az görünebilir. Ancak unutmamalı ki, Ermeni nüfus, Ankara kent nüfusunun yaklaşık 1/4'ünü oluşturuyordu.

Ankara kentinde Katolik olmayan Ermeniler de yaşamaktaydı ama oransal olarak daha azdılar, aynı şey, (Ermeniler arasındaki en küçük grup olan) Protestanlar için de söylenebilir. Ankara'da Katoliklerin dışında kalan Ermeni gruplarının daha kırsal karakterde olduğu düşünülebiliriz.

Ankara kentinde yaşayan Ermenilerin sayısı ilk bakışta az görünebilir. Ancak unutmamalı ki, Ermeni nüfus, Ankara kent nüfusunun yaklaşık 1/4'ünü oluşturuyordu ve Ermenilerin dışında Ankara'da, yine toplam nüfusa oranla önemsenecek sayıda Rum ve daha az oranda Yahudi nüfus da yaşıyordu. 1915 öncesinde Ankara, kendi tarihinde her zaman olduğu gibi, kilise, havra, manastır ve camileriyle, her dinin kendine göre bayramları ve kutsal günlerdeki ritüelleriyle, litürjisiyle, farklı dillerde eğitim veren okulları ve öğrencileriyle, kentteki ve bağlardaki komşuluklarıyla, dükkanlarında üretim ve alışveriş içindeki esnafıyla ve belki siyasi partileriyle (Ankara'da İttihat ve Terakki'den başka

parti var mıydı?), eğlence yerleriyle, küçük bir Anadolu kentinin gündelik yaşamını sürdürüp duruyordu.

Buna tam olarak "çoğul/çoğulcu" bir kent yaşamı denilebilir miydi, tartışılabilir olsa bile, Ankara kentinin bir çok kültürü, inancı ve (en azından ibadet için) dili barındıran (Ankaralı Ermeni, Rum ve Yahudilerin çoğu, gündelik yaşamda Türkçeyi kullanıyordu) bir çeşitliliğe sahip olduğunu biliyoruz.

Ve Zir Vadisi...

Ankara'ya kente ve kıra birlikte baktığımızda, kırdaki artalanında (hinterlandında), daha küçük yerleşmelerde de, tarımla ve tarımsal ekonomiyle uğraşan Ermeniler bulunuyordu ve Zir de, bunlardan biriydi. Zir'in özelliği, Ankara'ya oldukça yakın ve sof üretiminde en önemli kırsal merkezlerden biri olmasıydı. Kilise kayıtlarına göre 4 000, yukarıdaki istatistiklere göre 2 300 civarında Ermeni'nin yaşadığı, yoğun bir kırsal merkezdi Zir, 19.YY'ın sonunda.

Kırsal alanda Zir, Ankara kenti Ermeni nüfusunun nerdeyse yarısına yakın miktarda Ermeni nüfusun bulunduğu bir yerleşmeydi. Burası tarım ve hayvancılık yapılan bir merkezdi, ancak ekonomik olarak güçlüydü ve sof dokumacılığının ticaretinin önemli olduğu yılların sonuna kadar, Ankara ekonomisine önemli bir katkıda bulunuyordu. Çok övündüğümüz Ankara keçisinin o dönem en önemli yetiştiricileri Zirli (İstanoslu) Ermenilerdi.

Ankara vilayetinde ise, (vilayet tanımı zaman zaman değişime uğramış olsa da) 1914 yılına kadar, yaklaşık 75 000-100 000 Ermeni yaşıyordu (Kayseri Vilayeti'nin Ankara'dan ayrılmasıyla, bu miktar 54 000'e kadar düştü).

Ankara nüfusu, toplam olarak da, Ermeni nüfusu bakımından da, az da olsa, araştırma yılları arasında bir artış göstermekteydi. Bu da, Osmanlı tebaası olan bütün nüfusların, bulundukları yerde kendileri için bir gelecek görmekte olduklarına işaret ediyor olabilir.

Soykırım Olmasaydı...

Ankara nüfusun bir çeyreğinin Ermeni olmasını ya da yaklaşık üçte birinin Müslüman ve Türk olmayan yurttaşlarımızdan oluşmasının ne anlama geldiğini daha iyi kavrayabilmek için şöyle düşünebiliriz:

Bugün (4,5 milyon civarında olduğu söylenen) Ankara nüfusunun üçte birini Ermeniler, Rumlar, Yahudiler oluştursaydı. Müslümanlar yani Türkler ve Kürtler yanısıra Aleviler ve belki diğer kültürlerden gelen ve kendi dillerini konuşan ve inançlarını kendi mekanlarında sürdürmekte olan diğer insanlar beraber gezseydi Ankara'nın sokaklarında... Ankara'nın çeşitli yerlerinde camiler, kiliseler, manastırlar, sinagoglar ve tekkeler, cem evleri, farklı kültür kurumları, tiyatrolar ve operalar, müzeler, kütüphaneler olsaydı.... Birçok farklı dilde eğitim yapan okula, Kürtçe ve Arapça, Süryanice ve belki Çerkezce vb dillerde eğitim yapan okullar da eklenmiş olsaydı.... Belki hepimiz, eskiden olduğu gibi, gündelik yaşamda Türkçe anlaşılmaya devam edecektik. Ama gazeteci kulübelerinde farklı alfabelerde birçok gazete, kitapçı vitrinlerinde bu dillerin kitaplarını ve daha birçok kültürü görebiliyor olsaydık... Kamusal alanda bu kültürlerin şarkıları çalıyor olsaydı... Hep dedikleri gibi, çan sesleri, ezan seslerine katılsaydı ve başka sesler de olsaydı... Yortular, kandiller ve hamursuz bayramları ve daha niceleri birbirine karışsaydı. Bütün bu kültürlerden gelen Ankara işçileri de, işverenleri de, kendi politik örgütlenmelerinde, yoksullukla, ekolojik felaketlerle, Ortadoğu'daki şiddet sorunuyla nasıl baş edileceğini konuşuyor olsaydı, anayasayı birlikte tartışsaydık... Ankara'nın nasıl bir iklimi olurdu, acaba? Mesela Melih Gökçek, bu kadar çok seçim kazanabilir miydi?

Ancak, 100 yıl sonra kentte ve kırdaki gördüğümüz, sadece büyük bir boşluk. Kırım 'başarıyla' tamamlanmış. Bunu nerdeyse, mekansal olarak da görüyoruz. Kalenin eteğindeki zamanında Ankara'nın en yoğun ve en prestijli mahallesi, siimsiyah bir yangın yeri iken, şimdi artık yeşillendirilmiş ama pek kullanılmayan bir parka

dönüşmüş durumda. Zir vadisindeki yerleşim ise, artık geçmişini hiçbir biçimde düşündürmeyecek, burada bir yerleşim olduğuna ve insanların yaşamış olduğuna dair en küçük bir ipucu bile vermeyecek biçimde bir boşluğa dönüştürülmüş durumda. Her şey yıkılmış ve dümdüz edilmiş. Yerine başka bir şey yapmak için bile değil. Sadece orada olanı yok etmek, o varlığı unutmak, var olduğunu bile inkar edebilmek için boşluğa dönüştürülmüş. Karşı yamaçta, varlığını ancak yazılı kaynaklardan bildiğimiz kiliseyi (Sürp Pirgic Kilisesi) çok ararsanız, kilisenin bulunduğunu tahmin ettiğiniz yerde, ancak bir sütun parçası bulabiliyorsunuz.

Belgelere baktığımızda, önce Ermenilere yönelik kırımın (tehcir ve imha, "gavur mahallelerindeki" yangınlar ve kırdaki ve kentte kalan mülke/ toprağa el koymalar), sonra Rumlara yönelik mübadelenin (Mübadeleyle kadar Ankara'da yaşayan Rum da kalmamıştı) ve zaten sayıları çok az olan Yahudilere yönelik sindirmelerin, Ankara'ya yavaş yavaş verilen bir zehir gibi öldürücü bir etki yaptığını ve kenti homojenleştirerek öldürdüğünü görebiliyoruz. Ve en kötüsü de yerli Müslüman Ankaralılarından suçu paylaşarak zenginleşenlerin, suçun üstünü, susma ve unutmayla örttüğünü de görüyoruz.

Cumhuriyet döneminin başlangıcından itibaren, Ankara, bütün diğer kentler gibi, tehcirin ve soykırımın ve Müslüman olmayan herkesin zorla göç ettirilmesinin, öldürülmesinin, mübadele edilmesinin, mülklerine ve bütün varlıklarına el konulmasının, zorla Müslümanlaştırılmasının ve kimliklerinin-kültürlerinin bütün izlerinin silinip dümdüz edilmesinin ve bütün bunların üzerinin örtülmesiyle ve unutulmasıyla başlayan "temiz sayfaya" hazırdır artık.

Ankara için, diğer kentlerden biraz daha farklı bir durum olduğu düşünülebilir: Ankara o kadar çok göç almıştı ve Ankara'da artık o kadar çok Ankaralı olmayan nüfus yaşıyordu ki, onların zaten kentin eski kültürel-toplumsal yapısını bilmeleri beklenemezdi. Ayrıca Cumhuriyet rejimi, gözlerini öylesine büyük bir iştahla eskiyi/ geçmişten kalan her şeyi unutarak, tam bir kopmayla yeni ve modern olanı kurmaya dikmişti ki, eskiden olanları düşünmek bile gerekmiyordu. Artık önemli olan yeni ve temiz sayfaydı. ... Bu, Ankara için diğer bütün kentlerden daha fazla gerçekti. Yeni Ankara, zaten eski Ankara'yı ve onun geçmişine ait olan her şeyi geride bırakmış, güneye doğru modern bir kent kurmaya çalışıyordu.

Bir toplumun, böylesine büyük travma/ kırım olmamış gibi yaparak yoluna devam etmesi mümkün olabilir mi?

Ancak ne yeni daha önce görülmemiş, ne sayfa temiz ve ne de kurulan modern gerçekten moderndi. Müslüman (pek ön plana çıkartmadan) ve Türk olmak, modern Ankara'nın kuruluşuna tanıklık etmek, hatta bu yeniden kuruluşun coşkusuna kapılmak için yeterliydi. Belki Türkiye, Cumhuriyetle birlikte, geçmişten bütünüyle kopmak için öylesine büyük bir çaba ve heves içindeydi ki, geçmişinin içinde yüzleşmesi gereken bir parça olduğunu bile unuttu. Ama bir toplumun, böylesine büyük travmayı/ kırımı olmamış gibi yaparak yoluna devam etmesi mümkün olabilir mi?

Aradan 100 yıl geçti ve artık, oturup düşünebilecek, tarihteki kopmayı yeniden normalleştirebilecek ve gerçeklerin kendi farklı varolma güçleriyle yüzleşebilecek bir durumdayız. Bunu nasıl yapağımızı bulmak, toplumun bilinçaltına süpürülmüş olan bu büyük felaketi anlamak ve onun acısını duymak zorundayız. Bunu yapamadığımızda, toplum, ortak edildiği bu suçu yeniden üretmeye devam edecek ve barışı, iç barışı bir türlü bulamayacak. ...

Bunu anlamak için, her şeyin unutturulmasına yönelik yapılanları Zir fotoğraflarında görmek ve buna rağmen o mermer sütun parçasını bulmak için gösterilen çabayı düşünmek, bir başlangıç olabilir.

Manastır

Kilise

Fotoğraf ve Düzenleme:
Can Mengilibörü,
Özlem Mengilibörü

İstanos

Eski Köprü

İstanos Kasabasının eski hali ve bugün geriye kalan
Fotoğraf ve Düzenleme: Can Mengilibörü, Özlem Mengilibörüİstanos Kasabasının eski hali ve bugün geriye kalan
Fotoğraf ve Düzenleme: Can Mengilibörü, Özlem Mengilibörüİstanos Kasabasından geriye hemen hemen
hiçbir şey bırakılmamış
Fotoğraf ve Düzenleme:
Can Mengilibörü, Özlem MengilibörüMezarlık alanının yarısına yakını tümünden
tahrip edilmiş ve bahçe olarak kullanılıyor.
Fotoğraf: Mehmet Onur Yılmaz, Vedat Gün

"İstanoz Kazasıyla "Galat" namıyla maruf kavmin mağaraları"
Fotoğraf: Bilinmiyor,
Kaynak: Yıldız Albümleri

رہبر و رہبرانہ ، استانسہ قہسلیہ (جہوز) یس مہر د تویک معربہ قری

"Zir Nahiyesi Merkezinde Sultaniye Mahallesi"
Fotoğraf: A.G. Cevahirciyan
Kaynak: Yıldız Albümleri

زیر نہیہ مرکزینہ سولتانہ

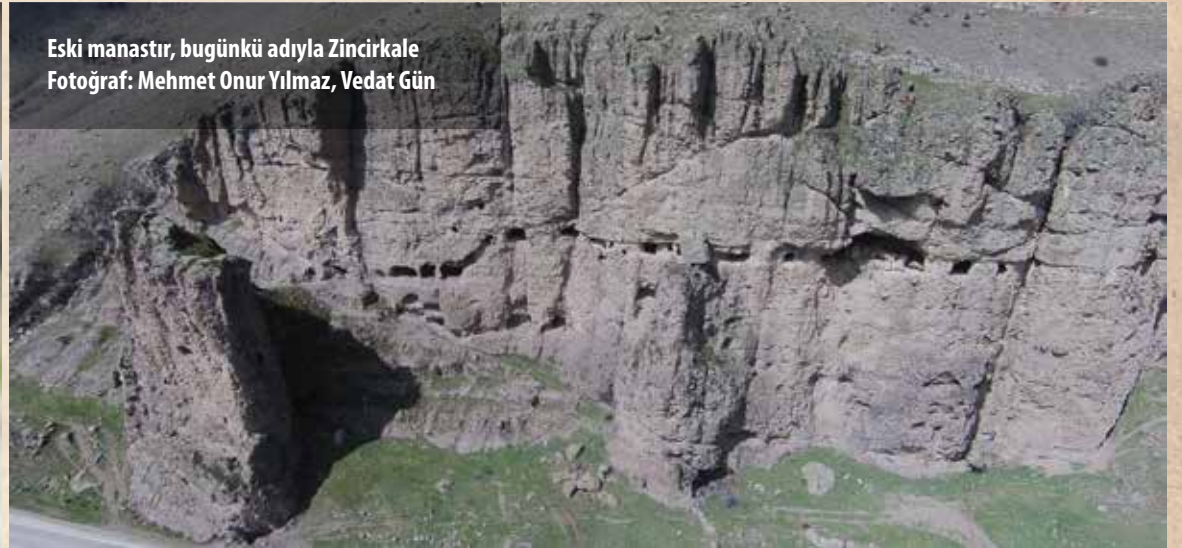
Bir başka mezar taşındaki haç işareti
Fotoğraf: Can Mengilibörü

Tahrip edilmiş mezarları, altüst edilmiş mezar taşlarını görmek utanç vericiydi.
Fotoğraf: Can Mengilibörü

Mezarlıktaki taşların bazılarının üzerinde haç işareti ve Ermenice yazılar halen duruyor.
Fotoğraf: Can Mengilibörü

Eski manastır, bugünkü adıyla Zincirkale
Fotoğraf: Mehmet Onur Yılmaz, Vedat Gün

İstanoz Kasabası Ermeni Mezarlığından
Fotoğraf: Can Mengilibörü

Büyük Kiliseden ardakalanları İstanoz'la ilgili yazılanlardaki tarifleri takip ederek bulduk
Fotoğraf: Tanju Gündüzalp

Ağır Şehir Erivan: Yüzüncü Yıl'a Doğru Bütün Yollar Soykırım'a Çıkıyor

Emine Onaran İncirlioğlu

Ağır şehir Erivan. Hem sözcüğün 'yavaş' anlamında ağır—citta slow, hem 'taşınması güç yük', hem de 'ağırbaşlı, ciddi.' Daha önce Erivan'da bulunmadığım için karşılaştıramıyorum; hep mi böyleydi, yoksa Soykırım'ın yüzüncü yıl dönümü mü böyle ağırlaştırdı şehri?

Gazeteler yazdı. 2015 Mayıs'ında yapılacak Eurovizyon yarışmasına Ermenistan adına "Don't Deny (İnkar Etme)" adlı parça ile katılacak olan Genealogy (Soyağacı), şarkılarının adını "Face the Shadow" olarak değiştirmiş. Ama 6 kişilik grup hâlâ unutmabeni çiçeğinin beş yaprağı ile göbeğinin simgeleştirdiği gibi, Soykırım'dan kurtulan, dünyanın 5 kıtasına dağılmış Ermeniler ile ortada Ermenistan Cumhuriyeti'ni temsil ediyor. Erivan sokaklarında dolaşırken dükkân vitrinlerinde, afişlerde, tezgâhlarda hep aynı mavi çiçek, çeşitli boylarda karşınıza çıkıyor. Ermenice adı anmorum.

Birkaç hafta önce çok zarif takılar yapan Narine adında bir kadınla tanıştım. Narine, gümüş üzerine altın kaplama, kobalt mavisi ve eflâatun mineli, göbeği altın, ince bir el işçiliğiyle unutmabeni çiçeği broşları da yapıyor. Olsa olsa 1,5 santim çapında, rozet kadar minnacık şeyler. Aynı yöntemle yaptığı diğer takılar gibi bu broşları da kendisi pazarlıyor ama bunları utana sıkıla, neredeyse özür dileyerek satıyor. Çünkü anmorum'tan para kazanmak ayıp. Denk geldi, ben de bir tane alıp lacivert hırkamin yakasına taktım. O gün bugündür ne zaman lacivert hırkamı giysem rozetim konuşma konusu oluyor. İlk ev sahibem Aida Aghajanyan anlattı: Unutmabeni çiçeğinin beş yarik yaprağı 5 kıtayı temsil ediyor. "Dünyanın neresinde olursan ol, hiçbir yerde unutmama" demek, "Soykırım'ı unutma!" Çalıştığım araştırma merkezinde de dikkat çekiyor rozetim. 4000 drama satın aldığımı söylediğimde yüzü asılanlar oluyor. Bir trajedinin fırsata dönüştürülmesinin, ölülerin sırtından geçinilmesinin, kabul edilemeyecek bir duyarsızlık olduğunu söylüyorlar. Yine de, pek çok hediyelik eşya satan dükkânda olduğu gibi, Erivan'ın hafta sonları açılan büyük pazarı Vernissage

Market'te de, internet üzerinden yapılan satışlarda, örneğin e-bay'de de, anmorum temalı çeşit çeşit nesne satılıyor. Can alıcı bir konu: kâr ve ahlâk.

Geçen gün Komitas Müzesi'nin iç mimarlarından Sarhat Petrosyan ile birlikte müzeyi ve hemen yanı başındaki, bir heykel parkını andıran mezarlığı gezdik. (foto: Komitas Pantheon-ek 3) Ünlü Ermeni sanatçılarının, siyasetçilerinin, bilim insanlarının yattığı Pantheon adı verilen mezarlığa William Saroyan'ın kalbi de getirilip gömülmüş. Daha önce sadece adını duymuş olduğum ama hakkında pek az şey bildiğim Komitas'ı tanımaya çalışarak sergiyi gezerken, Sarhat bana hem yapılarla, mimarlarla ilgili bilgi verdi; hem küratörle birlikte nasıl çalıştıklarını anlattı. Girişteki duvara Komitas'ın Soghomon Soghomonian adıyla 1869'da Kütahya'da doğumundan, 1935 yılında Paris'te bir akıl hastanesinde ölümüne kadarki ömrünü sunan bir çizelge yerleştirilmiş. Çizelgede, aynı dönemde müzik dünyasında yer alan çeşitli olaylara da yer verilmiş. Biz müzedeysen bir grup çocuk da öğretmenleriyle gelip, çizelgenin önünden sergiyi gezmeye başladı. Benim konuşmaları anlayacak kadar Ermenicem yok. Sarhat anlattı. Meğer öğretmen sormuş: "Komitas neden öldü?" Öğrenciler bir ağızdan cevap vermiş: "Soykırımdan!" Komitas, Soykırım'ın başladığı tarih kabul edilen 24 Nisan 1915'te, 200'ü aşkın Ermeni aydını ve topluluk önderi gibi Çankırı'ya sürülüyor. Araya girenler sayesinde tehirci kısa sürüyor ve birkaç hafta sonra İstanbul'a geri çağırılıyor. Yani Soykırım sırasında ölmüyor. Üstelik Sarhat'ın dediğine göre, bu müzeye gelen birinin öğrenmesi gerek bu "gerçeği." Ancak Komitas, Ermenistan'da da, diaspora Ermenileri arasında da Soykırım'ın simgesi haline gelmiş. Çankırı'da yaşadıkları, travma sonrası stress bozukluğuna, ya da "aklını kaçırmasına" yol açtığı için, ölümü Soykırım'a bağlanıyor. ABD'de yaşayan Beyrutlu Ermeni psikolog Meliné Karakashian, hem soykırımla bağlantılı travma hem de özellikle Komitas'ın gerçekten delirip delirmediği konusunda kitaplar yazmış.*

Erivan'a geldiğimden beri bütün yollar Soykırım'a çıkıyor. Her konu, örneğin çalışmakta olduğum CRR (The Caucasus Research Resource Center)'de Ermenistanlı genç bursiyerlerle konuşurken, sorduğum her sorunun cevabı, dönüp dolaşıp bir ucundan Soykırım'a bağlanıyor. Doğu ve Batı Ermenicesi arasındaki farklardan mı söz ediyoruz, dilin bölünmesi Soykırım'a dayanıyor. Ermenistan'ın Sovyetler'le birleşmesi tarihi, yine Soykırım'dan kaynaklanıyor. Günlük hayat, ilişkiler, Soykırım'la bağlantılı: Hemen herkesin Soykırım'dan sonra dünyanın bir yerine dağılmış akrabası var. Diaspora zaten Soykırım'ın ürünü. Metro duraklarında Soykırım'dan kurtulanların hikâyelerinin anlatıldığı fotoğraf sergisi. Üniversitede Soykırım'ın Yüzüncü Yılı dolayısıyla düzenlenen söyleşiler, konferanslar. 8 Mart Kadın Haftası etkinlikleri içinde, Ermeni feminist Zabel Yesayan'la ilgili bir belgesel film izliyoruz: Soykırım'dan kurtuluşu konu ediliyor. İki-üç milyon nüfusu, 30,000 metrekareyi bulmayan yüzölçümü ile bu küçük ülkenin sanattan iktisada, sağlıktan siyasete, mimarlıktan futbola her konusu, dolayısıyla halkının kimliği Soykırım etrafında örülmüş. Bu Türkiye'den gelen birisi için çok şaşırtıcı.

Çünkü bu ağırlığı bilmiyoruz.

Yarı turistik, yarı mesleki, “masumane” bir müze gezisinde, son derece “masumane” bir soru. Komitas Müzesi’nin iç mimarı Sarhat Petrosyan. Peki ya mimarı kim? Sovyet döneminde Kültür merkezi ve sinema salonu olarak kullanılan bir yapıya yeni bir bölüm eklenmesiyle oluşturulmuş müze. 1953’de yapılan Kültür Merkezi’nin mimarı Koryun Hakobyan. Hakobyan, Sovyetler Birliğindeki en büyük dört stadyum arasına giren Hrazdan stadyumunun da mimarlarındanmış. 2014’de tamamlanan yeni bölümün mimarı ise, yıllar önce mimarlığı bırakıp hayatını müziğe vermiş; ünlü olmuş, altı yıl önce tekrar mimariye dönmüş, Matenadaran Elyazmaları Müzesi’nin de yeni binasının tasarımcısı, tanınmış sanatçı Artur Mesçiyen. Tanınmış ama ben tanımıyorum. Eve gelir gelmez ev sahipliği dışında bana annelik, aşçılık, asistanlık, can yoldaşlığı yapan dostum Aida’ya soruyorum Mesçiyen’i. Hemen internetten buluyor bana, dinletiyor. Bakıyorum gözleri yaşarmış Aida’nın. Dinlediğimiz parça, “Ur eir Astvats?” Söz ve Müzik: Artur Mesçiyen. (İngilizcesi, “Where were you God?” Türkçesi, “Neredeydin Tanrı?”) Bir Soykırım şarkısı. Çevirisi bile göz yaşırtıyor. Kim bilir özgün dilinde ne kadar duygu yüklü. (metin kutusuna sözlerin türkçesi-ek 2)

Vernissage’da satılan resimler arasında, en popüler tema Ağrı—Ararat. Ne çok ressamın Ararat’ı varmış! (buraya yakın biryere ‘Vernisagge’da kopyaları satılan resimlerden küçük küçük örnekler konabilir ek 4) Aralarında, Rusça Ivan Konstantinovich Aivazovsky adıyla bilinen Ermeni asıllı ressam Hovhannes Ayvazyan’ın resimlerinin kopyaları da var. Aivazovsky deniz resimleriyle ünlüymüş; her resminde mutlaka deniz, okyanus bulunmuş. İnternet sağolsun, Vernissage dönüşü hızlı bir araştırmaya giriyoruz gönüllü asistanım Aida ile, Aivazovsky’nin deniz resimlerine bakıyoruz. 1817’de Kırım’da doğduğu, 1900’de Rusya’da öldüğü için, “Tamam artık”, diyorum, “en azından bu sefer Soykırım çıkmayacak karşıma.” Ama yanılıyorrum; unutuyorum, sonun başlangıcı 1915 öncesine dayanıyor. Deniz resimlerinden 1895’te yapılmış olan birinin adı, Hayeri Cartı Trapizonum (Trabzon’da Ermeni Kıyımı); bir diğeriinki, Turkhakan Naveri Marmara Tsovnen Tapum Hayerin (Türk Gemileri Ermenileri Marmara Denizine Dökerken); bir diğeriinki, Naveri Bernuma (Vapurlar Yükleniyor). Aivazovsky’nin

Vernisagge’da gördüğüm Ararat’ının yanında da deniz var. 1889 tarihli resmin adı, Noyı İçnum e Araratis (Nuh Ararat’tan İniyor). Elbette Nuh’un gemisi ile Soykırım’ın bir ilgisi yok; ama resimde Ağrı Dağı arka planda, doğudan görüldüğü gibi, önde Nuh, yanında ve arkasında ailesi ile gemideki hayvanlar, Ermenistan’a doğru yürüyorlar. (Yakına biryere Aivazovski resmi konmalı-ek 5)

Aynı dağa, farklı isimler verilebilir, değil mi, farklı dillerde? Hayır. Burada anladım ki Ararat, Ağrı Dağı değil. Ağrı’nın yöre halkı için nasıl, ne güçte anlamları var bilmiyorum ama ben herhangi bir dağın bu kadar sevebileceğini, bu kadar evrenin merkezine yerleştirilebileceğini, bu kadar dokunaklı bir simge olarak algılanabileceğini, bir dağa bu kadar bağlanılabileceğini tahayyül edemezdim. Sanatın her türü—plastik sanatlar, gösteri sanatları, yazın, hep Ararat’tan besleniyor. Ermenice, küçük zirveye Sis, büyük zirveye Masis diyorlar. Çocuğundan, sevgilisinden söz eder gibi söz edenleri gördüm Sis’ten, Masis’ten. Şiraz mahlasıyla bilinen, 1915-1984 yılları arasında yaşamış olan Gümrü’lü şair Hovhannes Karapetyan’ın, hemen

hemen her bir şiirinde Masis’ten, aşkla, bağlılıkla söz ettiğini anlattılar. Üstelik bulaşıcı bu sevgi. Artık açık, güneşli bir günde, sis yoksa, benim bile aklıma ilk gelen, 572 basamakla çıkılan Kafesçiyen Sanat Merkezi’nin bulunduğu Kaskad Külliyesi’nin tepesine tırmanıp, Ararat’ı görebilmek. O kadar yakında ki... (foto. Ekler 6 ve 7)

Erivan yabancılik çekilecek bir şehir değil. İnsanların beden dilinde, bakışında, duruşunda bir aşinalık var. Dil ve mantık benzerlikleriyle bazen beni şaşırtacak kadar sık karşılaşıyorum. İlk günden beri kendimi memleketimde, bildik yerlerde hissediyorum. Bu yakınlığa ve dostluk kurabilme kolaylığına karşın, uyanık olduğum her an Türkiyeli olmanın bilincindeyim. Belki Erivan bu yüzden ağır geliyor.

* Bkz. “Did Gomidas ‘Go Mad’? Writing a Book on Vartabed’s Trauma,” 24 Temmuz 2013, *The Armenian Weekly*. (<http://armenianweekly.com/2013/07/24/did-gomidas-go-mad-writing-a-book-on-vartabeds-trauma/>, indirilme tarihi 21 Mart 2015).

Neredeydin Tanrı?

Söz ve Müzik: Artur Mesçiyen

Yüzüstü bırakılan bir koca millet çıldırdığında...
Neredeydin Tanrı –

Yakarışlarımız kayıtsızlığa karışıp solduğunda...
Neredeydin Tanrı –

O cânım memleketi mahvederlerken...
Neredeydin Tanrı –

Biz ıstıraptan çıldırmış, dua ederken – Amin...
Neredeydin Tanrı –

Adaletin gözleri kapandığında...
Neredeydin Tanrı –

Dualar milletimin dudaklarında donduğunda...

Neredeydin Tanrı –

Selamet çıgıllıklarıyla gökyüzü sarsılırken...
Sessizdin Tanrı –
Biz çarımıha gerilmiş, dua ederken – Amin...

Aç ve susuz yüreğimde Sen’den başka iman ve aşk
yoktu Tanrım;
Sana inandım, Sana yalvardım budalacasına,
Neredeydin Tanrı –

O cânım memleketi bitirirlerken...
Neredeydin Tanrı –

Biz umutsuz, dua ederken – Amin...

Bize kuvvet ver Tanrı –
Hayatın fırtınalı denizinde kaybolmamak için...
Bize yürek ver Tanrı –
Dudaklarımıza yapışıp kalan acıyı silmek için...

Bize ılık ver Tanrı –
Bu kasvetli karanlıkta bir yol bulmak için...
Bize umut ver Tanrı –
Kavrulmuş dudaklarımızla Seni yeniden aramak için
– Amin...

İngilizceden çeviren: Emine Onaran İncirlioğlu

Dedem Vartan ve Ailemin Kısa Öyküsü

Mahmut Konuk

-“Gidelim ağabey !.. Buradan Yerevan’a gidelim. Gündüzleri mağaralarda, dağların kuytuluk yerlerinde saklanır, geceleri ıssız yerlerden yol alarak gider, kendimizi kurtarırsınız... Koyunları da sahiplerine götürme şansımız yok. Onları da yanımızda götürür, kendimize sermaye yaparsınız...”

... diyordu Haçik.
-“Ben karımı ve çocuklarımı almadan hiçbir yere gitmem... gidemem...”
... diyordu Vartan.
-“Adamın dediklerini duymadın mı Ağabey? Seni gördükleri yerde öldürürler. Kürtler kadınları ve çocukları korur. Gel biz buradan kendimizi Yerevan’a atalım. Sonra ortalık durulunca bir yolunu bulur, karını ve çocuklarını da aldırırsınız...”

Günlerden beri dağ başlarından, yüksek çayırardan, sulak vadilerden dolana dolana koyunların arkasından yürüyerek gelmişlerdi. İki kardeş Van’dan aldıkları 1500 civarında koyunu otlaklarda besleyerek Diyarbakır’daki yeni sahiplerine götürecektik, karşılığında çobanlık ücretlerini alacaklardı. Yola çıktıklarında Nisan’ın ortalığıydı. Şimdi Mayıs ayında idiler. Günlerce tanıdık bir insana rastlamadan koyunların arkasından dolana dolana yol almışlardı. Van’dan çıkarken yanlarına aldıkları azık tükenmiş, ot kökleri ve koyunlardan sağdıkları taze sütle beslenmiş, bazen bir kuzu kesip yemişlerdi. Yağmurda, ayazda koyunlarıyla birlikte mağaralara sığınmış, mağara bulamadıklarında “kulav” (keçe)lerinin içine kıvrılıp çoban köpeklerinin bekçiliğinde gökteki yıldızlara bakarak uyumuşlardı.

Nihayet Titwan’la Belis (Tatvan’la Bitlis) arasında, Deşt a Rewa’da (Rahva Düzü’nde) bir Han’a gelmiş, geceyi orda geçirmişlerdi.

Günlerden beri ilk defa mideleri sıcak bir çorba, sırtları da rahat bir döşek görmüştü.

Sabah neşe içinde kahvaltı yapıp yola çıkmaya hazırlanırken onları gören baba dostları bir Kürt yanlarına yanaşıp öfkeli bir sesle;

-“Siz Hoste Murad’ın (Murad Usta’nın) çocukları Vartan ve Haçik değil misiniz?
- Evet !..
- Ne işiniz var burada? Uluorta ne arıyorsunuz?
Ecelinize mi susadınız siz*..
Şaşırmış ve ürkmüşlerdi.

- Niye biz ne yaptık ki ?..
- Sizin bir şeyden haberiniz yok mu?
- Hangi şeyden haberimiz olacak?.

Adam iki kardeşin dünyadan bihaber olduklarını o zaman anlamıştı. Sesindeki öfke değişmiş, acıma ve telaşa dönmüştü. Sevecenlik-hüzün-telaş karışımı bir sesle;
-“Ermeni’lerin ferman’ı çıkmış, görüldükleri yerde öldürülüyorlar. Sizi tanıyan başkalarıyla da karşılaşmadan buralardan kaçın, kurtarın kendinizi...
... demişti.

İki kardeş donup kalmıştı. Kendini ilk toparlayan küçük kardeş Haçik olmuştu. Henüz 19 yaşında, bekar, gözüpek bir delikanlıydı.

-“Buradan dağlara, ıssız vadilere vurup Yerevan (Erivan)’a ulaşalım...”
Diyor, ağbisini ikna etmek için yalvarıyordu.

Vartan’ın ise aklı evinde kalmıştı. Karısı Nergiz dünyanın en güzel kadınıydı. Afacan mı afacan, nur topu gibi iki de oğlu vardı. Onları bırakıp nereye gidebilirdi ?..

İki kardeşin yolu orada ayrılmıştı.

Haçik, koyunları ve çoban köpekleriyle kuzeye, Yerevan’a doğru dağlara vurmuş, Vartan ise çapraz istikamete, batıya, Bitlis dağlarına doğru yola çıkmıştı.

Günlerce yol alıp kimselere görünmeden nihayet Zoq (Garzan) Kazası’na, evine gelmişti.

Yol boyunca gördüğü dehşet manzaralarından, ceset kokusundan doğru dürüst bir şey de yiyememişti. Dereler, derin vadiler ağzına kadar ceset doluydu. Yaşlı erkekler, kadınlar, çocuklar... “Göç ettirme” adı altında önlerine kattıkları Ermeni ahaliyi Askerler, Hamidiye Alayı Süvarileri bir konaktan ötekine giderken “uygun” yerlerde uçurumlardan yuvarlayıp katletmişlerdi.

Ama artık evinde, karısının ve çocuklarının yanındaydı.

Ne var ki günlerce saklanıp çeşitli planlar yapmasına rağmen onları alıp kaçacak bir fırsat bulamamıştı.

Sonunda ihbar üzerine evini basan askerler onu bulmuş, oracıkta da infaz etmişlerdi. Karısına dokunmamışlar ama çocuklarını da alıp götürmüşlerdi.

O esnada eve gelen Zoq (Garzan) Beyi Cemil Beg Nergiz’e; “benimle evlen” diyordu.

O bölgede, Zoq Kazası’nda katliamları askerler yapmış, Kürtler bu katliamlara karışmamıştı ama daha öldürülen Ermeni erkeklerin cesedi soğumamışken, cenazeler gömülmemişken, malları ve kadınları paylaşmışlardı.

Nergiz, Kaza’nın en güzel kadınıydı. Hemen oracıkta bittiğine göre demek ki Zoq Beyi Cemil Beg’in gözü uzun süredir Nergiz’de idi.

Nergiz, Cemil Beg’in bu teklifine yaşlı gözlerle; askerler tarafından götürülen oğullarını işaret edip; “onları kurtarırsan seninle evlenirim, yoksa bu dünyada benim de yaşamamın bir anlamı kalmayacak” demişti. Askerlerin peşinden koşturan Cemil Beg; “onları nereye götürüyorsunuz?” diye sormuştu.

- Bir kuytuya götürüp öldüreceğiz, ne yapacağız?..
- “Onları bana verin, ben öldüreyim, o sevaba ben gireyim...”

Cemil Bey’in yüzüne bakan askerler çocukları ona bırakmıştı. Koca “Zoq Beyi” yalan mı söyleyecekti ?

Samuel 4.5 yaşında, Xosrof ise 3 yaşındaydı.

Nêrgiz ve Çocukları için Cemil Beg’in Kasrı’nda yeni bir hayat başlamıştı. Kendisi Müslüman olmuş, çocukların adını da değiştirmişlerdi. Bundan böyle Samuel’i “Ali”, Xosrof’u da “Abdurrahman” diye çağıracaklardı.

Birkaç ay sonra bir gün askerler Cemil Bey’in Kasrı’na yönelmişti. “Cemil Bey Ermeni tohumlarını evinde besliyor” diye ihbar edilmişti.

Cemil Bey’in gelini Sêvê telaşla çocukları saklayacak bir yer bakınır. Samanlığı aklından geçirir ama çocuklar samanların arasında boğulur diye vazgeçer. Yüklüğe, yatakların arasına saklamak, kewar (zahire deposu) gibi seçenekleri de aynı düşünceyle bertaraf eder. Mkeb’in (yazın yiyecekler ekşimesin diye üzerlerine kapatılan sele) altına saklamayı düşünürken askerlerin ayak seslerinin alt katın merdivenlerinde duyulmasıyla son anda çocukları eteklerinin altına alır. (O zamanlar

kadınlar uzun ve geniş etekli entariler giyerlerdi) Çocukların birinin bir yana, birini öbür yana alarak arama bitinceye kadar ayakta dikilir. Çocuklar da ses çıkarmazlar. Onun daha önce saklamayı aklından geçirdiği her yeri; samanlığı, kewar’ı, yüklüğü, hatta mkeb’in altını askerler süngüleriyle delik deşik etmişlerdir.

Çocuklar şans eseri hayatta kalır.

Çocuklar Cemil Bey’in Kasrı’nda büyür ama üvey evlat, hatta yanaşma-köle olarak..

Küçük yaşta çobanlıktan ot biçmeye, odun kesmekten hamallığa, ameleliğe her işi yaparlar. Cemil Bey öldükten sonra büyük oğlu, Cemil Bey’in mirasından yararlanmasınlar diye mahkemeye verir. “Bunlar cemil Bey’in çocukları değil; Kasrı’nda ‘misafir’dir” diye... Artık soyadları “KONUK” tur.

Samuel (Ali) bir meslek edinemez, serbest amelelikle geçer hayatı. 20’li yaşlarında demiryolu inşaatında çalışırken bir “zabit”in attığı tokatla bir gözü kör olur. İkinci gözünü de 40’lı yaşlarında kaybeder.

İkinci dünya savaşı yılları “kıtlık” yıllarıdır. “Ğela” dedikleri bu büyük kıtlıkta insanlar yiyecek ekmek bulamazlar. Ot kökleri ile beslenir, ağaç kabuklarını öğütüp pişirerek çocuklarına “ekmek” diye yedirirler.

Ali, karısının zorlamasıyla kıtlık yıllarını geçirmek üzere Midyat’taki halasının yanına sığınır. Halası Hanna’nın farklı ve trajik bir öyküsü vardır. Ridwan’da öğretmen olan kocası gözlerinin önünde katledilince 7 aylık bebeğini düşürür. Yıllarca iç içe, kardeşçe yaşadıkları Kürtler onları öldürmeye katılmaz ama cesetler soğumadan, cenazelerini kaldırmadan malları ve kadınları aralarında paylaşmaları Hanna’yı ömür boyu Kürtler’den nefret ettirmiştir. Asıl adı da “Hanna” değildir zaten, “êwan” dır. Yaşadığı vahşet ve çocuğunu düşürmesiyle birlikte bir dakika bile Kürtler’in arasında kalmama düşüncesiyle, kanamalı haliyle dağ-bayır güneye doğru yol alırken yolda yakalanır. Aylarca köle muamelesi gördükten sonra bir yolunu bulup Midyat’a, o sıralar uluslararası korumaya alınan Süryani “Deyrul Zahferan” Kilisesi’ne sığınır. Adı da orada değişir, “Hanna” olur. Ebil Hat adında bir Süryani ile evlenir.

Xosrof (Abdurrahman) kıtlıkta da halası Hanna’ya gitmez. “Ne işi var o kafirin yanında?..” Hem durumu da fena değildir, kimseye muhtaç olmadan kıtlık yıllarını atlatır.(Ailesinden, sülalesinden söz edilmesine çok sinirlenir, bağırır, çağırır, hakaretler yağdırırdı. Sadece bir gün, Ben 13-14 yaşlarındayken dükkanda yalnız olduğumuzda; “Baba biz kimlerdeniz? Soyumuz sopumuz nereden geliyor? Diye sorduğumda ; ilk ve son defa sevecenlikle üzerime eğilip; **“lawo em ji mala êgo ne, ji mala êgoyê mirzo gêncu ne...” _ Oğlum biz êgo gillerdeniz, mirzo-gêncu’ların êgo gilleri...** _ diye yanıt veririz. Dedemin adı Vartan, Onun Babası Murad, Murad’ın babası êgo, êgo’nun babası Mirzo, Mirzo’nun babası Gêncu...)

Xosrof (Abdurrahman) küçük yaşta bir meslek edinir. 13 yaşında kendi başına kasaplık yapmaya başlar. Abisi Ali’ye göre durumu iyidir. Esnafılık iyi para getirir ama nedendir mal-mülk edinmez.

Belki de dedelerinin mal-mülkünün başına gelenler onun bilinç altına bir korku olarak yerleşmiştir.

Onun da son yılları yoksulluk içinde geçer. Veresiye et alıp üstüne yatanlar tüketmiştir kazancını. Alacaklarını toplayacak gücü, “arkası” yoktur.

Ali’nin çocukları en fazla ilkokulu okur. Onlar da kah amelelik, kah Çukurova’da, pamuk tarlalarında mevsimlik işçilik yaparak hayatlarını kazanır. İkisi daha sonra şoförlük mesleğini edinir.

Abdurrahman çocuklarını (erkekleri) bölgedeki olanaklar ölçüsünde okutur. Biri “Sağlık Memuru” olur.

70’li yılların ikinci yarısı Kürdistan’da (Ermeniler’den temizlenmiş topraklarda) toplumsal uyanışın güçlü olduğu yıllardır.

“Konuk Ailesi”nin (Ali ve Abdurrahman’ın) çocukları da bu uyanışın içinde “görünür” pozisyonunda siyasal duruş sahibidirler. Onlar her ne kadar “Ermeni asıllı” olduklarını bilseler de kendilerini “Kürt” olarak görmektedirler. Zaten anne tarafları Kürt olup baba tarafları da küçük yaşta “Müslüman-Kürt”leşmiştir. Babaları bile tek kelime Ermenice bilmemektedir.

78 yılında bir gün İlçe’deki Siyasi Polis; Derneğe giden 14-15 yaşlarındaki birkaç çocuğa yolda yanaşıp; “Ben sizi araştırdım. Sizler temiz aile çocuklarısınız. Kendiniz de iyi niyetlisiniz, “Kürtçülük” yaptığınızı zannediyorsunuz ama sizin liderlerinizin amacı farklı, onlar Ermeni...” der. O çocuklar da gelip “Konuk”lara sorar; “Siz Ermeni misiniz ?..”

Bu olaydan sonra anlaşılır ki Devlet onları “Ermeni” olarak izlemektedir.

2000’li yıllarda bu kez başka bir yerde, ülkücü internet sitelerinde, liste halinde; “hepsi Ermeni” başlığı altında isimlerini görürler.

Şimdi bile “Google”da; “Mahmut Konuk-Kurtalan” diye yazdığınızda karşınızda ülkücü internet sitelerinde teşhir edilen 300 kişilik “liste” de 5. Sırada Ahmet KONUK, 65. Sırada Mahmut KONUK ismini görürsünüz. Sabri KONUK, Necat YILMAZ, Zeki YILMAZ, Hakim YILMAZ da bu aileden “liste” de adı olan kişilerdir.

Dikkat çekici olan bu listede bütün aile fertlerinin yer almasıdır. “Liste” de İHD ya da HDEP üyesi olanlar vardır. Belli ki ülkücü sitelerdeki “liste” nin kaynağı polis kayıtlarıdır. Yani Devlet hala “Ermeni” olarak izlemekte, insan hakları ve demokrasi alanında faaliyet yürütenleri de ülkücü siteler kanalıyla “hedef” yapmaktadır.

Şimdi şöyle sorsak; “Bizim nüfus kütüklerimizi bizden gizli izleyip ülkücü sitelere hedef yapan Devlet; dedelerimizin tapu kayıtlarını da açıklasın da hangi ‘Müslüman’ların dedelerimizin arazisi üzerinde zenginleştiğini bilelim...” desek; “Ermeniler Türkiye’den toprak ya da tazminat istiyor” mu olacak ?..

Bu arada 1915’in Mayıs ayında Rahva Düzü’nde Ağbisi Vartan’la yolları ayrılan Haçik ne mi oldu ?..

Haçik dediğini yaptı. Önündeki koyunlarla beraber gündüz mağaralarda, dağların kuytuluklarında saklanıp geceleri yol alarak Yerevan’a ulaştı. Koyunları da kendine sermaye yaptı. Orada evlendi, çocukları oldu. Yengesi Nêrgiz ve çocuklarının izini buldu, gizli gizli mektuplaştı. Ta ki bizim “solcu”larımızın da “devrim” dediği 1960 darbesine kadar. 27 Mayıs Darbesi Gayrimüslimlere, Kürtlere yeni bir baskı ve korku dalgası yaratmıştır. Bu baskı ve korku dalgasında Nêrgiz ve çocukları Haçik Amca’dan ve çocuklarından gelen mektupları-adresleri imha ederler. Zincir yeniden kopar.

Son duyularımıza göre Haçik’in bir oğlu “Kasap”lık yapmış, o kasap oğlunun bir oğlu da Yerevan’da; buradaki “Sağlık Memurluğu”na denk bir meslek edinmiştir. Adı Kevork Muradian olan bu torun Vartan’ın Samuel (ALİ)’den olma torunu Ömer’e ikiz kardeşi gibi tipatip benzemektedir.

Uçan Süpürge Festivali '18'ini kutluyor...

Haberleştiren: Elif Kesici Körkuyu

Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali 18. yaşını kutluyor. Daha fazla gençlere seslenmeyi amaçlayan festivalin bu yılki teması "18'in Halleri".

Ödül Alacak İsimler Belli Oldu

8-18 Mayıs tarihleri arasında düzenlenecek festivalin bu yılki onur ödülü, örnek bir yaşam ve sanat hayatına sahip olan ve "Hep 18" kalan **Hümeýra**'nın oldu. Tiyatro,

sinema ve televizyon alanlarındaki başarılarıyla öne çıkan Hümeýra, 8 Mayıs günü Ankara Devlet Opera ve Bale Sahnesi'nde gerçekleştirilecek festivalin açılış gecesinde ödülünü alacak. Festivalin Tema ödülü ise 94 yaşındaki bilim kadını **Prof. Dr. Nermin Abadan Unat**'a verilecek. Sosyal bilimler alanında hem bilgi üretimi hem de bilginin yeni kuşaklara aktarımı açısından yaşayan bir hazine olarak değerlendirilen Prof. Dr. Nermin Abadan Unat, halen çeşitli üniversitelerde eğitim vermeye devam ediyor.

Her yıl sinemanın farklı alanlarında emek harcayan kadınlara verilen Bilge Olgaç Başarı Ödülleri'nin sahipleri ise şöyle; kurgu alanında Altın Portakal ödüllü **Aylin Zoi**, görüntü yönetmenliği dalında Canavarlar Sofrası, Kusursuzlar ve Karışık Kaset gibi filmlerin kamera arkasında yer alan **Deniz Eyüboğlu** ve Kusursuzlar filmine yazdığı senaryoyla **Emine Yıldırım**.

18'in Halleri

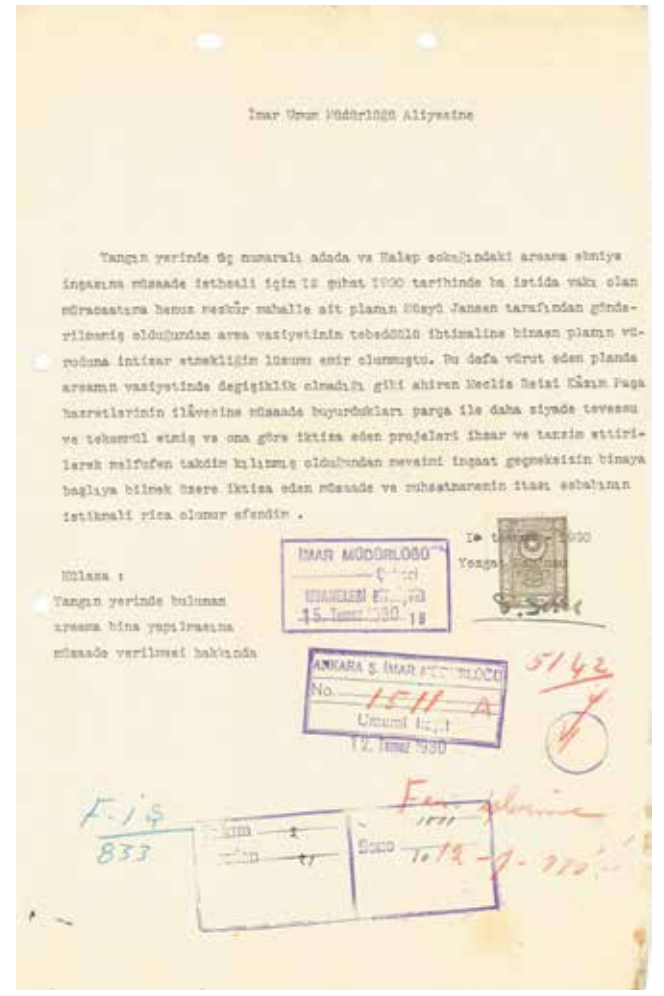
Festival kapsamında "5 Dakikada 18" adlı kısa film yarışması ile "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" konusunun önemini çizgilerle vurgulayan bir de Karikatür Sergisi düzenleniyor.

Festivalin bir diğer önemli ayağı da her sene olduğu gibi atölyeler. Film yapım ve proje geliştirme süreçlerinde sinemacıları desteklemeyi hedefleyen **SineTabip atölyesi**, fikir veya senaryo aşamasındaki projeleri geliştirmek için bir fırsat sunuyor. Atölyede Gülden Treske, Berrin Balay ve Andreas Treske, alanla ilgili deneyimlerini katılımcılara aktaracak. Son başvuru tarihi 10 Nisan 2015.

Sinema meraklıları için bir diğer atölye çalışması, Uçan Süpürge ve YAPIMLAB'ın birlikte yürüttüğü "Başrolde 2 Kadın - 2 Sahne" atölyesi. Atölyeye seçilen 8 projeye YAPIMLAB tarafından 6 ay boyunca mentorluk verilecek. Atölye çalışmasına 20 Nisan 2015'e kadar başvurulabilecek ayrıca seçilecek bir projeye 5000 TL'lik YAPIMLAB Proje Geliştirme Ödülü verilecek.

18.
UÇAN
SÜPÜRGE
ULUSLARARASI
KADIN FİLMLERİ
FESTİVALİ
08-18 MAYIS
2015

18.
FLYING
BROOM
INTERNATIONAL
WOMEN'S FILM
FESTIVAL
08-18 MAY
2015

SİVİL MİMARİ BELLEK YAZILARI - II

Sıradanın Sıradışılığı:

Mimar Halim ve İçöz (Süleyman Sırrı Bey) Apartmanı¹

Umut Şumnu²

Bütün iyi niyeti ve samimiyetine rağmen koruma pratiği, özünde yapısal bir şiddet barındırır. Bu şiddet, koruma pratiğinin kendini var ettiği 'korumaya değer' olanla 'henüz korumaya değer olmayan' arasındaki sınırdan kaynaklanır. Koruma pratiğinin 'neyin korumaya değer' olduğuna ilişkin verdiği karar aynı zamanda neyin 'henüz korumaya değer olmadığı' kararındır. Koruma pratiği korumaya değer bulduğunu 'ayrıcılık' hale getirirken, henüz korumaya değer olmayanı 'sıradanlaştırır'. Bu noktada, korumaya değer olanla olmayan, sıradışı olanla sıradan olan arasındaki ayrımın tamamen ortadan kalkabileceği yönündeki bir inancın batıl bir inanç olduğunun altı çizilmelidir. Fakat bu bakış açısı korumaya değer olanla olmayan arasındaki sınırın katı, hareketsiz bir sınır olduğu anlamını da taşımaz. Koruma pratiği tam da sıradışı olanla sıradan olan arasındaki sınırın geçirgen bir eşiğe dönüşme edimidir. Her koruma pratiğinde sıradan ve sıradışı arasındaki ayrım yeniden tanımlanır; daha önce sıradan olanda bir sıradışılık keşfedilir; ve, henüz korumaya değer olmayan korunur hale gelir.

Modern konut/barınma mimarisi kimi istisnai durumlar dışında korumanın iktidarının en çok dışında kalan/ bırakılan alanlardan birisidir. Modern mimarlığın kendini çoğunlukla konut üzerinden dillendirmesine ve modern mimarlığın en kanonik örneklerinin çoğunlukla konut yapıları olmasına karşın, konut mimarisi, kimi 'olağanüstü haller' dışında*, korumasız kılınmıştır.

Modern konut yapıları gibi, bu yapıların mimarları da çoğunlukla korumasızlardır. Söylemin aynı şekilde tekrarını garanti altına almak için, egemen anlatı çoğunlukla aynı mimarları gündeme getirir ve korur.

* Örneğin Mimar Kemalettin'in Vakıf Apartmanları, Seyfi Arkan'ın Florya Köşü veya Makbule Atadan villası (Camlı Köşk), Sedat Hakkı Ağaoğlu evi, Paul Bonatz'ın Saraçoğlu mahallesi, Emin Onat'ın And evi, gibi tescillenmiş konut yapılarıdır. Bu sivil yapılar tarih-yazımı tarafından egemen söylemin içerisine yerleştirilerek bir anlamda 'kamulaştırılmıştır'. Bu yapıların korumaya değer bulunmasına karşın, aynı dönemde yapılmış diğer yapılar için benzer bir yaklaşım ne yazık ki bulunmamaktadır.

Geri kalanlar ise korumasız ve söylemsel olarak çıplak kalırlar. Onların sıradışılığını anlatacak, onlara bir anlamda 'giysilerini geri verecek' biri/bir anlatı ortaya çıkıncaya kadar, bütün görünürlüklerine rağmen saklı kalırlar. İsimleri vardır ama cisimleri yoktur.

Bu noktada, Altındağ ilçesi, Necatibey Mahallesi, Konya Sokak 16 numarada yer alan İçöz (Süleyman Sırrı Bey) Apartmanı hem mimari biçim özellikleri hem de mimari bakımından korumaya değer olanla henüz korumaya değer olmayanın eşiğinde duran bir yapıdır. Bulunduğu bölgedeki onlarca tescilli/korunan yapı arasında İçöz Apartmanı bu yapı stokunun dışında kalmış/bırakılmış bir yapı olarak belirmektedir. Fakat ona atfedilen sıradanlığa rağmen yapıya ve mimarına yakından bakıldığında önemli bir sıradışılık açığa çıkar.

Mimar Halim (Azun) tarafından 1930 yılında tasarlanan İçöz Apartmanı, modern konutun Ankara bağlamındaki önemli erken dönem örneklerinden birisidir. Ek olarak, İçöz Apartmanı Türkiye'de mimari anlamda önemli bir kırılma sürecinin izlerini taşımaktadır. İçöz Apartmanı'nın tasarlandığı yıl olan 1930 yılı devletin mimari yaklaşımının radikal bir biçimde değiştiği bir geçiş dönemidir. Mimarlık tarihinde bu süreç Neoklasik üsluptaki I. Ulusal Mimarlık Döneminden modernist üsluptaki Kübik Mimarlık Dönemine geçiş olarak tanımlanır. İçöz Apartmanı'nın her iki dönemin eşiğinde durması ve her iki dönemden de izler taşıması yapıyı daha da ayrıcalıklı bir konuma taşır. İçöz Apartmanı'nın bu 'iç çelişkiyi' nasıl barındırdığına geçmeden önce dönemin mimarlık ortamına bakmak daha da anlamlı olacaktır.

1920'lerin sonunda Türkiye'de egemen olan mimari eğilim neo klasik üsluptaki I. Ulusal Mimarlık Akımıdır. I. Ulusal Mimarlık akımı** her ne kadar Geç Osmanlı döneminde başlamış bir mimari üslup olsa da esas etkisini ve üretimini Erken Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında göstermiştir. Bir

** Aslında I. Ulusal Mimarlık Akımı ilk olarak 1970'li yıllarda Cumhuriyet mimarisinin 50. yılı için yapılan tarih yazımı çalışmalarında ortaya çıkan bir terimdir. Bu akım daha önce "Neoklasik Türk Üslubu" ya da "Milli Mimari Rönesansı" adıyla anılmıştır.

Türk milli üslubu yaratmayı amaçlayan bu arayış daha çok eski dinsel yapılardan alınan geniş saçaklar, kubbe, sivri kemer, mukarnaslı kolon başları, çini kaplamalar, v.b.yapı öğelerini modern taşıyıcı sistemli sivil mimarlık yapılarına uygulamaya çalışmıştır. Akımın en önemli temsilcileri Mimar Kemalettin ve Mimar Vedat Tek'tir. Her iki mimar da 1920'li yıllar boyunca Ankara'daki yoğun imar faaliyetlerine aktif bir şekilde katılmışlar ve süreçte II. Meclis Binası, Ankara Palas, II. Vakıf Apartmanı gibi çok önemli yapılar tasarlamışlardır.

Fakat 1920'li yılların sonunda I. Ulusal Mimarlık Akımının art arda gerçekleştirilen devrimleri ve idealize edilmek istenen yeni batılı/modern kimliği yeterince yansıtmadığı düşünülmüş ve bu süreçte Mimar Kemalettin ve Vedat Tek tarafından yürütülen imar faaliyetleri yurtdışından davet edilen Ernst Egli, Clemens Holzmeister gibi yabancı mimarlara devredilmiştir. Bu devir teslimin, törensel olmanın ötesinde acılı ve travmatik olduğunun ayrıca altı çizilmelidir. Sembolik olarak I. Ulusal Mimarlık akımından Kübik Mimarlık dönemine geçiş, Mimar Kemalettin tarafından tasarlanan Gazi İlk Muallim Mektebi (şimdiki Gazi Üniversitesi Rektörlük Binası) yapısının inşaatı tamamlanmadan Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki bir toplantıda Ernst Egli'ye devredilmesi üzerinden aktarılır***. Bu toplantıda Egli, hem Kemalettin'in mimari yaklaşımını hem de Gazi Muallim Mektebi binası tasarımını ciddi biçimde eleştirir ve 'çağa uygun bulmadığını' söyler****. Bu toplantıdan birkaç gün sonra Mimar Kemalettin 13 Temmuz 1927 tarihinde Ankara Palas inşaatındaki odasında beyin kanaması geçirir ve ölür.

Mimar Halim (Azun), Mimar Kemalettin ve Mimar Vedat Tek'ten (ve Mongeri'den) sonraki kuşakta, daha doğrusu onların öğrencisi olan, bir mimardır. Ahmet Kemal, Ali Talat,

*** Yavuz, Y. (2009), "Yeni Bulguların Işığında Mimar Kemalettin ve Yapıtları", Mimar Kemalettin ve Çağı, Ed. Ali Cengizkan, Mimar Kemalettin Anma Programı Dizisi, TMMOB Mimarlar Odası-T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara.

**** Egli, E. (1969), Meilen (Im Dienst Zwischen Heimat und Fremde, Einst und Dereinst, Yayınlanmamış Kitap (ETH Zürich Hs 785.37).

Bedri Tümay, Refik Gökkan, Zühtü Başar, Asım Kömürcüoğlu, Arif Hikmet Koyunoğlu, Mehmet Nihat, Mimar Muzafer, Tahsin Sermet gibi Mimar Halim Bey de 1920'li yıllar boyunca I. Ulusal Mimarlık Akımını benimserler. Güzel Sanatlar Akademisi'nden 1912 yılında mezun olan (diploma no: 262) ve Türkiye'nin yetiştirdiği ilk kuşak mimarlardan olan Mimar Halim'in literatürde en fazla anılan yapısı 1925 yılında I. Ulusal Mimarlık akımı etkisinde tasarlanan Maliye Bakanlığı Binası'dır. I. Ulusal Mimarlık Akımı'nın önemli temsilcilerinden biri olan Mimar Halim Bey, tıpkı Mimar Kemalettin ve Vedat Tek gibi, 1920'lerin sonunda devletin mimari program değişikliğinden etkilenmiştir. Mimar Halim, 1930'lu yıllar boyunca kamusal yapıların çoğunlukla ülkeye davet edilen yabancı mimarlar ya da bu mimarların yetiştirdiği Türk öğrenciler tarafından yapıldığı bir dönemde kamusal ölçekte yapı yap(a)maz, ve aynı kuşaktan arkadaşlarının yaptığı gibi daha çok konut mimarisine yönelir*****.

İçöz Apartmanı, Mimar Halim'in bu geçiş sürecinde tasarladığı ilk konut yapılarındandır. Bu geçiş sürecinin izleri projenin Belediye'den alınan dosya bulgularında da göze çarpar. Projenin dosyasında eski Türkçe yazı ile başlayan yazışmaların 1928'deki Harf Devriminden sonra yeni yazıyla yazıldığı gözlemlenir. Bu yazışmalarda, dönemin Yozgat Mebusu Süleyman Sırrı Bey için tasarlanmış olan yapının, Ulus bölgesinde çıkan bir yangından sonra boşalan bir köşe parselde inşa edildiği bilgisine ulaşılır. Yazılmalarda diğer dikkat çeken bir noktada dönemin imar faaliyetlerindeki ciddiyettir. Yazışmalarda inşaatın, 'Mösyö' Jansen'in yangından sonra mahalle için çececeği projelerin tamamlanmamasından dolayı geciktiğinden söz edilmektedir*****.

Yapının mimari projelerinde de dönemin baskın mimari eğilimindeki değişimin izleri göze çarpar. Mimar Halim'in 1920'lerde tasarladığı yapılarla ve bu yapılardaki plastik yaklaşımla karşılaştırıldığında 1930 yılında tasarlanan İçöz Apartmanı'nın dönemin moda tabiriyle 'Kübik' yapı estetiğinden fazlasıyla etkilendiği söylenebilir. İçöz Apartmanı, bir dönem temsili sayılabilecek kenarları yuvarlatılmış (streamline) kütle anlayışı, yatayda geniş pencereci cephe düzeni, yalın tasarımı ve özgün detaylarıyla, erken cumhuriyet dönemi konut mimarisinin önemli bir temsili olarak karşımıza çıkar.

Yapı bir bodrum kat, zemin kat ve iki normal kat ile birlikte dört katlı tasarlanmıştır. Yapının zemin katı ticari işlevlere ayrılırken, üst katları konut/barınma işlevlerine ayrılmıştır. Yapıya daha sonraki yıllarda, değişen kat mülkiyeti kanunlarıyla, bir kat ilave edildiği anlaşılmaktadır.

Yapı genel kütle anlayışı bakımından prizmatik bir kütleye,

***** Türkiye'de ana akım mimarlık tarih yazımında I. Ulusal Mimarlık dönemiyle anılan mimarların Kübik Mimarlık Dönemindeki üretimleri anlamında ciddi bir boşluk vardır. Ana akım metinlerde bir mimari akımdan diğerine geçişte bir grup mimarın yerini başka bir grup mimar almakta ve sanki bu süreçte bu mimarlar üretimlerine son vermişler gibi aktarılmaktadır.

***** Daha fazla bilgi için bakınız: www.sivilmimaribellekankara.com

köşeleri yuvarlatılmış bir başka kütlelin geçirilmesi ile biçimlenmiştir. Bitişik nizam konumu nedeniyle, yapının iki cephesi sağırdır. Yapının Konya ve Halep Sokaklarına bakan diğer iki cephesiyse şeffaf bir anlayışla el alınmıştır. Yapının en karakteristik mimari elemanı olan dairesel çıkma, iki açık cephenin tam köşesinde yer alır. Bu 'kule formu'***** köşe çıkma pencere altlarından iki cephe boyunca yatayda uzanan silmeler ile tanımlanır. Bu silmeler yapının yataydaki etkisini oldukça kuvvetlendirir. Ön cephede yapının girişi üst katlarda bulunan mutfağın cepheye açılması ile oluşan açıklıklarla vurgulanmıştır. Bu kısımda cepheye iliştilmiş balkonlar (ve bu balkonların korkulukları) yaratılan yatay etkiyi güçlendiren unsurlar olarak göze çarpmaktadır.

Yapının cephelerde yarattığı 'asri' görünümle karşılaştırıldığında, yapının plan şemalarının 'geleneksel' bir anlayışla tasarlandığı fark edilir. Yapının bodrum katında iki depo, zemin katında da iki mağaza yer almaktadır. Yapının her katında bir daire bulunmaktadır.

***** Yapının köşesinde kule formunda çıkma 1930 öncesi konut yapılarında sıkça karşımıza çıkan bir mimari elemandır. Ulus bölgesinde 1910'lara tarihlenen birçok kuleli konut yapısıdır. Ayrıca, Vedat Tek tarafından tasarlanan Gazi Köşkü yapısı da bu yapı tipine örnek olarak gösterilebilir. İçöz apartmanda bu 'gelenek'in izleri sürülse de ele alınışı ve biçimlenişi daha farklı bir anlayışla olmuştur.

Bu dairelere bir holden ulaşılmaktadır. Bu hol mekânı, bir taraftan mutfak ve banyonun bir arada çözümlendiği ıslak mekânlara açılırken, diğer taraftan bir sofa mekânına açılır. Yapının dairesel çıkma yapan odası ile beraber üç oda mekânı da bu sofa mekânıyla ilişkilidir.

Sözü geçen mimari özellikleriyle Mimar Halim tarafından tasarlanan İçöz (Süleyman Sırrı Bey) Apartmanı Ankara'daki önemli sivil mimarlık örneklerinden biridir. Tasarlandığı dönemin iç çelişkilerini sunması, Yapıldığı yılların konut politikası hakkında bilgi vermesi, barındırdığı özgün tasarım yaklaşımı, yalın kütle etkisi, süslemeden uzak cephe düzeni, plan şemaları ve sahip olduğu mimari detaylar bakımından, İçöz Apartmanı sahip çıkılması ve korumaya değer olan önemli mimari bir mirastır.

1- Bu yazı Doç.Dr. Nuray Bayraktar'ın yürütücü, Doç.Dr. Bülent Batuman, Yrd. Doç.Dr. Umut Şumnu ve Tezcan Karakuş Candan'ın araştırmacı, Ece Akay, Elif Selena Ayhan, Yeşim Uysal ve Didem Bahar'ın bursiyer olarak görev aldığı Ankara'da 1930-1980 Yılları Arasında Sivil Mimari Kültür Mirası: Araştırma Belgeleme, ve Koruma Ölçütleri Geliştirme adlı Tübitak projesi kapsamında yapılan araştırmalar ve elde edilen veriler sonucunda yazılmıştır.

2- Başkent Üniversitesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Öğretim Üyesi.

Kuklacı - Kafe Tiyatro/Ritüel Sanat Merkezi

Artaud'un Defteri - @artaud_antonin

ı Kafe/Bar Tiyatrosu konseptine ilgi duymadım. Bu konsept bende, tiyatroya verilen emekten çok, "oyunu izlemeye gelen izleyiciden nasıl daha fazla para kazanırız" sorusunun önemsendiği hissiyatını uyandırmıştır. Hele ki, İstanbul'da, "Türkiye'deki ilk Kafe/Tiyatro"nın kurucusu olmakla övünen çeşitli sanatçılar, tiyatrodan çok, olayı ticari bir hamleye dönüştürmeye başladığından beri, bu konsept bana oldukça soğuk ve tiyatronun samimiyetinden uzak geliyor.

Yurtdışında kafelerde/barlarda oyun sahnelenmesinden ziyade küçük doğaçlama gösterilerin veya stand-up şovların yapıldığı mekanlar, hiç kuşkusuz popüler fakat yine de sahnede ciddi bir oyun oynanırken yemek yenmesi, bir şeyler içilmesi, oyunun etkisini her daim azaltacakmış gibi görünüyor.

İngiltere'de, tarihi ve meşhur Globe Tiyatrosu'nun fuaye alanında sosisli satıcısından, içki köşesine, Çin yemeğinden, türlü atıştırmalıklara kadar envai çeşit seçenek izleyicilere sunulurken, izleyiciler kah oyun arasında kah oyun esnasında gidip alışveriş yapabiliyor ve bu yiyecek-içecekleri oyun esnasında tüketebiliyordu. Bu da pek tabi bana oldukça ters gelmişti, fakat bu, gerek Globe Tiyatrosu'nun yarı-açık alan olması, gerekse çok eskilere dayanan bir kültür olması sebebiyle anlayış gösterilebilecek bir durumdu. Nitekim kapalı salonda sosisli yiyen ya da birasını yudumlayan İngiliz tiyatrosever de yoktur muhtemelen.

Bu önyargılar ve Kafe-Tiyatro konseptine olan olumsuz bakışım elbette ki, daha ismi Kafe Tiyatro olan bu yere karşı oldukça mesafeli durmama sebep oldu şu ana kadar. Burada amacım hiçbir tiyatronun yapısını veya işleyişini sorgulamak ve eleştirmek değil. Aksine, insanın ön yargılı yaklaştığı yerlerde ve konseptlerde dahi güzel vakit geçirebileceğini ve bir noktada haksız olabileceğini kabul etmek.

Önyargılarımı, bütün mesafelerimi kırıp beni Kafe Tiyatro'ya yönelten oyun ise Kuklacı oyunu oldu. Bu oyuna gitmemdeki kuşkusuz en önemli nokta, birkaç yıl önce bu oyun metnine amatör bir toplulukta çalışmış olmamız, oyuna oldukça hakim bir noktada olmamız ve oyuna dair elden geldiğince dramaturjik bir altyapımız olmasıydı. Dolayısıyla başka bir yönetmenin oyunu nasıl okuduğu, nasıl sahneye koyduğu ve dahası Kafe-Tiyatro konseptiyle bu oyunun buluşmasının nasıl olacağına dair merak ve heyecanla oyuna gittim.

Oyuna ilişkin izlenimlerime geçmeden evvel birkaç hususu belirtmekte fayda var. Gardner McKay tarafından kaleme alınan oyunun orijinal ismi "Toyer". Yani Türkçeye çevirdiğimiz zaman "Oyuncakçı" anlamına geliyor. Bu noktada, oyunun ismi olarak Kuklacı seçilmesi ekibin bir tercihi mi yoksa başka bir sebebi mi var bilemiyorum. Her ne kadar bence Oyuncakçı ismi, oyunun alt metnini daha doğru kavrayan bir isim olsa da, özünde bir gerilim oyunundan ziyade çocuk oyununu andırması nedeniyle ekibin böyle bir isim değişikliğine gitmiş olmasını yadırgamadım. (Bu noktada isim değişikliğinin ekip tarafından yapıldığını varsayılmıştır.)

Cantuğ Turay'ın yönettiği oyun, kurbanlarını bir ilaç ile paralyze edip onları birer oyuncak'a/kukla'ya dönüştüren ve öldüren bir seri katil ile, bu seri katil üzerine araştırmalar yapan bir psikoloğun hikayesini anlatıyor. Oyunda Peter rolünde Melih Efeçinar, Maude rolünde Begüm Topçu Turay yer alırken, Maude'in iş arkadaşı sesi olarak Sinan Pekinton'un sesini duyuyoruz.

Tek mekan olarak Maude'nin evinde geçen oyunda bir paravan aracılığı ile ev, dış dünyadan ayrılmış ve bu paravandaki kapılar aracılığıyla da hem ev içi hem de ev dışına geçişler sahnelenebiliyor. Küçük bir sahne ve daha da ötesi izleyicilerin

L şeklinde oturma düzenine sahip oldukları salonda, sahne düzeni ve dekor yeterli ve tatmin edici düzeyde. Gerçekten oyun çok küçük bir sahnede oynanıyor fakat bu oyun nazarında bu husus büyük bir avantaja dönüşmüş durumda. Zira bu tarz gerilim hatta belki yer yer "in-er face" ögeli oyunların, büyük, şaşıla sahnelerde vereceği etkiyle, küçük, kara kutu sahnelerde vereceği etki hiç kuşku yok ki aynı değil. İzleyiciler oyunun neredeyse içinde, hatta bazı noktalarda oyuncuların nefesini hissedebilecek bir yakınlıkta oturuyor. Kafe Tiyatro'nun küçük sahnesi, bu noktada sanki bir kara kutu sahneymişçesine, izleyicileri oyunun içine çekmekte, gerilimi daha yakından hissettirmekte önemli bir rol oynuyor.

Oyunun metnine dair olan en önemli şey, Peter ile Maude'nin karşılaşmalarından itibaren izleyiciye/okuyucuya alttan altta hissettirilen bir rahatsızlık duygusunun olması, izleyicinin her an diken üstünde olup bir şeylerin kötüye gideceğini düşünerek gerilmesi. Kuklacı'nın Kafe Tiyatro sahnelenmesinde bu oldukça başarılı bir şekilde verilmiş durumda. Maude'nin iş arkadaşının telesekretere bıraktığı ses kaydı ile Maude'nin araştırmalarına az biraz kulak misafiri olduktan sonra kapıda Peter'ın belirmesi ile bu rahatsız edicilik düzeyi artıyor, izleyici neden sonuç ilişkisini kurarken Peter'ın hal ve tavırları, söyledikleri ile giderek gerilen bir oyunu izliyor.

Burada rejı doyurucu, sesler ve müzikler pek çok büyük sahneye göre gayet net ve yeterli. Önemli olan nokta, inanılmaz ses efektleri veya harikulade müziklerin kullanılması değil. Ses ve müziklerin sahnedeki gerçekliği pekiştirmesi, izleyiciyi oyunun içine katması ve oyunun bir bütün olarak eksiksiz olmasını sağlaması. İşte Kafe Tiyatro'nun Kuklacı sahnelemesinde de bu var.

Peter rolü ile Melih Efeçinar harikalar yaratıyor. Bilkent'in son dönem en iyi jenerasyonlarından birinin içinde yer alan Efeçinar, karakterini oldukça özümsemiş ve sahneye çok başarılı bir performans çıkarmış. Metin gereği karakter zaten düz bir çizgide ilerlemiyor, düşümler, yükselmeler var ve fakat daha önemlisi belki de; 5'er dakika arayla 3-4 farklı karaktere bürünüyor. Bu karakter geçişleri o kadar keskin ve başarılı ki, hem oyuncunun hem yönetmenin başarısı bu noktada ortaya çıkıyor. Peter'ın bu oyun açısından önemi çok büyük, zira hem Maude ile hem izleyici ile bir cambaz gibi oynaması oyunun gerilim unsurunun en temel noktası.

Maude rolü ile Begüm Topçu Turay sahnede yer alıyor. Metin gereği gerilim kısmının pasif süjesi ama karakter olarak sakinliği, ne yaptığını bilmesi sahneye başarılı bir şekilde aktarılmış. Peter'ın onunla oynamasına, onu manipüle etmesine izin verirken, bir yandan da yıllardır peşinden koştuğu, aradığı ve araştırdığı kişiyi nasıl ve ne şekilde özümsemiş olduğunu başarılı bir şekilde sahneye taşıyor Begüm Topçu Turay.

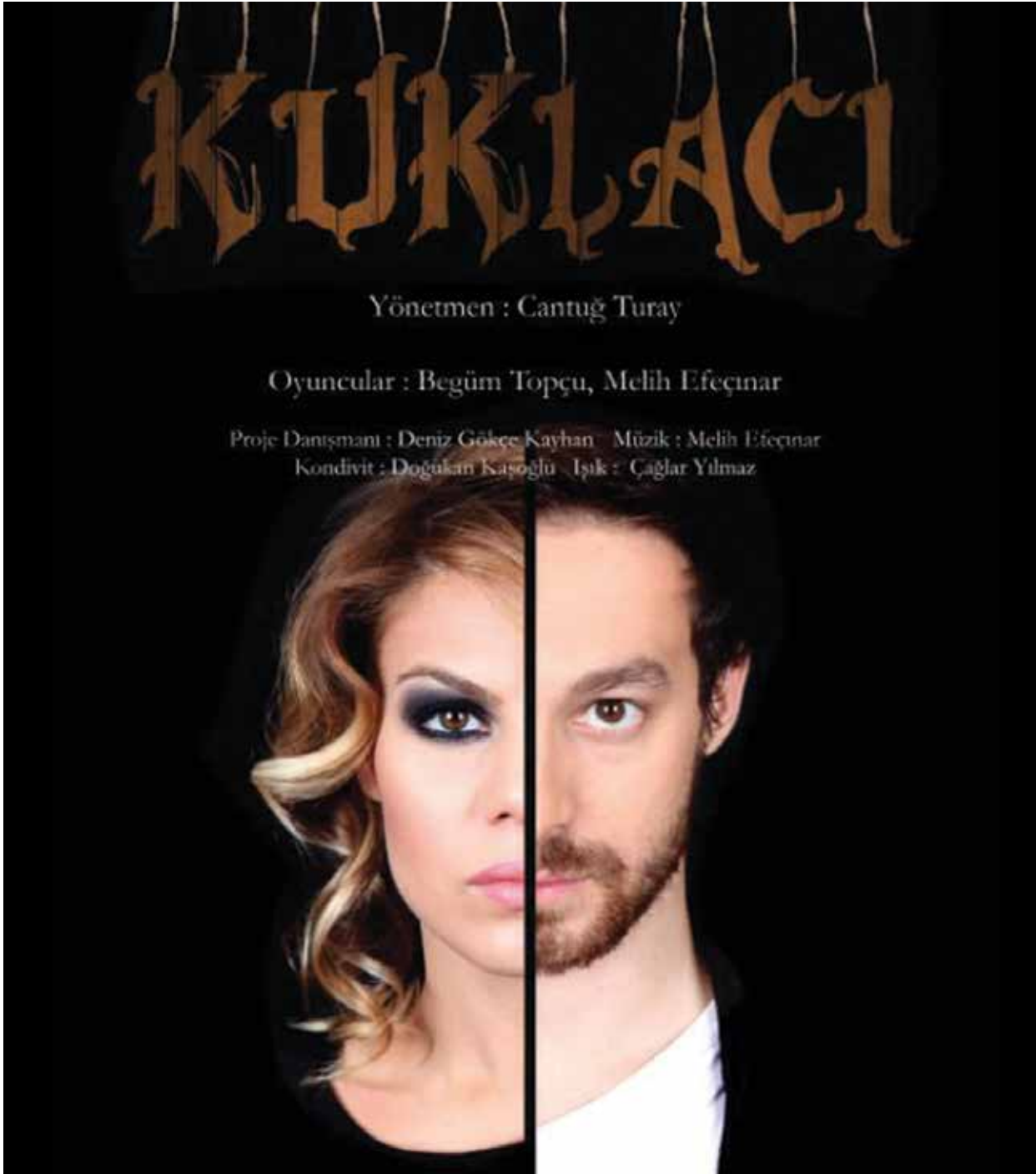
Yönetmen Cantuğ Turay, başarılı bir sahneye koyma gerçekleştirmiş. Burada önemli iki nokta var. Birincisi, yönetmenin yapmak istedikleri, düşündükleri kadar, küçük sahne ve L oturma düzenli küçük bir salonda aksaksız ilerliyor oyun. İkincisi ise oyun yaklaşık 2 yıldır sahneleniyor fakat yönetmen bizim izlediğimiz oyunda, oyunu izleyenler arasındaydı. Birçok defa sahnelenmiş oyununu hala izliyor olması, büyük bir artı puan. Prömiyere bile katılmayan nice yönetmen var ülkemizde.

Kuklacı, ufak tefek aksaklıkları olsa da başarılı bir yapım. Her ne kadar Kafe-Tiyatro konseptinde sahnelense de Ankara'nın eksikliğini çektiği alternatif tiyatro oyunları açısından az sayıdaki örnekten birisi olmuş durumda. Burada oyun metninin, sahne düzeninin etkisi büyük yukarıda belirttiğim gibi. Bu nedenle tiyatroseverlerin izleme listesine almaları gerekiyor bu oyunu. Oyun düzenli olarak Kafe Tiyatro'da sahneleniyor.

Son olarak önyargıyla yaklaştığım Kafe-Tiyatro konseptiyle ilgili, Kafe Tiyatro'da gözlemlediğim birkaç husus. Oyunun başlamasına kısa bir süre kala salona geldik. Bu yüzden yemek servisi var mı bilmiyorum fakat oyun öncesi ve arasında içecek servisi var. Tiyatro izlerken bir şeyler içmek değişik bir duygu. Bunu ticarete dökenlerden dolayı önyargılı yaklaşsam da Kafe Tiyatro gerçekten sahnede işin hakkını vererek yani olayın tiyatro ayağına önem vererek benim önyargılarımı kıran bir mekân oldu.

Bir de ufak eleştiri. Oyunla ilgili hiçbir yerde (afişlerde, web sitesinde) oyunun yazarının adı belirtilmiyor. Bu noktaya dikkat edilerek, oyunun yazarı Gardner Mc Kay'ın ismi oyunla ilgili materyallere eklenirse çok daha iyi olacaktır diye düşünüyorum.

İzleyecilere şimdiden iyi seyirler!

KÜRATÖR DENEN CANAVAR / Siyah Beyaz Sanat Galerisi

Özgür Ceren Can / Görseller: Siyah Beyaz Sanat Galerisi

10 Nisan – 11 Mayıs

Burak Ata, Fırat Engin, Nihat Kemankaşlı, Joana Kohen, Mehmet Kösemen, Murathan Özbek, Ardan Özmenoğlu, Seçkin Pirim, Tuğberk Selçuk

Küratör: Senem Çağla Bilgin

Küratörlüğünü Senem Çağla Bilgin'in yaptığı "Küratör Denen Canavar" sergisi farklı disiplinlerde çalışan dokuz sanatçıyı ve eserlerini bir araya getiriyor. Bilgin, çağdaş sanatın 2015'inde her şeyin hızla anlam ve işlevlerinden sıyrılıp tüketim metasına dönüştüğünü, kimliklerin modalaştırıldığını söylüyor ve bunun uzun dönemde kavramların yıkıma uğramasına sebep olacağını ileri sürüyor. "1980'lerle beraber Türkiye çağdaş sanat piyasasına giren küratör kimliği son yıllarda adeta bir ön sığata dönüşerek; dikte edilen birtakım fikirler üzerinden sanatçılardan rol çalmaya başlamıştır." diyecek kadar da iddialı. Senem Çağla Bilgin "Küratör Denen Canavar" sergisini, küratörün, rolünü çaldığı diğer kimliklere yerlerini geri verdiği ve bu zinciri bağlantılı olduğu her alan için yeniden yapılandığı, iyileştirmeye çalıştığı bir sergi olarak tanımlıyor. Bu sürecin sonunda ortaya çıkan eserler için "Sergilenen eserler genel-geçer algıdan periferiye doğru; özgür bir yaratımın ifadesi olarak ortaya çıkmış, bu sorgulamayı gerçek anlamda başarmıştır." sözleriyle de bir küratör olarak çalıştığı sanatçılar ile dayanışma içinde olduğunu vurgulamış oluyor.

Son yıllarda bir 'moda' haline gelen küratörlük, Türkiye'nin 1980'li yıllarda tanıştığı bir terim. 1990'larla beraber farklı işlevlerdeki sanat platformlarında proje-sergiler, temalar, mekânlar, sponsorlar üzerinden hareketle bu organizasyon ve yönetim alanı ilerlemeye başlamış ancak günümüzde potansiyel bir hiyerarşinin hantallığına ve tahakküm sevdasına kapılmış halde. Küratör, sanatçıları üzerlerine basıp tırmanılacak kariyer basamakları olarak gören, onların ilham perilerini güdümleyen, onlara üretim yöntemleri öneren ve eserleri tamamen ticari bir meta olarak değerlendiren bir canavara dönüşmüş durumda. Bu noktada sanatçıyla küratör arasındaki ilişkiyi yeniden yapılandıran, sanatçıların küratör hakkındaki algısını çözümleyen "Küratör Denen Canavar" sergisi; resim, heykel, video-art ve performans sanatının yer aldığı disiplinler arası bir tutumla her alanda bir "iyileştirme" yolu izliyor ve soruyor: "Kim bu küratör denen canavar?"

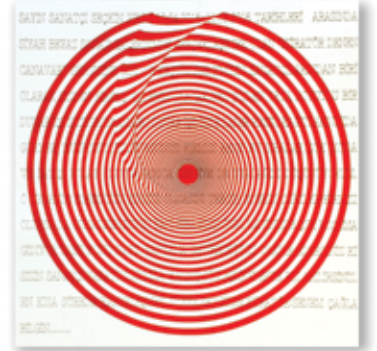
Sergiye katılan sanatçılardan Tuğberk Selçuk, küratörün canavarlaştırıldığı bir çağdaş sanat ortamını gülünç bulduğunu söyleyerek öncelikli amacının küratörün, yaratıcı süreçte oynadığı role dair olan algıyı, parodileştirerek eleştirmek olduğunu belirtiyor. Selçuk, "Sanatın hem inflatif bir şekilde devamlı sahip olduğundan daha büyük bir alana yayılması, hem de bu sürecin gerçekleşmesi esnasında toplumlar arası sosyokültürel gelişimin yetersizliği nedeniyle bireyin bilincinde yarattığı toksik yanılsamalar; 21. yüzyılda izleyicinin sanattan uzaklaşmasına, sanat profesyonellerinin sanatın geldiği nokta nedeniyle birbirini suçlamasına, sanatın apolitize edildiği ve görsel algının tatminiyle sınırlanan bir eğlence medyumuna dönüşmesine yol açmaktadır. Sanatın katılımcı bir edim olduğunu ve yaratıcı sürecin iyeliksizliğini inkar edenler, "R.Mutt'un 100. yılına yaklaştığımız 2015'te bile henüz Duchamp'la tanışmamış demektirler." sözleriyle sanatın günümüzde yaşadığı açmazları özetliyor.

Sergide karşılaşacağınız bir diğer sanatçı Burak Ata ise "Üretilen sanatın gösterilmesi-sergilenmesi sanatçıda biten bir süreç değil. Örneklerine çokça rastladığımız kendi sergisini üreten, kuran, sunumunu kendi yöntemleri ve ifade biçimiyle yapan sanatçı modelinin ve bu tarz bir iş disiplininin yanında "küratör"ün de sürece müdahil olduğu ve doğrudan yönlendirdiği bir projelendirme ve sunuş biçimi de var. Doğru ve yanlış olarak ayırımı yapamayacağım bu iki yoldan "küratörlü" olanı sanatçı için aynı zamanda "sürprizli" olanı da bence. Çünkü küratör denen "canavar" her zaman kendini zora sokmaktan haz alan sanatçıya istediğini verip onu zorlayan, zaten anlamlılandığı işine daha başka anlamlar yükleyip sinirini bozan ve ufkunu genişleten, hiç aklına gelmeyecek sergileme yöntemlerine başvurup ürettiği işin atölyede konumlandığı noktayı kendi yorumuyla yabancı topraklara taşıyan, hem de bunu tüm sorumluluğu üzerine alarak yapan bir karakterdir." sözleriyle, küratörün birlikte yol alınacak bir refakatçi hatta kimi zaman bir rehber olabileceğinin altını çiziyor. Ata, küratörün ve onun temsil ettiği "küratörlük müessesesi"nin durduğu noktaya odaklanan ve bunu deneysel bir dille yapan "Küratör Denen Canavar" sergisinin tıpkı bu canavarların sanatçılara farklı bir bakış açısı sunduğu gibi izleyiciye üretim-tanımlama-sergileme kavramları hakkında yeni bir vizyon sunduğunu düşünüyor.

Bir diğer sanatçı Seçkin Pirim, sergide küratörün, sanatçıya ve esere olan müdahalesini sorgulayan eserinde, küratörün 'siparişini' yerine getirerek bir ironi oluşturuyor. Nihat Kemankaşlı içerisinde yer aldığı video-art projesiyle, küratör-sanatçı-izleyici arasındaki ilişkiyi ele alırken, Tuğberk Selçuk gerçekleştirdiği

"Princess Stendhal" performansında sanatçı-küratör ilişkisinin toplum tarafından algılanış biçimi ve bu algıyı yaratan sanat profesyonellerine karşı güncel bir eleştiri getirerek; yaratıcı sürecin deneyim ve algıya dayanan bütünlüğünün çağdaşlaştırılma yanılsaması ile kimliksizleştirilemeyeceğini tartışmaya açıyor. Fırat Engin ise "Küratör'ün Gözü" olarak nitelediği neon eseriyle sergide yer alıyor. Ankaralılar sergiyi 11 Mayıs tarihine kadar "Kavaklıdere Sokak No: 3/1-2" adresinde görebilir.

küratör denen canavar

"Özel Mavim"

"Sayın sanatçı Seçkin Pirim,

10.04.2014 - 11.05.2015 tarihleri arasında Siyah Beyaz Sanat Galerisi'nde gerçekleşecek olan "Küratör Denen Canavar" sergisine sizi de seçtim. Sergimizin sanatçılarından biri olarak sizden birkaç talebim olacak. Ben sizden orta boyutlu bir duvar işi istiyorum. Ama bu duvar işinizde lazer kesim kağıtlarınızı da görmek istiyorum. Biliyorsunuz kırmızı renk bu sıralar çok moda ve satışı kolay oluyor. Ayrıca sergiye de uyacağını düşünüyorum. O nedenle eserinizin kırmızı olmasını tercih ederim. Tabii kıpkırmızı olursa da olmaz. Kırmızının yanı sıra sizin o özel maviniz de çok hoşuma gidiyor. Tabii bunu nasıl yan yana getireceğiniz takdir edersiniz ki sizin sanatçı yaratıcılığınıza kalmış.

Sözleşmeyi ekte bulabilirsiniz.

En kısa sürede haberleşmek üzere,

Sevgiler,

Küratör: Senem Çağla Bilgin"

Hayvanların en çok seveceği "Oyuncak" müzik marketlerde

Ankaralıların ve müzikseverlerin ODTÜ Türk Halk Bilimi Topluluğu ile Yağmur Öncesi Müzik Topluluğu'ndan da tanıdığı Kutad Alptürkân'ın ilk albümü "Oyuncak", 10 Şubat'ta Esen Müzik etiketiyle müzik marketlerde yerini aldı. Latin – Latin Caz ezgileri taşırken Anadolu'dan da kopmayan albümde Jehan Barbur ve Gülce Duru'nun sesinin yanında, pek çok usta müzisyenin de enstrümanıya katkı verdiği görülüyor.

Tüm söz ve müziklerin Kutad Alptürkân'a ait olduğu albüm, kendisinin 20 yılı aşkın süredir çalıp söylemekte olduğu eserler arasından seçilmiş ve tango, blues, reggae ve bossa nova esintileri taşıyan 12 şarkıdan oluşuyor.

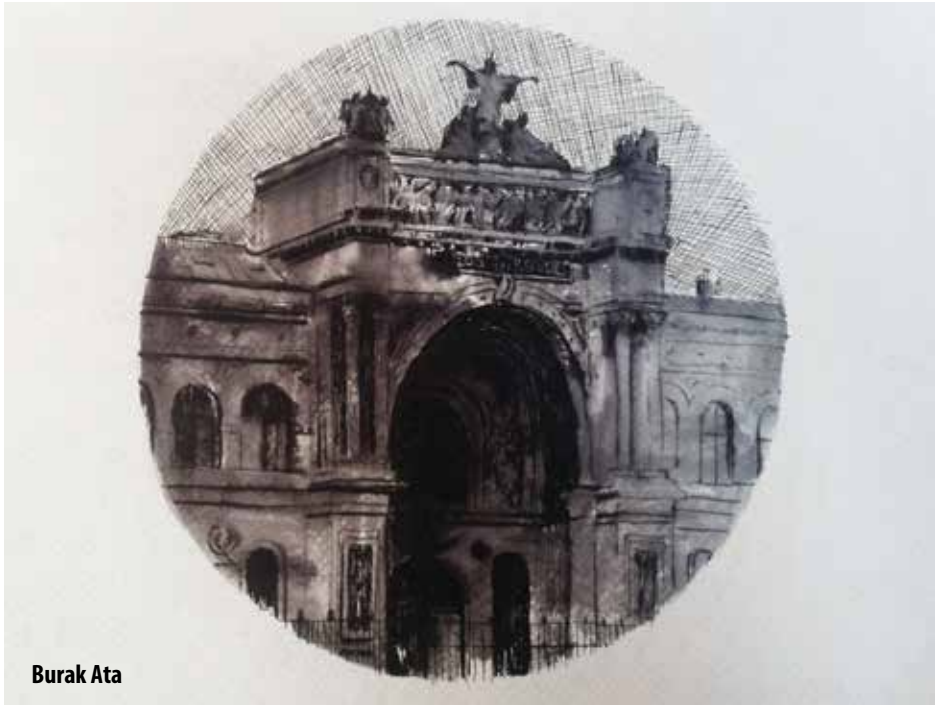
Müzik hayatına Ankara'da başlamış pek çok müzisyen (ve hatta müzikle ilişkisi olmayan pek çok sıradan insan, eş, dost, arkadaş) gibi soluğu (ama müzikle bağlantılı, ama bağlantısız olarak) İstanbul'da alan Alptürkân, yaklaşık 2 yıl süren albüm kayıtlarını da yine Ankara'da gerçekleştirdiğini belirtiyor.

Albümün kendisi ve katkı sağlayanların dışında dikkat çeken bir diğer özelliği ise, albümün satışından sanatçının elde edeceği tüm gelirin Hayvan Severler Derneği'ne (HaySev) aktarılacak olması. /Solfasol/Mert Seymen Renkmen

O Y U N C A K

Kutad Alptürkân

Burak Ata

Esra Ersen

Ankara'da Nisan Ayı Sergileri

Hazırlayan: Özgür Ceren Can - ozgurcerencan@gazetesolfasol.com

ATLAS SANAT GALERİSİ (Cinnah Caddesi No: 19-1 Çankaya)

Zaman İçinde Yolculuk / Zafer Gençaydın, Tayfun Pireselimoğlu, Nazan Sönmez, Tansel Türkdoğan, A.Sibel Kedik
24 Mart - 1 Mayıs

Atlas Sanat Galerisi birbirinden farklı zaman dilimlerinde gerçekleştirilen sergilerden oluşan yeni seçkiyi, "Zaman İçinde Yolculuk" başlığı altında bir araya getirdi. Yapıtlarıyla bu sergide yer alan Zafer Gençaydın, yaşama ve sanata dinamik bir süreç olarak bakmakta. Çalışmalarında her şey devingen ve gerilim yüklü. İnsan, doğa ve toplumsal olayların dramatiğini yansıtan çalışmalarda, iç dünyasının katıksız dışavurumu hissedilir. Tayfun Pireselimoğlu...ve gemi batıyor' da izini sürdüğü bu çağın trajedisini, içinde can yakıcı kara bir mizah taşıyan bir üslupla aktarırken, 'Savaş Alanı' serisiyle insan eliyle yaratılmış kötülükleri imleyen hikâyelerinin izdüşümlerinden çalışmalarda bu sekkide yer alıyor. Nazan Sönmez'in çalışmalarında kentsel yaşam baskısının sıkıştırdığı bireyin, doğada özgürlüğünü bulması ve sosyalleşme telaşının dinginliğe dönüşmesinin mücadelesi vardır. Postmodernizm'in "simülasyon" kavramını çalışmalarına konu edinen Tansel Türkdoğan'da biçimler ve görüntüler "bir şeylere" işaret ederken kendi iç hesaplaşmalarıyla düşünsel boyutta anlam kazanırlar. Öznel deneyimleri kadar yakın çevresindeki kimi olguları, durumları çalışmalarının odağına alan mitolojik, otobiyografik ve antropolojik referanslarla yola çıkan, sıra dışı malzeme ve temalarını geleneği tersten okuma yoluyla biçimlendiren Ayşe Sibel Kedik ise, yerleşik düşünme modellerinin arızalı yanlarına dikkat çekmektedir.

TORUN (Ballıbaşa Sokak, No:52, Küçüksanat)

KNULP – Dönüş / Zeynep Ankan
27 Mart - 11 Nisan

Doluluk - boşluk, sığınma - korku, güvenlik - tekinsizlik; Knulp, tüm bu zıtlıklar arasından beliren, geçmişle şimdi arasında kalmış ve hala yaşanan bir eve bakıyor. "Dönüş" sergisinde; fotoğraflar, desenler ve yerleştirmelerden meydana gelen ve bu zıtlıkların canlanacağı bir atmosfer oluşturmaya koyuluyor. Duvara vurulan tek kat boyayla bile işleyen 'silme' eyleminin yok eden pasif görüngüsünün altındaki agresifliği Torun'a yerleştireceği parçalarla görünür kılmaya çalışıyor. Hatta silme eylemini kullanarak eşya ve ev ile ilgili anlamları yok edip, onları birer nesne haline getiriyor. Yerleşmedeki müdahalelere, boyanıp doldurulan duvarlara ve taşınmayla tamamlanan -ve yeniden başlayan döngünün etrafında geziniyor. Yerleş-yaşa-taş-yerleş.

KAV GENÇ SANAT (İlkbahar Mahallesi, Konrad Adenauer Caddesi , No: 61 Çankaya)

Genç Etki 17 / Giray İlker Başaran, Medine İrak ve Tolga Yurtözveri
31 Mart - 25 Nisan

Giray İlker Başaran, günümüzün önemli sorunlarından olan

insan-doğa ilişkisini sorgulayıp, bu sorunu doğadan edindiği kesitleri kullanarak izleyiciyle buluşturuyor. Medine İrak, yaptığı çalışmalarda belirlediği imgeleri, tuval üzerine dökerek cismin gerçeklik üzerindeki etkisini sanat yoluyla sorguluyor... Tolga Yurtözveri ise hayatın içinden edindiği tecrübeleri çeşitli kavramlarla özdeşleştirerek hayata dair söylemlerini aktardığı taş heykeller ile sanatseverleri bir araya getiriyor.

CER MODERN (Altınsoy Cad. No:3 06101 Sıhhiye)

2 Nisan - 26 Nisan
Puslu Kıtalar Atlası / İlban Ertem

İhsan Oktay Anar'ın unutulmayan ilk romanı Puslu Kıtalar Atlası, bu defa İlban Ertem'in masalsi çizgileriyle çizgi roman olarak raflarda yerini aldı. Beş yıl süren, kolay anlatılamayacak bir emek, tutkuyla dolu bir sadakat, cıva gibi bir sayfadan diğerine akıp giden ustalık eseri çizgi romanı, Levent Cantek'in önerisi üzerine Cer Modern bir sergiyle buluşturmak, izleyiciyi İlban Ertem'in mutfağıyla tanıştırmak üzere sergiyi Ankaralılarla buluşturuyor. Grafik anlatım, ham çizimler, video ve heykellerle bütünleştirilen sergiye paralel olarak İlban Ertem'le bir okur buluşması da gerçekleştirilecektir

ÇANKAYA BELEDİYESİ ÇSM (Kennedy cad. No:4 Kavaklıdere)

Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği / Karma Sergi
03 Nisan - 14 Nisan

Kuruluşunun 45. yılında Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği, 186 Sanatçısının birbirinden farklı tekniği ve özgün eserleriyle Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezinde sanatseverlerle buluşuyor.

Çok / Eda Özönur Alturan, Ömer Saylık Davutoğlu, Emine Handan Çelikten, İlke Sayiner Güleç, Jalan Yurttaş Kuşçu, Volkan Özkösem
17 Nisan - 25 Nisan

Nesibe Aydın Sanat Akademisi Fotoğraf Bölümü'nün bir etkinliği olan sergi, "çok" kavramı ve portre ekseninde çalışmalarını sergiliyor. Çok, terminoloji ve göstergebilim açısından yerine göre sayısal veya miktar olarak çok olmaktan öte, zıttı ile de ortaya çıkar. Çok Küçük, Çok Alçak, Çok Gizli bunlardan birkaçı... Tüm bu çoklar içinde fotoğrafı ve onun gösterimini de aynı dil içinde kadrja alınıp çoklu gösterimlere taşınmıştır. Sergi iki bölümden oluşmaktadır: Baskılar ve Gösterimler. Daha önce eşine az rastlanır bir yöntemle (3 geniş aç projeksiyonla) 230x1200 cm ebatlarında gösteri ile "çok geniş" bir yansıma ve büyük baskılarla desteklenerek, kavram mekân içinde bir yerleştirmeye dönüşmüştür.

ARTE SANAT (Mutlukent Mah. Hekimköy Sit. 1920. Cad. No:59 Çayyolu)

Gizli Özne Paralaks / Burcu Sultan Demir, Dejan Kaludjerovic, Deniz C. Koşar, Eda Gecikmez, Emre Zeytinoğlu, Erdal Duman, Esmâ Meydan, Fatih Tan, Ferhat

Özgür, Khaled Hafez, Hüseyin Arıcı, Mehmet Ali Boran, Mustafa Duymaz, Serkan Demir, Servet Cihangiroğlu, Şevket Arık
7 Nisan - 22 Mayıs

Bugünün öznesi tüm iradesiyle, inisiyatifıyla, tercihleriyle kendisini, coğrafyasında ve tarihinde ekonomik, siyasal, sosyo-kültürel, inançsal koşullara rağmen ortaya koyabilmekte midir? Hiç kuşkusuz özne, dışındaki dünyayı kendi bakışının sağladığı perspektifle algılayacaktır. Durumları, olayları, ilişkileri, inancını tanımlarken bu bakış açısından faydalanacaktır. Peki alanlarda tezahür eden bu özne tipi tek başına bir şeyleri kavramada yeterli olabilir mi yoksa özne, içinde bir başka özneye ihtiyaç duyar mı? Sergi bu sorular ekseninde öznenin nesne ile olan ilişkisini ve bu ilişkide sanatın işlevini tartışıyor.

GALERİ SİYAH BEYAZ (Kavaklıdere Sokak No: 3/1-2 Çankaya)

Küratör Denen Canavar / Burak Ata, Fırat Engin, Nihat Kemankaşlı, Joana Kohen, Mehmet Kösemen, Murathan Özbek, Ardan Özmenoğlu, Seçkin Pirim, Tuğberk Selçuk
10 Nisan - 11 Mayıs

Küratörlüğünü Senem Çağla Bilgin'in yaptığı "Küratör Denen Canavar" sergisi farklı disiplinlerde çalışan dokuz sanatçıyı ve eserlerini bir araya getiriyor. Sanatçıyla küratör arasındaki ilişkiyi yeniden yapılandıran, sanatçıların küratör hakkındaki algısını çözümleyen sergi; resim, heykel, video-art ve performans sanatının yer aldığı disiplinler arası bir tutumla her alanda bir "iyileştirme" yolu izliyor ve soruyor; Kim bu küratör denen canavar?

SALT ULUS (Doğanbey Mah. Ulus Dolmuşları No:12)

Olası Bir Geçmiş: Kimi Bıyığıyla Oynar, Kimi Kollarını Kavuşturur Düşünürken, Bir Kanarya Operası İçin Seçmeler / Esra Ersen
Marmara'dan Kaçış: Stelanos Hrisopulos Gemisi / Antonio Cosentino
14 Nisan - 7 Haziran

Esra Ersen'in "Olası Bir Geçmiş: Kimi Bıyığıyla Oynar" isimli video enstalasyonu, zaman ve mekânın üst üste bindiği bir tarihsel sorgulamadır. E. adlı bir karakterin 2013'te, Sofya'da geçirdiği beş günü anlatan hikâye, sanatçının çizimleri, yazıları ve topladığı fotoğraflar üzerinden üçüncü tekil şahıs anlatımıyla seslendirilir. Sofya'ya, 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında Balkanlara seyahat eden Osmanlı seyyahları ve edebiyatçıların izlerini aramak üzere gider. "Bir Kanarya Operası İçin Seçmeler" isimli video enstalasyonu ise Kanarya Sevenler Derneği'nin toplanma alanında geçer. Bu derneğin seçilmesindeki amaç, Türkiye'de birçok kent inisiyatifi, işçi sendikası, siyasi parti ve hatta bürokratin propaganda konuşmalarında sürekli olarak Kanarya Sevenler Derneği olmadığını vurgulamasıdır.

Antonio Cosentino'nun "Marmara'dan Kaçış: Stelanos Hrisopulos Gemisi" isimli enstalasyonu, kullanılmış tenekelerden el yapımı bir gemi ile bu geminin İstiklal Caddesi ve Beyoğlu sokaklarından geçirilerek Boğaz'a indirilmesini gösteren bir videodan oluşur. Sanatçının esin kaynakları arasında, Sait Faik Abasıyanık'ın, oyuncak gemisi batırılan bir çocuğu anlattığı hikâyesi vardır. Cosentino, bu hikâye temelinde yazarın, Tanzimat'tan itibaren edebiyatta süregelen milliyetçiliği ve azınlık tasvirlerine karşı duruşunu da hatırlatır.

SOLFASOL
Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi
Nisan 2015
48. Sayı
Ayda Bir Yayınlanır.

Editörler
Mehmet Onur Yılmaz,
Onur Mat, Tanju Gündüzalp
Fotoğraf Editörleri
Can Mengilibörü, Erhan Muratoğlu,
Fahri Aksirt, Özlem Mengilibörü
Redaksiyon
Emel Demir, Ezgi Keskin,
Özge Akkoyunlu, Rengin Konuk,
Zerrin Yatağan, Zeynep Alica
Gönüllü Alan Editörleri:
Haber: Aydın Bodur
Kültür-Sanat: Özgür Ceren Can
Spor: Kübra Ceviz
Web Sayfası: Ufuk Altınay,
Selda Bancı

Yayına Hazırlayanlar
A. Şebnem Soysal, Akın Atauz,
Aktan Acar, Arif Şentek, Aydan Çelik,
Aydan Özkil, Ayhan Çelik,
Berivan Eriş, Besim C. Zırh,
Bırol Özdemir, Burcu Cura,
Buse Kaynakaya, Cemre Kutluay,
Deniz Gümüşel, Deniz Kaşık, Ebru
Baysal, Emine Onaran İncirlioğlu,
Emrah Kırımsay, Emre B. Altınok,
Engin Aygün, Enver Arcaç,
Ezgi Koman, Fatma Soylu,
Gözdem Üner Tubay,
Gülstan Aydoğdu, Hülya Demirdirek,
Mehmet Öz, Mert Seymen Renkmen,
Nermin Atılkan, Nur Yılmazlar,
Özge Altınyayla, Özsel Bebeli,
Selcan Kula, Selda Tuncer,
Sema Alpan Atamer, Sibel Durak,
Sine Çelik, Sümeyra Ertürk,
Tuğba Dirican, Ufuk Tolga Savaş,
Umut Koşan, Vedat Gün,
Zeynep Ö. Yılmaz

Katkı Verenler
A. Akın Akyol, Ahmet Çiniçi,
Ahmet Say, Akın Bakioğlu,
Alper Fidaner, Alper Şen,
Antonin Artaud, Aydan Balamir,
Aydın Şimşek, Aynur Demirdirek,
Ayşegül Çelik, Berna Bütünler,
Burcu Balıktaş, Burcu Öztürk,
Bülent Atamer, Ceren Ergenç,
Ceyhan Temürcü,
Çağım Tuğ, Demet Gülççek,
Deniz Enli, Deniz Kaşık, Dijle Kılınç,
Dilem Koçak, Doğaç Mirza,
Eloise Dhuy, Erhan Akça, Fahir Köklü,
Faruk Şahin, Fatma Soylu,
Ferdan Ergut, Funda Şenol Canteke,
Gamze Güzen, Gizem Güner,
Gökçer Tahincioğlu,
Hüsni Öndül, Kemal Özdil,
M. Ali Çetinkaya, M. Atakan Foça,
M. İhsan Doğan, Mahir Ünsal Eriş,
Mahmut Konuk, Melike Kuş,
Mert Anıl Eren, Mesut Demir,
Mithat Sancar, Murat Meriç,
Murat Sevinç, Murat Tangal,
Nazlı Yaşar, Necati Koçak, Nefin Pera,
Nihal Poyraz Temürcü, Nilay Akagün,
Nuran Talu, Olcay Koşan,
Ozan Küçükusta, Özge Çağlar,
Özgür Cengiz, Özgür Yalçın,
Özhan Değirmencioğlu,
Rabia Ç. Çavdar, Remzi Altunpolat,
Ruşen Ö. Özcan, S. Erdem Türközü,
Sebatı Ladikli, Selçuk Atalay,
Serdar Gülsöken, Serdar Koç,
Sevinç Başköy, Sinan Yusufoğlu,
Şehnaz Azcan, T. Tolga Özçelik,
Ufuk Altınay, Umut Güner,
Umut Şumnu, Yaşar Seyman,
Yusuf Arslantaş, Zeynep Yağmur

Teşekkürler
Clemens Hoffman, Evin Deniz,
Gülsüm&Sami Elvan,
Leonidas Karakatsanis,
Ritüel Sanat Merkezi,
Senem Çağla Bilgin
Logo Tasarım
Aydan Çelik
Grafik Tasarım
Aktan Acar, Çağrı Ürünay, Ezgi Koman,
Gürü Höyük, Volkan Uysal
Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Onur Yılmaz
Yayın İdare Merkezi
Büklüm Sokak No:44/4
06680 Kavaklıdere / ANKARA
Tel - Faks: 0 312 437 76 41
bilgi@gazetesolfasol.com
Abonelik
www.gazetesolfasol.com
abone@gazetesolfasol.com
0 536 956 64 26 - 0 533 653 32 75
İstanbul Temsilcisi
Alper Şen (0 537 683 94 70)
Basım Yeri
Rehber Ofset Matbaacılık
Can Berkay Şahin
Eti Mah. Ali Suavi Sok. No:1/28
Maltepe / Ankara
Tel:0 312 3240041-71
Fax: 0 312 3240071
rehberofset@hotmail.com
Basım Tarihi: 05.04.2015
ISSN: 1301-8655
Yerel Süreli Yayın
4.000 Adet Basılmıştır

Nisan'da Ankara

1-12 Nisan

FESTİVAL | 1. Ankara Komedi Festivali | Nazım Hikmet Kültür Merkezi

4-30 Nisan

32. ANKARA MÜZİK FESTİVALİ

12 Nisan

MİTİNG | Yürü Üstüne Üstüne (Halkevleri) | (12.00) Dikimevi, (13.00) Kolej

17 Nisan

ÖYKÜ YARIŞMASI | 10. KAOS GL KADIN KADINA ÖYKÜ YARIŞMASI | Son Başvuru

23 Nisan

KONSER | Gaye Su Akyol: Develerle Yaşıyorum | IF Performance Hall | Tunus Caddesi 14/A | 21.00

26 Nisan

GÖKYÜZÜ | Venüs Temalı Halk Günü | Ankara Üniv. Kreiken Rasathanesi, İncek | 19.00

AFSAD

(Bestekar Sokak No: 28/21 Kavaklıdere) www.afsad.org.tr
18 Nisan | Söyleşi | AFSAD 38. Yaşında | Alparslan Aydın | 16.00

AST

(İzmir Cad. İhlamur Sokak, No:7, Kızılay) www.ast.com.tr
10, 11, 19, 25 Nisan | Tesadüfen Kadın
12, 26 Nisan | Beş Para Etmez Varyete
24, 25 Nisan | Selamün Kavlen Karakolu

CERMODERN

(Altınsoy Caddesi, No: 3 Sıhhiye) www.cermodern.org
02 – 26 Nisan | Sergi | Puslu Kıtalar Atlası | İlber Ertem
06 Nisan – 03 Mayıs | Sergi | Kentsel Adalet
10 Nisan – 01 Mayıs | Sergi | Arda Yalkın | Deep Fried Dreams Two

ÇAĞDAŞ SANATLAR MERKEZİ

(Kennedy Cad. No: 4 Kavaklıdere)
15 Nisan | Dünya Sanat Günü Etkinlikleri | 12.00-18.00
19 Nisan | Konser | Lache Cercel & The Roma Swing Ensemble | 19.00
24-30 Nisan | Uluslararası Bartok Festivali | Açılış: 24 Nisan 17.00
25-26 Nisan | Çocuk Bilim Şenliği | Ahlatlıbel

ESKİYENİ

(Sakarya Caddesi, İnkılap Sokak 6/A) www.eskiyenibar.com
16 Nisan | Konser | DoğuBatı | 21.00
29 Nisan | Konser | Can Gox | 21.00

KA FOTOĞRAF GELİŞTİRME ATÖLYESİ

(Güneş Sokak, 17/5 Çankaya) www.kaatolye.com
14 Nisan | Sinemayı Okumak: Michael Haneke, Jim Jarmusch | Yalçın Savuran ile
17 Nisan | Serbest Cuma | Ege Berensel
24-25-26 Nisan | Süregiden Proje Geliştirme Atölyesi #4

NEFES

(Sakarya Caddesi, Üst geçit ayağı, Kızılay) www.nefesbar.com
16 Nisan | Konser | Baraka | 21.30
23 Nisan | Konser | Candan Tezel | 21.30

ORTA DÜNYA

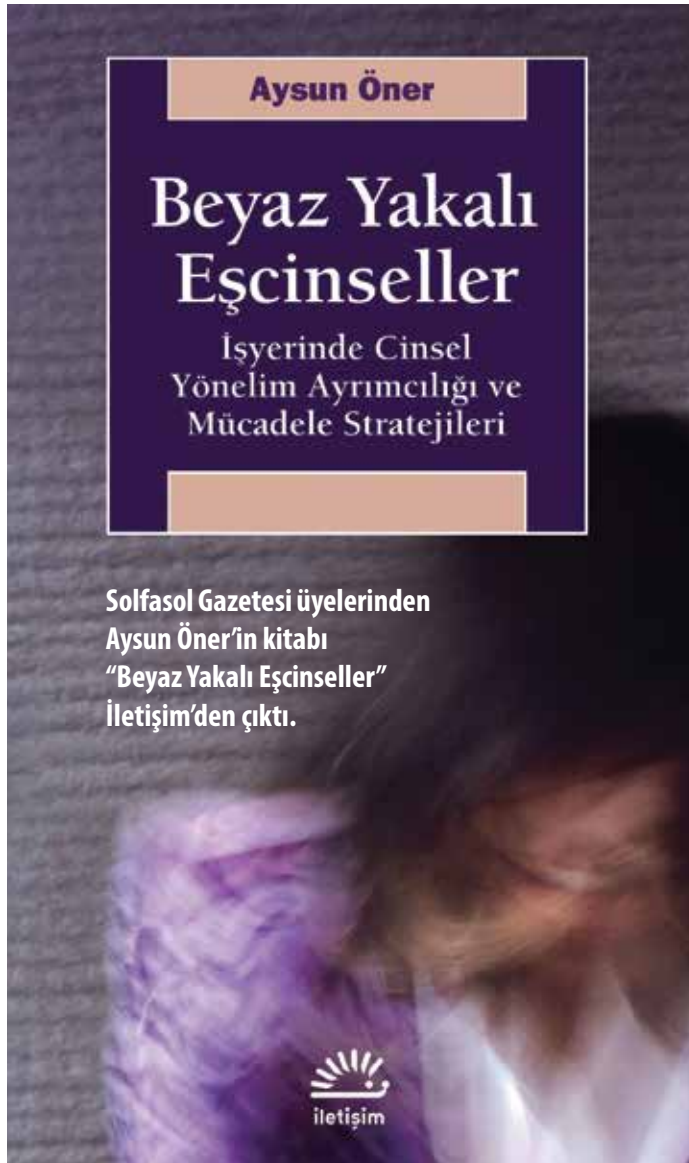
(Kızılırmak Sokak, No:35/3, Kızılay)
Her Zaman | GO oynamak için | Bisiklet Park Yeri vardır

PAB

(Perşembe Akşamı Bisikletçileri, Ankara)
Her Perşembe | Güvenpark | 20.00

TAYFA kitapkafe

(Selanik Caddesi 82/32 Kızılay) www.tayfa.com.tr
12 Nisan | (Emrah Polat ile) Roman Atölyesi | 12.00

'Kaçak Saray'ın endişe yaratan güvenliği Gökçek icadı polyester "robot"larla takviye ediliyor. 15 mevcudu olması beklenen robot taburunun ilk üyesi AOÇ-Hayvanat Bahçesi kavşağına dikildi! / Solfasol

Ankara Uluslararası Film Festivali 26. Kez İzleyiciyle Buluşuyor

Haberleştiren: Özge Akkoyunlu

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ve Halkbank ana sponsorluğunda düzenlenen Ankara Uluslararası Film Festivali, 23 Nisan - 03 Mayıs 2015 tarihleri arasında 26. kez izleyici ile buluşacak. Ankara'nın ilk film festivali olan AUFF, her yıl olduğu gibi bu yıl da pek çok ödüllü filmden oluşan zengin bir program sunuyor.

Bu yıl Ankara Uluslararası Film Festivali, değişen dünyanın saydam sınırlarına ve o sınırların kırılganlığına vurgu yapan 'Kristal Sınır' teması kapsamında kültürlerin, ülkelerin, siyasetin görünmez sınırlarına, Türkiye'de yaşanan atmosfere, Ortadoğu'da durmak bilmeyen savaşa, mültecilerin sınırlar arasında kaybolan yaşamlarına, toplumsal cinsiyet rolleri ve çatışmalara; insan doğasının ve tabiatın sınırlarına uzanan bir film seçkisi hazırlandı.

Yarışmaya başvuran filmler "En İyi Film", "Mahmut Tali Öngören Özel Ödülü" ve "En İyi Yönetmen" ödülleri dahil olmak üzere 18 ayrı kategoride yarışacak. Genç sinemacılara önem veren AUFF, "Umut Veren" kategorisi ile de ilk filmleriyle festivale katılmış yönetmen, senaryo yazarları ve oyuncular ödüllendiriyor.

Yarışma kapsamındaki gösterimler dışında ulusal ve uluslararası belgeseller de festival programında yer alıyor.

Bu yıl festivalde animasyon belgeselleri izleme imkanını da bulacağız. Tanıklıklar bölümü ve Dünya Sinemasından müthiş bir seçki izleyiciyle buluşacak.

Festivalde, "Tanpınar olsa bu filme bayılırdı", "Oğuz Onaran'a Sevgiyle"

"Kristal Sınırlar", "Panorama: Dünya Festivalleri", "Kino 2015", "Uzun Beyaz Bulutun Ülkesinden", "Yakından Bakış", "Uzak Köşeler", "Usta İşi", "Hakikat ve Direniş" seçkileriyle, çok çeşitli yerli ve yabancı filmi izleme imkanı bulacağız.

Son olarak, bu yıl festivalin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı haftasında gerçekleşmesi nedeniyle "**Çocukların Festivali**" bölümü daha fazla ön plana çıkıyor. Çocuklarla festival ve bayram şenliğini paylaşmak amacıyla festival ekibi, çocuklar için pek çok eğlenceli etkinlik hazırlamış. Ayrıca Çağdaş Drama Derneği'nin işbirliğiyle mülteci çocuklar, düşük gelir grubu ailelerin çocukları gibi kültürel olanaklara ulaşmakta zorluk çeken gruplar öncelikli olmak üzere, festival süresinde belirlenen günlerde "**Çocuklar İçin Yaratıcı Drama Atölyesi**" düzenleniyor.

"Askıda Bilet"le Sinemaya Gidemeyen Genç Kalmayacak!

Türk Eğitim Derneği (TED), geçtiğimiz yıl başlatmış olduğu "Askıda Bilet Var" uygulamasıyla öğrencileri sanatla buluşturmaya başlamıştı. Sivil toplum kuruluşu kimliğiyle fırsat eşitliği ilkesini savunan TED, Simtes İş Makinaları San. ve Tic. A.Ş.'nin katkılarıyla bu yıl da 26. Ankara Uluslararası Film Festivali'nde biletleri askıya çıkararak olanağı olmayan öğrencilerin festival filmlerini izlemesini sağlıyor. Dernek, festival filmlerinin daha çok seyirciye ulaşmasını ve Ankaralıları sanatla buluşturmayı hedefliyor.

Her gün ilk üç seans

23 Nisan - 3 Mayıs tarihleri arasında Ankara Büyüklü Fener Sineması'nda gerçekleşecek olan Ankara Uluslararası Film Festivali'nin ilk 3 seansında biletler askıya çıkacak. **TED ve Simtes'in satın aldığı biletlerle olanağı olmayan öğrenciler, festival boyunca her gün ilk üç seansta**, filmleri Türk Eğitim Derneği'nin misafiri olarak izleme şansı bulacak.

Eğitim Destekçisi, Sanat Dostu, Türk Eğitim Derneği olarak diyoruz ki:

Tüm sanat dalları, hiçbir ayırım olmaksızın gencinden yaşlısına, erkeğinden kadınına herkes içindir. Sanat, sorgulayıcıdır; düşündürür. İlham verir ve hayal kurdurur; hayal kurdurdukça geleceğimizin mimarı olmamız gerektiğini hatırlatır. İşte tam da bu yüzden, eğitimde olduğu gibi **sanata ulaşma hakkı herkes içindir!**

Askıda Bilet Nedir?

Toplumsal dayanışma ve yardımlaşma örneği olan "askıda" uygulaması, ilk kez İtalya'da "askıda kahve" adı altında başladı. Müşteriler kahve alırken bir kahvenin daha parasını ödeyerek "askıya" asıyor ve böylece bir başkasına kahve ısmarlamış oluyorlardı. Türkiye'de ise bazı fırınlarda "askıda ekmek" adıyla uygulanan bu yardımlaşma yöntemi, 2009 yılında Antalya Devlet Tiyatrosu tarafından tiyatro sahnelerine de taşınmıştı.

www.turkegitimderneği.org.tr

Türk Eğitim Derneği, 1928 yılında, Atatürk'ün önderliğinde ve çoğu Cumhuriyetin kurucuları arasında yer alan isimlerin destekleriyle kurulmuştur. Dernek; başarılı fakat olanakları sınırlı öğrencilere burslar vermeyi, yurt içinde ve dışında yabancı dilde eğitim veren okullar ve yurtlar açmayı, Türk eğitim standartlarını çağdaş seviyeye taşıyacak bilimsel platformlar oluşturmayı, eğitim sisteminin sorunları ve çözümleri konusunda toplumu bilinçlendirmeyi ve Türk eğitim politikasının oluşturulmasına katkıda bulunmayı misyon edinmiş köklü bir sivil toplum kuruluşudur. Bugün ülke genelinde ve KKTC'de toplam 35 okulu, üniversitesi, düşünce kuruluşu, temsilcilikleri, öğrenci yurtları, senfoni orkestrası, okullarının mezun dernekleri ve spor kulüpleri ile faaliyet gösteren Türk Eğitim Derneği, alanında benzersiz bir konuma sahiptir.

